

176162

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ALMANYA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI
VE TÜRKLERİN DURUMU**

DOKTORA TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Durali YILMAZ

Hazırlayan: Necla MORA
4854
Gazetecilik ve Halkla İlişkiler
Bilim Dalı

İSTANBUL - 1996

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ALMANYA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI VE TÜRKLERİN DURUMU

DOKTORA TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Durali YILMAZ

Hazırlayan: Necla MORA
4854
Gazetecilik ve Halkla İlişkiler
Bilim Dalı

İSTANBUL - 1996

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ

1

BİRİNCİ BÖLÜM

ALMANYA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI

3

I. YABANCI DÜŞMANLIĞININ TANIMI

3

II. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞI

5

III. ALMANYA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI

6

A. II. DÜNYA SAVAŞI SONUNA KADARKİ DURUM

6

1. YAHUDİ DÜŞMANLIĞI

6

a. Ortaçağda Yahudilerin Durumu

6

b. 18.Yüzyılda Yahudilerin Durumu

9

c. 19.Yüzyılda Yahudilerin Durumu

9

d. Antisemitizm

11

e. Hitler Dönemi

13

2. YAHUDİ DÜŞMANLIĞININ NEDENLERİ

17

a. Dini Nedenler

17

b. Politik Nedenler

17

c. Ekonomik Nedenler

18

d. Psikolojik Nedenler

18

e. Önyargılar

19

B. II. DÜNYA SAVAŞINDAN SONRA FEDERAL

ALMANYA İLE DEMOKRATİK ALMANYA'NIN

BİRLEŞMESİNE KADAR OLAN DÖNEMDE

YABANCI DÜŞMANLIĞI

19

1. FEDERAL ALMANYA

20

2. DEMOKRATİK ALMANYA

23

C. FEDERAL ALMANYA İLE DEMOKRATİK ALMANYA'NIN BİRLEŞMESİNDEN SONRA YABANCI DÜŞMANLIĞI	24
1. BİRLEŞMEYİ HAZIRLAYAN NEDENLER	24
2. FEDERAL ALMANYA İLE DEMOKRATİK ALMANYA'NIN BİRLEŞMESİ	29
3. BİRLEŞEN ALMANYA'DAKİ DEĞİŞİKLİKLER VE BUNLARIN YABANCI DÜŞMANLIĞINA YANKILARI	30
a. Ekonomik Alanda	30
b. Sosyal Alanda	31
c. Politik Alanda	32
d. Yazılı Alanda	34
IV. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞININ BUGÜNKÜ DURUMU	36
A. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞININ ARTMA NEDENLERİ	36
B. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞI	
1. İNGİLTERE	37
2. FRANSA	38
3. BELÇİKA	38
4. İTALYA	38
5. İSPANYA	38
6. YUNANİSTAN	39

İKİNCİ BÖLÜM

ALMANYA'DA TÜRKLERİN DURUMU	40
I. ALMANYA'DA TÜRK İMGESİ	40
A. TARİHTEN KAYNAKLANAN ÖNYARGILAR	40

B.TÜRK İŞÇİ GÖÇÜ İLE OLUŞAN ÖNYARGILAR	43
1. DİN FARKI	46
2. KÜLTÜR FARKI	49
a. Türk İşçilerinin Eğitimsizliği	50
b. Dil Problemi	51
C. ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERİN BUGÜNKÜ DURUMU	52
II. FEDERAL ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERE YÖNELİK TÜRK DÜŞMANLIĞI VE SALDIRILAR	56
A. 60'LI YILLARDAN BİRLEŞMEYE KADAR OLAN DÖNEMDE FEDERAL ALMANYA'DA TÜRKLERE YÖNELİK DÜŞMANLIK VE SALDIRILAR	56
B. FEDERAL ALMANYA'NIN DEMOKRATİK ALMANYA İLE BİRLEŞMESİNDEN SONRA TÜRK DÜŞMANLIĞI VE TÜRKLERE YÖNELİK SALDIRILAR	59
III. ALMANYA'DA TÜRKLERE YÖNELİK SALDIRILARA TÜRKİYE'NİN TEPKİSİ	64
A. SOKAK ÇETELERİ	68
B. DERNEKLERİN ÇALIŞMALARI	71
C. KÜLTÜREL ALANDA TEPKİ	74
IV. ALMAN HÜKÜMETİNİN ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERE KARŞI TUTUMU	81
SONUÇ	84
BİBLİYOGRAFYA	90
EK - 1	98
EK - 2	147
EK - 3	150
EK - 4	156

ÖNSÖZ

Bu çalışmayı ortaya koyabilmem için beni yönlendiren danışmanım Prof.Dr. Durali Yılmaz'a, Hürriyet Gazetesi Almanya Masasından Gazeteci İsmail Tipi'ye, Ertuğ Karakullukçu'ya, Son Havadis Gazetesinden Gazeteci-Yazar-Araştırmacı Murat Çulcu'ya, bana destek olan arkadaşım Nejla Polat'a, çalışma zamanı ve ortamı sağlayan anneme, babama sonsuz teşekkürler.

İstanbul 1996

Necla Mora

GİRİŞ

Almanya'da son yıllarda yaşanan yabancı düşmanlığı ve dolayısıyla burada yaşayan Türklerin durumunu incelemeye çalıştığım tezimin birinci bölümünde, yabancı düşmanlığının tanımını vererek, Avrupa ülkelerinde yabancı düşmanlığının tarihsel gelişimini kısaca anlattım.

Almanya'da yabancı düşmanlığını; II.Dünya Savaşı öncesi, II. Dünya Savaşı sonrası ve Demokratik Almanya ile Federal Almanya'nın birleşmesinden sonraki durum olarak üç ana başlık altında inceledim.

II.Dünya Savaşı sonuna kadarki sürede; Almanya'da Yahudi düşmanlığının Ortaçağ'dan, Hitler Dönemi sonuna kadar tarihsel gelişimini ve Yahudi düşmanlığının nedenlerini anlattım.

II.Dünya Savaşından sonra Federal Almanya ve Demokratik Almanya'nın kuruluşlarını tek tek ele alarak, yabancıların durumunu incelemeye çalıştım.

Federal Almanya ile Demokratik Almanya'nın birleşmelerinin nedenleri, sonuçları ve birleşmenin getirdiği değişikliklerle, bunların ekonomik, sosyal ve politik alanda yankılarını ele aldım.

Birinci bölümün sonunda, SSCB'nin dağılması ve Doğu Blok'u ülkelerinde yaşanan çalkantılar sonucu ortaya çıkan göç dalgalarının Almanya'da ve Avrupa'da yankılarını incelemeye çalıştım.

İkinci bölümde Almanya'da Türklerin durumunu ele aldım.

Tarihsel süreçte yaşanan olaylardan kaynaklanan önyargılar, Türk göçü ile oluşan önyargılar ve nedenleri ile, Türklerin göçten 35 yıl sonra ki durumunu inceledim.

Almanya'da Türklere yönelik saldırılara ve Türk düşmanlığına Türkiye'nin tepkisi, Almanya'da ki Türklerin tepkisi ve Alman hükümetinin Türklere karşı tutumu olarak ele almaya çalıştım.

Almanya'da Politikacılar, ekonomik kriz dönemlerinde, toplumsal krizi önlemek amacı ile hedef saptırması yapmakta ve toplumun en alt katmanını oluşturan yabancılar; kriz dönemlerinde “günah keçisi” haline getirmekte ve yolunda gitmeyen her olaydan onları sorumlu tutulmaktadırlar.

SSCB'nin dağılması ile Doğu Blok'u ülkelerinde yaşanan çalkantılar sonucu başlayan göç dalgası Almanya'da işsizlik, konut sorunu, yaşam standardının düşmesi gibi olayların artmasına neden olmuştur.

Bu nedenler sonucu, şiddetlenen yabancı düşmanlığı, dini ve kültürel farklılıkları nedeni ile özellikle Türklerin hedef haline getirilmelerine ve bu konuda medyanın kıstırtıcı rolü ve sorumluluğu konularına değindim.

Almanya'da Türk oldukları, Türkiye'de Almanya'da işçi oldukları için aşağılanan ve “Alamancı” diye nitelenen insanların kimlik bunalımı sonucu verdikleri tepkiyi inceleyerek, aradan geçen 35 yıldan sonra gelinen noktayı ve çıkardığım sonucu anlatmaya çalıştım.

BİRİNCİ BÖLÜM

ALMANYA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI

I. YABANCI DÜŞMANLIĞININ TANIMI

Batı Avrupa, 1960 yıllarındaki ekonomik gelişmeyi, az gelişmiş ülkelerden gelen göçmen işçilerle karşılamıştır. 1970'lerin sonlarından yaşanan ekonomik bunalım, halk arasında yabancı işçilere karşı sözlü ve eylemli saldırılara, hükümetin vize uygulamasına ve Neo-Nazi ırkçı parti ve derneklerin ve milis örgütlerinin canlanmasına yolaçmıştır.¹ Almanya'da ırkçılığın giderek gelişmesi ve faşist ideolojisinin yayılması Almanya ile sınırlı değildir. Bu ırkçılık kurumsal ve uluslararası ırkçılıkla birlikte devam etmektedir. Gelişmiş ülkelerin diğer ülkeleri sömürmesi ve bunun sonucunda gelişen göç hareketine ve göçmenlere kapılarını ve sınırlarını kapatması bunun bir örneğidir.²

Toplumsal krizlerin atlatılmasında günah keçileri olarak gösterilen yabancılar "ötekine" duyulan nefret ve korkunun simgeleridirler. Kültürel farklılıklardan kaynaklanan yeni ırkçılık denilen bu düşmanlık, grup ya da halkların diğerine üstünlüğünü değil, geleneklerin, hayat tarzlarının bağdaşmazlığı temeline dayanır.³

¹Şenel, Alaaddin, Irk ve Irkçılık Düşüncesi, (2. bs), Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 1993, s.108.

²Söylemez, Kamer, Almanya'nın Mülteciler Politikası ve Irkçı Saldırıları, Araştırma İnceleme Dizisi 1, Z Yayınları, Temmuz 1994, s. 9.

³Etienne Balibar, Bir "Yeni-Irkçılık" Var mı? Balibar ve Wallerstein, Irk-Sınıf-Ulus, Belirsiz Kimlikler, çev-Nazlı Ökten, Metis Yayınları, Mayıs 1993, s. 29.

Enzensberger'e göre; yabancı düşmanlığının nedeni, sahip olduklarını başkaları ile paylaşmama isteginden kaynaklanır.⁴

Son dönemde Avrupa ülkelerinde artan işsizlik, yaşam standardının düşmesi, yabancılara yönelik saldırılarında artmasına neden olmaktadır. Almanya'da özellikle Türkler ve Yahudilere yönelik saldırılar artarken, bu durum Fransa'da kuzey Afrikalılara, İngiltere'de ise Asyalılara yöneliktir.⁵

Aşırı sağcılık, yabancı düşmanlığını kullanmaktadır. Tutucu, otoriter ve hiyerarşik bir toplum modelini savunmakta ve bunu gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Bunlar için hiçbir yasal hakkı olmayan yabancılar en alt basamaktakiler durumundadırlar. Bundan sonra homoseksüeller, punklar, evsizler, alkolikler aşırı sağ için hiyerarşik toplumun alt basamaklarını oluşturmaktadırlar. Aşırı sağ ve Neo-Nazi hareketlerin bu ölçüde artmasına Avrupa'nın içinde bulunduğu durum uygun bir zemin hazırlamaktadır. Avrupa Birliği'ne bağlı ülkelerde düşen yaşam standardı ve 18 milyonu bulan işsiz⁶ sayısı nedeni ile yabancılar aşırı sağcı ve Neo-Nazi olmayanlar arasında da - paylaşma isteksizliği - düşman olarak görülmektedirler.

⁴Cem Sey, "Almanya'da Yabancı Düşmanlığı Nazizmden Daha Köklü Bir Miras," (2. bs.), Birikim Aylık Sosyalist Kültür Dergisi, 45/46, Ocak-Şubat 1992, s. 125.

⁵Hüseyin Şenol, "Der erstarkende Rassismus in Europa". Unser Deutschland. Ausländerprobleme, Zusammenfassung redaktioneller Beiträge aus der türkischen Zeitung Merhaba, Merhaba Verlag, Oktober 1994, s. 181.

⁶F.C. Delius, "Alman Kimliği Sorunu Hep Alman Kimliği Arayış Sorunu Olagelmıştır".

Pazarkaya, Yüksel, Mölln ve Solingen'den Sonra Almanya Üzerine, İstanbul, Sis Çanı Yayınları, 5 Mart 1995, s. 70.

II. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞI

Rusya'da Çar II. Aleksandr'ın 13 Mart 1881'de öldürülmesinden sonra, uzun süre devam eden bir pogrom dalgası başlamıştır. 200'den fazla yerleşim yerinde Yahudiler vahşi bir şekilde kitleler halinde öldürülmüşlerdir. Mayıs 1882'de Yahudi yaşamı üzerine acımasız kısıtlamalar koyan ayrımcı bir yasama ile yeni reformlar tersine çevrilmiştir. Yine aynı yıl Almanya'da Yahudi alehtarı kongresi yapılmış ve antisemitik parti parlamentoda sandalye kazanmıştır.

Macaristan'da ortaçağdan kalma kan iftiraları yeniden gündeme gelmiştir. Eski Hıristiyan-Yahudi düşmanlığı teolojik çalışmalarla kendini doğrularken, ilk defa 1879'da ortaya atılan ve Yahudileri biyolojik aşağılık ırk olduğu varsayımına dayanan, Yahudi alehtarı önyargılarla kiliseninde beslendiği antisemitizm hızla yayılmıştır. Yahudi tehlikesi doktrini Almanya'dan hızla Fransa'ya, Avusturya'ya ve hatta Rusya'ya sıçramıştır⁷

Birinci Dünya Savaşından sonra Macaristan, Polonya ve Ukrayna'da patlak veren pogromlarda onbinlerce Yahudi öldürülmüştür.⁸

Fransa'da 1894 yılında Dreyfus⁹ isimli Yahudi yüzbaşısının casusluk yaptığı gerekçesi ile tutuklanması, 1914-1918

savaş yılları sırasında düşman ülke uyrukluları için toplama kampları açılması, 1915'de "yurttaşlıktan çıkarma" yasasının yürürlüğe girmesi ve Vichy hükümetinin önce yabancılara, sonra yabancı Yahudilere, en son olarak da tüm Yahudilere ayrımcı politika uygulaması, Fransız Cumhuriyeti vatandaşlığının artık sadece milli kökenliler için geçerli olduğunu göstermektedir. 1939 yılında Fransa'da ki toplama kamplarına İspanyol Cumhuriyetçileri, Almanlar, Avusturyalılar, antifaşistler ve Yahudiler olmak üzere binlerce insan

⁷Nicolas de Lange, Yahudi Dünyası, çev. Sevil ve Akın Atauz, Son Yüzyıl İletişim Atlası, Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi, IV-Cilt, s. 59.

⁸Ibid, s. 67

⁹Dreyfus Olayı için bkz. Dünya Tarihi Ansiklopedisi, Copyright 1991, Milliyet s. 241-242.

kapatılmıştır.¹⁰

III. ALMANYA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI

A. II. DÜNYA SAVAŞI SONUNA KADARKİ DURUM

Almanya'da ortaçağın sonlarından itibaren II. Dünya Savaşı sonuna kadar olan sürede yabancı düşmanlığı Yahudilere yönelik düşmanlıktır.

1. YAHUDİ DÜŞMANLIĞI

Antik Çağ'da Yunanistan'da Yahudiler Kültürel farklılıklarından ve dini ibadetlerinden dolayı ayrımcılığa uğramışlardır.

Bu çağda Yahudilere düşmanca davranılmasının nedeni onların dini kurallarının Yunanlılar tarafından anlaşılamaması ve günlük hayatta büyük güçlükler çıkarmasından kaynaklanmıştır. Bu kurallar onların topluma entegre olmasını önliyerek yabancı olarak kalmalarını sağlamıştır. Yunanlılara göre; Yahudilerin tanrısı görünmez olmasına rağmen, Yahudiler Yunanlıların tanrılarına saygı duymamışlardır. Fakat bunlara rağmen Yahudilerle Yunanlılar arasında büyük bir ayrımcılık olmamıştır.¹¹

a. Ortaçağ'da Yahudilerin Durumu

Ortaçağ'da Katolik Kilisesi'nin koyduğu yasaklar nedeni ile Hristiyanların faizle para alıp vermesi yasaklanmıştır.¹² Yahudilerinde toprak sahibi olmalarına

¹⁰Dimitri Nicolaidis, "Ulusal Kimlik Üzerine Düşünmek", Birikim Dergisi, Op.cit., s.82.

¹¹Robert Malcolm Errington. "Die Juden des Hellenismus", Thomas Klein, Volker Losemann, Gunther Mai. Judentum und Antisemitismus von der Antike bis zur Gegenwart , Im Auftrag des Fachbereichs Geschichtswissenschaften der Philipps-Universität Marburg Droste Verlag, Düsseldorf, s. 1-12.

izin verilmemiştir. Bu nedenle, tefecilikle uğraşan Yahudiler ekonomik yönden çok güçlenmişlerdir. Yahudi bankerlerin servetlerine el koymak isteyen hükümdarlar döneminde Yahudi düşmanlığı kiliseninde kışkırtması ile şiddetlenmiştir.

Hükümdarlar Yahudi bankalarını yağma edişlerini gözden gizlemek için İsa'nın ölümünden sorumlu tuttıkları Yahudi ırkı üzerine lanetler yağdırmışlardır.¹³

Kilise İsa'nın çarmıha gerilerek öldürülmesinden Yahudileri sorumlu tutmuştur. İsa'yı Allah'ın oğlu olarak kabul etmemeleri de, Yahudilere karşı şiddetli bir düşmanlığın gelişmesine neden olmuştur.

Katolik halk arasında Yahudi Düşmanlığı, yan tutan dinsel eğitim nedeni ile artmıştır. Yahudilere ilişkin anlatılan birçok hurafelerle onların ekonomik yönden iyi durumda olmaları bu düşmanlığı beslemiştir.

Batı'da 11. yüzyılda sona eren, Almanya'da 13. yüzyılda şiddetlenen, teolojik olarak kanıtlanmamış dini suçlamalar nedeni ile yapılan Haçlı Seferleri katliamları ve pogromlar¹⁴ dalgalar halinde yayılarak 14. yüzyılda Yahudilerin, Yahudi işareti taşımaları ve tefecilik yapma yasağı gibi katliamlara nazaran zararsız ayrımcılıklarla son bulmuştur.¹⁵

¹²Duverger, Maurice, Politikaya Giriş, çev. Samim Tiryakioğlu, (2 bs.), İstanbul.

Varlık Yayınları, Ekim 1984, s. 24.

¹³Ibid, s. 29.

¹⁴Pogrom: Milliyet, din yada ırk gruplarına karşı saldırı, tecavüz.

¹⁵Michael Toch, "Judenfeindschaft im deutschen Spätmittelalter", Klaus, et. al.,

Op.cit., s. 70.

TABLO-1
ALMANYA'DA YAHUDİLERE YÖNELİK SALDIRILAR

Yıllar	Saldırıya Uğrayan Toplulukların Sayısı	En az kurban Sayısı	Nedenler
1096	12	Yaklaşık 2000	I.Haçlı Seferi
1146-1148	4	-	II.Haçlı Seferi
1179-1197	4	42	III.Haçlı Seferi
1200-1225	3	24	Dinsel Gelenekler 1225-
1250 -9	226	Dinsel Gelenekler	
1250-1275	6	107	Dinsel Gelenekler
1275-1300	180	4002	Dinsel Gelenekler
1330-1325	13	120	Göçler
1325-1350	528	2300	Dinsel Gelenekler

(Bunlardan 1758 kişi
dört topluluktan)

Yahudi toplulukları Almanya'da 1096-1350 yılları arasında yılda ortalama üç saldırıya maruz kalmışlardır.¹⁶

Kilisesinin aşırı baskıları sonucu Yahudilerin İtalya'ya, Polonya'ya göçü Almanya'da Yahudi sayısını azaltmıştır.¹⁷

¹⁶ibid, s. 72-73.

¹⁷ibid, s. 74.

b. 18. Yüzyılda Yahudilerin Durumu

18. yüzyılın ortalarına kadar Avrupa'nın her yerinde Yahudilerin oluşturduğu Getto-Sistemlerini görmek sosyal olarak normal kabul edilmiştir. Urallardan Atlantik'e, İskoçya'dan Mısır'a kadar hiçbir yönetim Yahudileri ülkelerinin diğer insanları ile bir tutmayı düşünmemişlerdir. "Aydınlanma" ile gelen eşitlik felsefesi bu konuda dönüm noktası olmuştur. Gerçekte aşamalı olarak gerçekleştirilecek bir asimilasyon politikası olan "Aydınlanma" ile amaçlanan asimilasyonun tüm aşamaları gerçekleştirilememiştir.¹⁸ 1873 ekonomik krizine gösterilen tepkiler ve suçlamalar sonucunda sorumlu olarak ekonomik ve toplumsal liberalizmle, geleneksel günah keçileri, Yahudiler suçlu bulunmuşlardır.¹⁹

c. 19. Yüzyılda Yahudilerin Durumu

18. yüzyılda verilen yasal haklar, artan doğum oranı ve azalan bebek ölümleri Yahudi nüfusunda büyük bir artışa neden olmuştur. Antisemitler arasında Yahudi nüfusun ne zaman Hristiyan nüfusu geçeceği soruları gündeme gelmiştir.²⁰ Ayrıca tanınan haklar sonucu yükselen yaşam standardı Yahudilerin bankerlikten farklı mesleklere de kaymalarını sağlamıştır.

¹⁸Hartwing Brandt, "Stufen der Judenemanzipation im 18. und 19. Jahrhundert", Klein, et. al., Op. cit., s. 103-111.

¹⁹Willms, Johannes, Nationalismus ohne Nation, Deutsche Geschichte 1789-1914, Frankfurt am Main, Fischer Verlag, September 1985, s. 441.

²⁰Gunther Mai, "Sozialgeschichtliche Bedingungen von Judentum und Antisemitismus im Kaiserreich", Klein, et. al., Op. cit., s. 114-115.

TABLO-2

**1895-1933 TARİHLERİ ARASINDA ALMAN
İMPARATORLUĞU TOPRAKLARINDA YAŞAYAN
YAHUDİLERİN MESLEKİ DAĞILIMI**

Meslekler	Endüstri									Kamu Hizmeti		
	Tarım			Zanaat			Ticaret			Serbest Meslek		
Yıllar	1895	1907	1933	1895	1907	1933	1895	1907	1933	1895	1907	1933
Yahudi												
Nüfusu	1,7	1,6	1,7	23,2	27,1	23,1	67,3	62,6	61,3	7,4	7,4	12,5
Toplam												
Nüfus	37,5	35,2	28,9	37,5	40,1	40,4	10,6	12,4	18,4	6,4	6,2	8,4

Tablo-2'den de anlaşılacağı gibi Yahudilerin kazanç getiren ticaret, borsacılık gibi işlerde çalıştığı, bu nedenle onlara verilen hakların geri alınarak, yabancılar kanununun uygulanması gerektiği konusunda Yahudi alehtarı propagandalar yapılmaya başlanmıştır. Yahudilere verilen eşitlik haklarını asimilasyonun takip etmesi gerekiyordu. Fakat Yahudilerlerin tutumları çok farklı olmuştur. Verilen bu hakları kendilerini mesleki, kültürel ve ekonomik açıdan geliştirme yönünde kullanmışlardır. Amaçları, Filistin'de bağımsız bir Yahudi devleti kurmaktır.²¹ Bunun için çalışmalara

²¹Mai, Op. cit., s. 117-134.

1896 yılında batılı bir Yahudi olan Herzl tarafından başlanmıştır. Yahudi devletinin kurulması için siyasal bir program gerektiğini düşünen Herzl'in bu girişimi Doğu Avrupa'da yaşayan Yahudiler tarafından heyecanla karşılanmıştır. Bağımsız bir Yahudi devleti kurmayı amaçlayan bu harekete "Siyonizm" adı verilmiştir.²²

d. Antisemitizm

Eski Hristiyan-Yahudi düşmanlığı kendini teolojik tartışmalarla doğrulamaya çalışırken, yeni antisemitizm²³ biyolojik bir aşağılık ırk varsayımına dayandırılmıştır. Antisemitizm, kiliselerin doğurduğu, beslediği ve karşı çıkmak için hiçbir şey yapmadığı, daha önceki Yahudi alehtarları önyargılarla da beslenmiştir. Almanya'da Antisemitik Hristiyan Sosyalist Partisi 1882'de Dresden'de yapılan Uluslararası Yahudi Alehtarlığı Kongresi'nin başkanı olan Protestan papazı Adolf Stöcker tarafından kurulmuştur. Yahudilere karşı yayınlar yapılarak Yahudi karşıtı ayaklanmaların başlamasına neden olunmuştur. Yahudilerin dünya egemenliği planları anlamı çıkartılabilecek sahte belgeler 1903 yılında Rusya'da yayınlanmıştır. Bugün bile antisemitik propaganda ögesi olarak kullanılan bu Protokollar, bundan böyle Yahudilerin, sadece yabancı bir varlık olarak değil, aynı zamanda yıkıcı bir yeraltı politik hareketi olarak da tanımlanmasına neden olmuştur.²⁴

Milliyetçilik bilincinin ortaya çıkışı ve yayılması ile Yahudi düşmanlığı yeniden alevlenmiştir. Fakat bu kez farklı, yeni ve modern bir düşmanlıktır. Bu düşmanlık sadece dinsel farklılıktan kaynaklanmıyor, bilimsel bir temele de oturtulmaya çalışılıyordu. Biyolojik ırkçılık bu dönemde ortaya çıkarılmıştır.

²²Lange, Op. cit., s. 131.

²³Antisemitizm: İlk defa 1879'da ortaya çıkan sahte bilimsel terim. Bkz. Lange, s. 59.

²⁴Lange, Loc. cit.

Antisemitizm, Gobineau ve Darwin'in Irkibilim teorilerinin²⁵ Chamberlain tarafından Alman halkına uyarlanması ile bilimsel bir temele oturtulmaya çalışılmıştır.

Chamberlain 1899'da yazdığı "Ondokuzuncu Yüzyılın Doğuşu" adlı eserinde 19. yüzyıl uygarlığını Grek, Roma ve Yahudi temellerine bağlamıştır. Greklerin sanatını ve felsefesini, Romalıların hukukunu ve siyasetini, Yahudilerin de dinini alan Tötonların, 19. yüzyıl uygarlığını kurduğunu iddia etmiştir. Chamberlain'e göre; Yahudiler ırklarının ariliğini korudukları için güçlüdürler ve gittikçe de güçleneceklerdir. Fakat Avrupa uygarlığına çok zarar vermişlerdir ve giderek daha fazla zarar vereceklerdir. Katıldıkları toplumları sömüren Yahudilerle ancak Tötonlar baş edebilirler.²⁶

Görüldüğü gibi Chamberlain'in tutarsız iddiaları Yahudi düşmanlığına haklı bir zemin hazırlamıştır.

Nietsche'nin üstün insan teorisi,²⁷ Weber'in teorisi,²⁸ Sombart'ın teorisi²⁹ Darwin'in kuramı ve Gobineau ve Chamberlain'in bu kuramları Alman halkına uyarlaması ve Hitler'in bu kuramdan yola çıkarak Yahudi ırkına duyulan düşmanlığa bilimsel temel oluşturmaları ile "Kavgam" adlı kitabında Yahudi imha politikasını programlamıştır.

²⁵Darwin'in teorisi doğal ayıklanma için bkz. Orhan Hançerlioğlu, Toplumbilim Sözlüğü, Büyük Fikir Kitapları Dizisi: 74, Remzi kitabevi, İstanbul 1986, s. 79 ve Gobineau Irkibilim teorisi için bkz. s. 182.

²⁶Ibid., s. 182-183.

²⁷Nietsche'nin üstün insan teorisi için bkz. Eyüboğlu, İsmet Zeki Nietsche Eylem Ödevi, Biyograif ve Mietsche'den Seçmeler, Broy Yayınları 83, Kasım 1991, s. 54-70.

²⁸Bkz. Hançerlioğlu, Op.cit., s. 181.

²⁹Bkz. Ibid.

e. Hitler Dönemi

İrkçi Yahudi düşmanlığı ile öğrenim gördüğü Viyana'da (1907-1913) tanışan Hitler, nasıl fanatik Yahudi düşmanı olduğunu "Kavgam" adlı kitabında açıklamıştır. "Yahudi, tam bir tufeyli³⁰ tipidir ve daima öyle kalcaktır. Münbit bir toprak Yahudi'yi davet edince, basil gibi uzaklara yayılır. Onun varlığı ile meydana gelen sonuç, asalak bitkilerin etkileri ile aynıdır. Yahudi nereye yerleşirse, Yahudi'yi kabul etmiş olan millet az veya uzun zaman sonra sönüp gider".³¹ Hitler'in sözlerinden de anlaşıldığı gibi o, Yahudileri içinde bulunduğu topluma zarar veren ve hızla üreyen basile benzetmiştir.

Kavgam'ın 7. bölümünün sonunda Hitler, "Şu unutulmamalı ki Yahudi ile uzlaşma yapılamaz. Ancak onunla karar verilebilir. O da ya hep, ya hiç!"³² Bu sözleri ile Yahudilerle ilgili radikal düşüncelerini ortaya koymuştur.

Alfred Rosenberg'in etkisinde kalan Hitler, saf kan, üstün ırk, Cermenler yetiştirmek için insan haraları kurmuştur.³³

Chamberlain'in etkisi ile tüm Avrupa Cermenlerine seslenen bir Cermen Birliği oluşturulmuştur. Birliğin başkanı Heinrich Class, hem Yahudi düşmanı önyargıları körüklemiş, hem de ırkın doğal yasalarından söz etmiştir.³⁴ Antisemitizmin dinsel anlamlı içeriğine, irksal anlamlar yüklenerek Yahudi ırkı hakkında çoğu Alman, Avusturya Yahudi düşmanlarınca yazılan, fakat diğer Avrupa ülkelerinin ve Amerika'nın yazarlarında katıldığı nefret kusan bir yayın

³⁰Tufeyli: Bir kimsenin sırtından geçinen, asalak, parazit.

³¹Hitler, Adolf, Kavgam, çev.A. Nejad, (9. bs.), İstanbul 1992, Toker Yayınları, s.

307.

³²Ibid., s. 207.

³³Şenel, Op. cit., s. 96.

³⁴Ibid., s. 99

seli ortaya çıkmıştır. Pencermen Birliği'nin başkanı Heinrich Class, 1912'de Dainel Fryman takma adıyla yazdığı "Ben Kayser Olsaydım" adlı kitabında ileri sürdüğü görüşler, dönemin antisemit düşüncelerini temsil edici niteliktedir. Yazar kitabında, Yahudilerin içinde yaşadıkları topluluklarla kaynaşmalarının doğal ırk yasalarına göre olanaksız olmasından kaynaklanan Yahudi sorununun çözümlenebilmesi için; Yahudilere kamu görevi verilmemesi, seçme ve seçilme haklarının ellerinden alınması, hukuk, eğitim, tiyatro yöneticiliği gibi alanlarda görevlendirilmemeleri, Yahudilere toprak satın alma veya kiralama yasağı konması, iki kat vergi alınması gibi öneriler ileri sürmüştür. Hitler, iktidara gelince Reichstag'ın onursal üyesi yaptığı bu yazarın önerilerinin çoğunluğunu uygulamıştır.³⁵

Kültürel dejenerasyon ile fiziksel dejenerasyon arasında bağlantı olduğunu savunan Hitler, modern sanata savaş açmıştır. Ötonazi uygulamasına sanatla başlayıp, mimari ve insanla devam eden Hitler, 74.000 akıl hastasını öldürtmüştür. 1933 yılında çıkardığı bir kanunla hastalarla, sağlıklı insanların ayrılmasını istemiştir. Tüberküloz taraması yaptığı söylenen gezici sağlık arabaları ile halkı sağlıklı-hasta olarak sınıflandıran doktorların, bu dönemde %45'i Nasyonal-Sosyalist Parti üyesidirler.³⁶

Eleme ilkesini Darwin öğretisinden aldığını açıklayan Hitler, Savaşı "herşeyin babası" şeklindeki faşist yorumlaması ile Darwin'i çok geride bırakmıştır. Kuvvetliye göre düzenlenmiş bir ahlak anlayışını getiren ve güçlü olan, sağlıklı olan yaşar felsefesini savunan Hitler, düşünce tarihi açısından desteği, Alfred Rosenberg'in "20. yüzyılın Mitosu" adlı kitabında bulmuştur. Hitler, yeni Alman insanını, ırk ve kan ile belirlemiş ve bu yeni insanı üretmek istemiştir.³⁷ Halkı birarada tutan kan birliği düşüncesi Nasyonal-Sosyalizm'de

³⁵Şenel, Op.cit., s. 102.

³⁶Kıyametin Mimaris, Yön.P.Cohen, An.B.Ganz, İki Film Birden Kuşağı, TRT2, 2 Eylül 1995.

³⁷Aytaç, Gürsel, Çağdaş Alman Edebiyatı, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-

dönüm noktasını oluşturmuştur.³⁸

Halkta, Yahudi düşmanlığını arttırmak amacı ile yerel ve bölgesel haber organlarında Komünizmle Yahudiliği birleştirici yayınlar yapılmıştır. 1936'da Propaganda bakanı tarafından yayınlattırılan benzer haberler, haber organlarında artmıştır.³⁹ "Der ewige Jude", "Klein Krieg" gibi Yahudi alehtarı propaganda amacı ile çevriltilmiş filmlerle, doktor, mühendis, kimyager, mimar gibi meslek gruplarından Almanlara Yahudi düşmanlığı empoze edilmiştir.⁴⁰

Hitler'in iktidarda olduğu dönemde 5 milyonu Yahudi, 7 milyonuda Rus, Macar, Rumen, Çingene, Polonyalı, Yugoslav gibi aşağı ulus ve ırktan sayılan 12 milyon insan öldürülmüştür.⁴¹

Yahudi soykırımı beş aşamada gerçekleşmiştir. 1933 yılında Naziler iktidara geldiklerinde Yahudi dükkanları yağmalanmış ve mallarına boykot konulmuştur. 1935'te Nürnberg yasalarının kabulü ile soykırım yolu açılmıştır. Bu yasalarla Yahudilerin oy kullanması yasaklanmış, işyerleri ve meslekleri ellerinden alınmıştır. 1939'da Yahudiler toplanıp, biraraya getirilmiştir. 1940'da Alman ve Avusturya Yahudileri, Polonya'da oluşturulan özel gettolara gönderilerek 1941 yılında milyonlarcası Zyklon-B gazı ile öldürülmüşlerdir.⁴² Yahudileri gazla öldürme 1941 yazında başlamış ve 1944 sonbaharına kadar sürmüştür.⁴³

Coğrafya Fakültesi Yayınları: 278, Ankara 1978, s. 183.

³⁸Nipperdey, Thomas *Deutsche Geschichte 1866-1916, Zweiter Band, Machtstaat* München, s. 305.

³⁹Dieter Galinski, Ulrich Herbert, Ulla Lachauer, *Nazis und Nachbarn Schüler erforschen den Alltag im Nationalsozialismus*, Rowohlt Verlag 1982, s. 161.

⁴⁰Kıyametin Mimarisi, Loc.cit.

⁴¹Ergun Balcı, "Yahudi Soykırımı Ya da Modern Irkçılık", *Politikada Sorunlar*, Cumhuriyet, 7 Mart 1994, s. 9.

⁴²Ibid., s. 9.

⁴³Kühnl, Reinhard. *Der Deutsche Faschismus in Quellen und Dokumenten. Kleine Bibliothek* 62, Politik-Wissenschaft-Zukunft, (4.bs.), Pahl-Rugenstein, 1979, s. 392.

Almanlar yenilmeye başladığında “Toplu imha” çalışmalarını gizleme aşaması başlamıştır. Toplu mezarların üzerleri toprakla örtülüp, çiçeklendirilmiştir. Cesetler yakılmıştır.⁴⁴ İkinci Dünya Savaşı, Nazi biçimindeki sefalet, milyonlarca asker ve sivilin öldüğü çok uç noktada bir sonuca ulaşmıştır.⁴⁵ Bu dönemde altı milyon Yahudi Nazi soykırımına uğramıştır. Naziler, Yahudileri kovma değil, kökünü kazıma politikası ile 1941-1945 arasında toplama kamplarında imha etmişlerdir.⁴⁶ Terör, Nasyonaldosyalizmin toplumsal reformu için bir araç değil, aksine hükmetme garantisinin örtbas edilmesi olmuştur.⁴⁷

Bugün ki yabancı düşmanlığı geçmişte yaşanan “Kristallnacht”⁴⁸ tan çok farklı değildir. 1933 öncesinde yaşanan olayların 1933 sonrasında yaşananları ortaya çıkaracağına kimse inanmazdı.⁴⁹ Böyle paralellikleri görmek ve önlem almak tarihin tekrar etmesine engel olabilir.

⁴⁴Kıyametin Mimarisi. Loc.cit.

⁴⁵Slater, Phil, Frankfurt Okulu Kökeni ve Önemi, çev. Ahmet Özden, Bilim-Felsefe-Sanat Yayınları, İnceleme Dizisi: 5, Kasım 1989, s. 47.

⁴⁶Lange, Op.cit., s. 70-72.

⁴⁷Kühnl, Reinhard, Geschichte und Ideologie. Kritische Analyse bundesdeutscher Gesbichtsbücher, Rowohlt Verlag, Reinbek bei Hamburg, Juli 1973, s. 206.

⁴⁸Gestapo şefi Müller’in emri ile SS’ler ve SA’lar 9 Kasım 1938’de gece yarısından biraz önce Almanya’nın her yerinde ki Yahudi işyerlerini, evlerini ve dini ibadet yerleri Sinagog’ları yaktılar. 7.500 işyeri, 281 sinagog yakıldı. 26.00 Yahudi tutuklanarak toplama kamplarına gönderildi. Evlerin kırılan camları gece alevler arasında kristal gibi ışıldadığından, Naziler, bu geceyi “Kristallnacht” olarak adlandırdılar.

⁴⁹Schüddekopf, Charles, Der alltägliche Faschismus, Frauen im Drittenreich, Sonderausgabe, 1982 bei Verlag J.H.W. Dietz Nachf., Bonn-Berlin, s. 216.

2. YAHUDİ DÜŞMANLIĞININ NEDENLERİ

Yahudiler yüzyıllardır yaşadıkları toplumlarda aşağılanan, kışkırtılan, suçlanan insanlar olmuşlardır. Bu davranışlar, antisemitizmin bertaraf edilmesinin tek çıkış yolu gibi görünen “Siyonizm Tezi”nin de ortaya atılmasına neden olmuştur.

Yahudi düşmanlığının nedenlerini, dini, politik, ekonomik, psikolojik nedenlerle, önyargılar olmak üzere beş ana grupta toplayabiliriz:

a. Dini Nedenler

İncil’de, Yahudilerin kültürel ve geleneksel karakter özelliği olumlu anlatılmasına rağmen, atalarının içine karıştığı olay, onları da eski vasiyetin içine sokmuştur.⁵⁰

Hristiyanlar, Yahudileri İsa’nın çarmıha gerilerek öldürülmesinden sorumlu tutmuşlardır. Ayrıca Yahudilerin İsa’yı Allah’ın oğlu Mesih olarak kabul etmediklerinden, hristiyanlığı da tanımadıkları ve hristiyanlığa karşı oldukları söylenmiştir.⁵¹

b. Politik Nedenler

“Zion Yasalarının Protokolleri” adlı Yahudilerin dünya egemenliği planları anlamı çıkartılabilecek doğruluğu kanıtlanamamış belgeler, 1903 yılında Rusya’da yayımlanmıştır. Birçok dile çevrilerek Kuzey ve Güney Amerika ile hemen her Avrupa ülkesinde yayınlanan bu belgeler, bugün bile antisemitik propaganda ögesidirler. Yahudiler, bu belgelerle dünya ya, yıkıcı, yer-altı politik

⁵⁰Ornstein, Hans, Der antijüdische Komplex, Versuch einer Analyse, Verlag die Gestaltung Zürich, s. 97.

⁵¹İbid., s. 7.

hareketi olarak tanıtılmışlardır.⁵² Yahudilerin, dünya hakimiyetini ele geçirmek isteyen Marksist, Komünistler oldukları belirtilmiştir.⁵³

c. Ekonomik Nedenler

Yahudiler, toprak sahibi olmalarına izin verilmediği için tefecilik, bankerlik, gibi mesleklere yönelmişlerdir. Ortaçağın hristiyan hükümdarları, Yahudi bankalarını yağma edişlerini gizlemek için dini gerekçeler arkasına sığınarak Yahudilere lanetler yağdırmışlardır.⁵⁴ Yahudileri, kolay kazanç getiren mesleklere üşüşen, arsız, hilekar, tembel ve dünyanın tüm zenginliklerine sahip olmayı isteyen kapitalistler olarak suçlamışlardır.⁵⁵

d. Psikolojik Nedenler

Sigmund Freud, “Der Mann Moses und die monotheistische Religion” adlı kitabında, Yahudi düşmanlığının temelinde, hristiyanlığa duyulan gizli bir nefretin olduğunu ileri sürmüştür.⁵⁶ Maurice Samuel’de, antisemitizmi, hristiyanlığa ve hristiyanlara duyulan gizli nefretin ifadesi olarak yorumlamıştır. Hitler’in kitabı “Mein Kampf” da Yahudi karşıtı ideolojisini, antisemitizmle zor örtüğünü belirten Samuel, gerçekte Hitler’in hristiyanlık çağının insanlığa yaptıklarını sona erdirmeyi amaçladığını, hristiyanlığa duyduğu nefreti Nazi-Faşizmin ideolojik düşmanı olan düşünce sisteminin evrensel temsilcisi Yahudilere yönelttiğini belirtmiştir.⁵⁷

⁵²Lange, Op.cit., s. 59,61.

⁵³Ornstein, Op.cit., 8.

⁵⁴Duverger, Op.cit., s. 29.

⁵⁵Ornstein, Loc.cit.

⁵⁶ibid., s. 11.

⁵⁷ibid., s. 12-13.

Yahudiler, fantezileri olmayan Materyalistler olarak tanımlanmış ve sahiplenici, şekillendirici üstünlükleri nedeniyle de sevimsiz bulunmuşlardır.⁵⁸

e. Önyargılar

Yahudilerin sayısız olumsuz özelliği kendilerinde topladığını-iş yaşamında açgözlü, görgüsüz ve hilekar oldukları, edebiyatı yozlaştırdıkları sanata soysuzluğu kattıkları-sevimsiz, esrarengiz ve ezeli serseriler oldukları⁵⁹ gibi önyargılar kuşaktan kuşağa aktarılmıştır.

Bu tip, köklü, sağlam yerleşmiş önyargılar, bütün halk grupları yada halkın büyük bir kısmını etkisi altına alırsa anlam kazanıp, etkili ve tehlikeli olur ve yayılır.⁶⁰

B. II. DÜNYA SAVAŞINDAN SONRA FEDERAL ALMANYA İLE DEMOKRATİK ALMANYA'NIN BİRLEŞMESİNE KADAR OLAN DÖNEMDE YABANCI DÜŞMANLIĞI

8 Mayıs 1945'de Berlin'de imzalanan anlaşma ile II. Dünya Savaşı sona ermiş ve Almanya teslimiyeti kabul etmiştir. Bu tarih III. Reich'in da yıkılış tarihi olmuştur. 5 Haziran 1945'de imzalanan Dörtler Antlaşması ile Almanya'nın yönetimi, Müttefikler Arası Kontrol Komisyonu'na verilmiştir.⁶¹ Bunun nedeni Almanya'nın 1914-1939 yıllarında ki gibi, bir kez daha dünya devleti olma çabasına engel olmak ve Tötonların zaferler kazanma güdülerinin yatıştırılması, militarizmin kalesi olan Prusyalıların yok edilmesi, Almanların soykırım ve savaş

⁵⁸Ibid., s. 8.

⁵⁹Ibid., s. 8.

⁶⁰Ibid., s. 36.

⁶¹Dünya Tarihi Ansiklopedisi, Op.cit., s. 304.

suçları nedeni ile cezalandırılarak demokrasi zihniyeti ile yeniden eğitilmeleri istenmiştir.⁶²

17 Temmuz-2 Ağustos 1945 tarihleri arasında, amacı, savaş sonrası bir Avrupa düzeni kurmak olan Potsdam Konferansı'nda, üzerinde anlaşma sağlanabilen sorunlar, nazilikten ve militarizmden arındırma, ekonomide merkeziyet sisteminin ortadan kaldırılması ve Almanlara demokrasi eğitimi verilmesi olmuştur. Bundan başka Batılılar, Almanların, Polonya, Macaristan ve Çekoslovakya'dan çıkarılmasını öngören kararı onayladıklarından 6,75 milyon Alman zorbalıkla yerlerinden yurtlarından sürülmüşlerdir.⁶³

Her işgal devleti, savaş tazminatını kendi işgal bölgesinden sağlayacaktır. İşgal bölgelerinde Alman partileri ile yönetim organlarının kurulmasına başlanmıştır. Özellikle Sovyet bölgesinde sıkı bir disiplin altında hızla ilerlemiştir. Üç batı bölgesinde ise politik yaşam, tabandan tavana doğru bir gelişim göstermiştir. Doğu ve Batı egemenlik sistemleri arasındaki anlaşmazlık, işgal bölgelerinde tazminat politikasının farklı uygulanması, tüm Almanya'yı kapsayan maliye, vergi, hammadde ve üretim politikalarını bloke etmiş, farklı gelişmelere neden olmuştur.⁶⁴

1. FEDERAL ALMANYA

Batı Almanya 1946 yılından itibaren Amerika'dan dış yardım almaya başlamış, fakat en önemli yardımı 1948-1952 yılları arasında 1,4 milyar dolar olarak "Marshall Planı"⁶⁵ ile almıştır. Bu sırada Doğu bölgesinde endüstrinin

⁶²İşte Almanya, Redaksiyon-A.Hoffmann, çev. Belma Demircan, Societats Verlag, Frankfurt/Main, 1992, s. 88.

⁶³İbid., s. 90.

⁶⁴İbid., s. 91.

⁶⁵A.B.D. Dışişleri bakan yardımcısı general Marshall, alış-veriş serbestliğini

sosyalizasyonu geliştirilmeye çalışılmıştır. Batı'da anayasa hazırlanmış, geçici özelliğini belirtmek üzere "Temel Anayasa" denilmiştir. Kesin anayasanın ancak Alman birliğinin yeniden kurulmasından sonra kabul edilmesi amaçlanmıştır.⁶⁶

Batı Almanya'da 1947'de ilk serbest seçimi Hristiyan Demokrat Parti kazanmıştır. Batı ülkeleri komünizme karşı cephe alırken Sovyet Blok'unda komünizm güçlenmiştir. 1948'de İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasında imzalanan Brüksel Antlaşması, savunma birliğinin yanı sıra iktisadi ve kültürel işbirliğini de öngörüyordu ve Sovyet ideolojisi karşısında Atlantik medeniyeti kavramını ortaya çıkarmıştı. Güçlenen Sovyet Blok'u karşısında dengeyi sağlamak için Brüksel Antlaşmasına imza atan ülkelerle, Kanada, Danimarka, İzlanda, İtalya, A.B.D., Portekiz arasında 4 Nisan 1949'da Kuzey Atlantik Pakı (NATO) adını alan antlaşma imzalanmıştır. Türkiye ve Yunanistan'da 22 Ekim 1951'de Nato'ya katılmışlardır.⁶⁷

18 Nisan 1951'de Fransa, Federal Almanya, Belçika, İtalya, Hollanda, Lüksemburg'u birleştiren Avrupa Kömür Çelik Antlaşması, 27 Mayıs 1952'de de, ABD, İngiltere, Fransa ile Federal Almanya arasında, Avrupa Savunma Birliği Antlaşması imzalanmıştır. 20 Ekim 1954 tarihinde imzalanan Antlaşma ile Federal Alman Cumhuriyeti'ni de içine alan Batı Avrupa Birliği kurulmuştur.⁶⁸

Altı milyon Yahudi Nazilerin sistematik katliamında yaşamını yitirmiştir. Yahudiler ile Almanlar arasında başlayan barışın gerçekleşmesine Adenauer ile İsrail başkanı Ben Gurion arasındaki yoğun kişisel ilişki yardımcı olmuştur. Adenauer 1961 yılında yaptığı konuşmada, Nasyonal-Sosyalist geçmişten

yeniden kurmanın ve böylece komünizm tehlikesini engellemenin tek çaresinin batı ülkeleri arasında sıkı bir dayanışma olduğunu ileri sürerek Birleşik Devletlerin Avrupa Ülkelerine İktisadi alanda yardım etmesini istedi.

⁶⁶İşte Almanya, Op.cit., s. 93.

⁶⁷Dünya Tarihi Ansiklopedisi, Op.cit., s. 318-321.

⁶⁸Ibid., s. 339.

tamamen koptuklarını, ancak manevi tazminatın yerine getirilmesi halinde kanıtlayabileceklerini söylemiştir. 1952 yılında Lüksemburg'da yapılan bir antlaşma ile Yahudi göçmenlerin İsrail'e yerleşmelerine yardım maksadı ile tazminat ödenmesine karar verilmiştir. Ödenen 90 milyar Mark'ın yaklaşık üçte biri İsrail ile Yahudi örgütlerine, özellikle, tüm dünyada takibe uğramış Yahudilerin çıkarlarını korumak üzere kurulan Jewish Claims Conference'ye verilmiştir. İki ülke arasında diplomatik ilişki ancak 1965 yılında başlayabilmiştir.⁶⁹

Federal Almanya'nın kuruluşunun ilk yıllarında, gelişen ekonominin işçi ihtiyacı Doğu bölgelerinden sürülen Almanlarla Demokratik Almanya'dan kaçan Almanlar tarafından karşılanmıştır. 1961 yılında Berlin Duvarının örülmesinden sonra, yabancı işçi istihdam edilmeye başlanmıştır. 1965 yılında bir milyonu bulan yabancı işçi sayısı, en yüksek düzeyine 2,6 milyonla 1973 yılında ulaşmıştır. 1973 yılından itibaren Avrupa Topluluğu ülkeleri dışında işçi alımı durdurulmuştur.⁷⁰

1960'ların ekonomik gelişme yıllarını, az gelişmiş ülkelere gelen göçmen işçilerle karşılayan Federal Almanya, 1973 yılında dünyanın yaşadığı ekonomik krizi bahane ederek Avrupa Topluluğu ülkeleri dışındaki ülkelere işçi alımını durdurmuştur. Sadece burada bulunanların eşleri ve çocuklarını almalarına izin verilmiştir. Bu dönemde Federal Almanya'da bulunan 910.500 Türk nüfusu, çocukların ve eşlerin getirilmesi ile 1.100.000'e yaklaşmıştır. Almanya'da yabancı düşmanlığı, özellikle Türk düşmanlığı 1973 yılında yaşanan bu olaydan sonra başlamıştır.⁷¹ Bu tarihe kadar yabancıların bir süre sonra

⁶⁹İşte Almanya, Op.cit., s. 99-100.

⁷⁰Ibid., s. 196.

⁷¹Doğan, Ahmet Atilla, "Almanya'ya Türk Göçü ve Türkçe Yayın Yapan Radyo-Televizyonlar" (Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi İstanbul Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994), s. 33.

memleketlerine döneceğini düşünen Almanlar, eşlerini ve çocuklarını yanlarına aldirmaları ile hayalkırıklığına uğramışlardır.

Federal Almanya'da, Demokratik Almanya ile birleşmeden önce yabancılara karşı birçok saldırı olmuştur.

Bunlara örnek olarak 1983-1989 yılları arası;

1983'de	76	
1984'de	91	
1985'de	123	
1986'da	189	
1987'de	195	
1988'de	193	
1989'da	264	olmak üzere

giderek artış gösteren toplam 1131 saldırı yapılmıştır.⁷²

2. DEMOKRATİK ALMANYA

Demokratik Almanya Cumhuriyeti 1949 Ekim'inde kurulmuştur. Comecon⁷³da ikinci, dünyada sekizinci en büyük ekonomik güç olan, fakat dünya işçilerinin gözünde çekim merkezi haline gelmemiş, ileri ekonomisinin barındırdığı sosyalist potansiyeli inkar eden Stalinist bir sistem geliştirmiştir. Bunun nedeni, ülkenin, halk tabanından değil, dışarıdan dayatma ile kurulması ve ulusal meşruiyetinin olmamasıydı.⁷⁴

⁷²Söylemez, Kamer, Op.cit., s. 24.

⁷³Varşova Paktı.

⁷⁴Gunter Minnerup, "Doğu Almanya'nın Donmuş Devrimi", çev.Osman Akıntay, Doğu Avrupa Dosyası, Dünya Sorunları 7/3, Derleyen: Ragıp Zarakolu, Alan Yayıncılık, Nisan 1990, s. 101-102.

Doğu Almanya'da, çoğu Doğu Alman, Batı Alman televizyonunu izleyebildiği ve pek çok kişi Batı Alman ziyaretçi yada akrabaları ile doğrudan ilişki kurabildiğinden diğer bütün Doğu Avrupa toplumlarından dışarıya en açık olanıydı.⁷⁵ Fakat komando yönetimi, gizli polis, SED⁷⁶ egemenliği halk ile yönetim mekanizmasının birbirine giderek daha çok yabancılaşmasına neden olmuştur. Merkeziyetçilik ve plan ekonomisi sonucunda kaynakların tükenmesi ve verimdeki azalma sonucu Batı'dan sık sık kredi alınmış, yaşam düzeyi gittikçe düşmüş, devamlı empoze edilmeye çalışılan çıkar düşkünü, sınıf düşmanı Batı imajı, seksenli yılların başında artık anlamını yitirmiştir.⁷⁷

C. FEDERAL ALMANYA İLE DEMOKRATİK ALMANYA'NIN BİRLEŞMESİNDEN SONRA YABANCI DÜŞMANLIĞI

1. BİRLEŞMEYİ HAZIRLAYAN NEDENLER

Sovyet yöneticileri 1948'de Marshall Planı'nı reddetmiş, sınırsız tabii kaynakları ve müttefiklerine zorla kabul ettirdikleri dış ticaret rejimi ile ekonomiyi idare etmeye çalışmışlardır. Ekonomi kötüye gitmeye başlayınca bir dizi reformla düzeltmeye çalışılmış, fakat 1979 Afganistan olayı ve silahlanma yarışı ile iflas etmiştir. 1985'de iktidara gelen Mihail Gorbaçov yeni reformlara girişmiştir. Bu reformlar, ekonomik başarısızlığın siyasi ve sosyal yanlarında kabul ettiğinden daha başarılı olmuştur.⁷⁸

⁷⁵Ibid., s. 110.

⁷⁶SED: Komünist Birlik Partisi.

⁷⁷İşte Almanya, Op.cit., s. 104-105.

⁷⁸Dünya Tarihi, Op.cit., s. 391.

Aralık 1987’de ABD ile silahsızlanma antlaşması imzalanmış, nükleer füzeler imha edilmeye ve Afganistan’dan çekilmeye başlanmıştır. Ekim 1988’de Gorbaçov devlet başkanı seçilerek, 1989’da ilk serbest seçim yapılmıştır.⁷⁹

1988 yılından itibaren SSCB’nin içten parçalanma ihtimali belirmiş, Baltık Cumhuriyetleri, Azerbaycan, Özbekistan, Gürcistan, Ukrayna, Moldovya gibi cumhuriyetlerde beliren milliyetçilik uyanışları, Rus emperyalizminin bu konuda da çökmekte olduğunu göstermiştir.⁸⁰ Doğu’daki bu gelişmelerden, bu blok’a dahil olmayan komünist ülkelerden Yugoslavya ve Arnavutluk’ta etkilenmişlerdir.⁸¹

⁷⁹Ibid., s. 391-392.

⁸⁰Ibid., s. 392.

⁸¹Ibid., s. 393-394.

TABLO-3

DOĞU AVRUPA EKONOMİSİ 1989-1993 (1)									
Ülke	GSMH '92'ye göre % sal değişim	1989-1990	SANAYİ ÜRETİMİ '92'ye göre % sal değişim	1989-1990	TARIM '92'ye göre % sal değişim	1989-1990	İŞSİZLİK (%)	ENFLASYON (%)	YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI Milyon Dolar 1990-93
ORTA VE DOĞU AVRUPA									
Almanya	11.0	64.0	-1.0	veri yok	15.0	veri yok	32.5	117	74
Bulgaristan	-6.0	69.6	-9.3	49.0	-20.1	61.5	16.4	72.9	150
Çek Cumhuriyeti	-0.5	78.6	-7.1	60.7	-0.8	72.8	3.5	20.8	2037
Hırvatistan	-8.0	55.0	-6.0	71.4	veri yok	veri yok	18.9	1537.5	75
Yugoslavya	-30.3	42.5	-37.4	35.9	-7.2	77.9	24.6	64.422.484	veri yok
Polonya	-4.0	66.2	7.4	72.2	2.2	88.1	15.7	36.9	669
Makedonya	-15.0	58.1	-15.0	52.6	-20.0	84.8	29.6	349.8	veri yok
Macaristan	-2.0	79.6	3.8	72.3	-25.0	53.0	12.1	22.7	5569
Romanya	1.0	67.7	1.3	52.6	12.2	95.7	10.1	257.4	158
Slovakya	-4.7	73.9	-15.4	48.7	-12.5	64.7	14.4	23.1	326
Slovenya	1.0	82.3	-2.8	66.1	-3.5	85.4	15.4	32.7	264

(1) Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun yayınından alınan verilerde, HVG, 16 nisan 1994 Budapeşte

Ülke	GSMH '92'ye göre % sal değişim	1989-1990	SANAYİ ÜRETİMİ '92'ye göre % sal değişim	1989-1990	TARIM '92'ye göre % sal değişim	1989-1990	İŞSİZLİK (%)	ENFLASYON (%)	YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI Milyon Dolar 1990-93
BDT									
Azerbaycan	-13.3	54.7	-6.8	69.4	-17.0	veri yok	0.7	veri yok	veri yok
Belarusya	-10.0	78.4	-10.9	81.6	-2.0	81.6	1.3	1.682.1	veri yok
Ermenistan	-9.9	39.8	-11.1	36.0	-5.0	85.2	6.2	2.260.0	veri yok
Gürcistan	veri yok	veri yok	-28.6	veri yok	-54.0	veri yok	2.0	11.647.0	veri yok
Kazakistan	-12.8	74.3	-18.1	70.3	-3.0	96.3	0.6	1.161.8	veri yok
Kırgızistan	-17.4	66.5	-24.2	54.8	-8.0	81.5	0.2	1.145.8	veri yok
Moldova	-4.0	54.8	-10.0	64.7	3.0	66.8	0.7	1.576.3	veri yok
Özbekistan	-3.5	85.6	-7.0	90.1	veri yok	veri yok	0.2	532.5	veri yok
Rusya	-13.0	55.8	-16.2	63.2	-4.0	80.4	1.1	911.3	1300
Tacikistan	-21.0	50.0	-19.5	59.4	-2.0	66.2	1.1	2350.9	veri yok
Türkmenistan	7.8	veri yok	5.3	94.9	9.0	104.0	veri yok	1781.1	veri yok
Ukrayna	-16.0	60.4	-22.4	75.8	-1.0	76.1	0.4	4474.0	veri yok
BALTİK DEVLETLERİ									
Estonya	-2.0	69.4	-22.6	38.5	-16.8	45.2	2.6	87.6	198
Latonya	-19.9	49.9	-34.6	42.1	-11.5	62.1	5.8	109.1	veri yok
Litvanya	-17.0	41.8	-46.0	23.0	-8.7	61.9	1.6	410.2	veri yok

Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde 1989'da başlayan dönüşüm, üstesinden gelinemeyen ekonomik gerileme, özelleştirmenin gerçekleştirilememesi, gelir dağılımındaki adaletsizlik ve giderek artan işsizlik, etnik ve sosyal çatışmalar nedeniyle yığınlığa neden olmuştur.⁸²

⁸²Tarık Demirkan, "Doğu Avrupa Nereye Koşuyor?" 1, Cumhuriyet, 15 Temmuz 1995, s.10.

TABLO-4

Batı Dünyası Yugoslavya'da ki savaştan kaçıp gelmek isteyen Bosnalılara vize uygulaması başlattı. Ölümünden kaçıp Almanya'ya sığınmak isteyenler bu ülkeye vize almadan giremezlerdi.⁸⁴

⁸³"Mostar'da Silahların Gölgesinde Barış", Cumhuriyet, 16 Ocak 1996, s. 10.

⁸⁴Söylemez, Kamer, Op.cit., s. 100.

2. FEDERAL ALMANYA İLE DEMOKRATİK ALMANYA'NIN BİRLEŞMESİ

SSCB'deki genel yumuşama, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde daha çok özgürlük, daha çok reform istemini güçlendirmiştir. Yapılan gösteriler devlet ve parti başkanı Honecker için aşırı olaylar olarak yorumlanmıştır. Berlin Duvarı'nın kaldırılması istemine karşı çıkmış, fakat Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40. yıl kutlamaları esnasında yapılan büyük gösteriler üzerine istifa etmiştir. Yerine Egon Krenz devlet başkanı olmuş, gelişmelerin baskısı altında Bakanlar Konseyi ve SED Polit Büro'su istifa etmişlerdir. Berlin, SED Bölge Sekreteri'nin verdiği yeni liberal gezi yasası haberi yanlış anlaşılınca, 9 Kasım 1989'da duvarı aşanlar olmuştur. Resmi makamlar bu olaya hiç tepki göstermemişler, böylece bir yanlış anlama sonucu duvar açılmış ve daha sonra da kaldırılmıştır.⁸⁷

18 Mart 1990'da, 40 yıldan beri ilk kez serbest seçim yapılmış, CDU, DSU, DA, SPD ve FDP'den oluşan koalisyonun başına Lothar de Meziere getirilmiştir. Federal Almanya, bu koalisyonla, 1 Temmuz 1990'da ekonomik, parasal ve sosyal birliğin kurulması için gerekli planı kararlaştırmış, 31 Ağustos 1990'da da birleşme antlaşması imzalanmıştır. 3 Ekim 1990'da, Federal Almanya'ya katılan Demokratik Alman eyaletleri, Federal Alman toprakları olmuştur. Temel Yasa'da bazı değişiklikler yapılarak, eski Demokratik Almanya'da da yürürlüğe girmiştir.⁸⁸ Birleşme ve iki-artı Dört Antlaşmalarının onayı ile ABD, Fransa, İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin, Berlin ve Almanya üzerinde ki hak ve sorumlulukları sona ermiş,⁸⁹ II. Dünya Savaşı sonucu parçalanan Almanya, 45 yıl sonra yeniden birleşmiştir.

⁸⁷İşte Almanya, Op.cit., s. 108-110.

⁸⁸İbid., s. 111-112.

⁸⁹İbid., s. 112-114.

3. BİRLEŞEN ALMANYA'DAKİ DEĞİŞİKLİKLER VE BUNLARIN YABANCI DÜŞMANLIĞINA YANKILARI

Soğuk Savaş sırasında Doğu ile ilişkilerin kesilmesi sonucu Federal Almanya batıya yönelmiş, Avrupa entegrasyonu sorununu halletmeye çalışmıştır. Demokratik Almanya ile birleştikten sonra yeni bir kimlik sorunu ile karşı karşıya kalmıştır.⁹⁰

Doğu Almanlar, ekonomik ve toplumsal beklentilerini biran önce gerçekleştirmek ve yaşam standartlarını batıya uydurmak istemişlerdir. 10-15 yıl sonra ancak gerçekleşebilecek bu durumdan önce, yaşamları iyileşmeden kötüleşmeye devam edecektir. Böylece gelecek onlar için korku ve belirsizlik kaynağı olmuştur. Bundan duyulan öfkenin kanalize edilebileceği en uygun topluluk da ülkede yaşayan yabancılardır.

a. Ekonomik Alanda

Komünizmin çökmesi ile demokratik ülkeler, eski Doğu Blok'u ülkeleriyle ekonomik ilişkileri güçlendirebileceklerini ummuşlar ummuşlardır. Fakat bazı ülkelerde çıkan milli özgürlük savaşları nedeniyle daha fazla yoksulluk ve döviz darboğazı başgösterdiğinden bu ülkelerle beklenen ticari ilişkiler gerçekleşmemiştir. Doğudan gelen mülteci akını zaten kendileri için az olan ev ve işyeri nedeniyle onları korkutmuş, bunun sonucunda, yabancılaşmadan duyulan korku ve yabancı düşmanlığı reaksiyonu başgöstermiştir. Birçok Üçüncü Dünya ülkesinde ve eski Doğu Blok'u ülkelerinde konjonktürel gerileme, borçlanma ve ödeme gücü dış ülkelere talebi azaltmış, Japonya ve düşük ücret, sosyal hizmetle işçi çalıştıran diğer ülkelerle sert rekabet de buna eklenmiştir.

⁹⁰Daniel Cohn-Bendit, "Vatanımız Babil: Çokkültürlülük Ve Demokrasi Mücadelesi" NPQ

Türkiye, Üç Aylık Toplumsal ve Siyasal Düşünce Dergisi, İstanbul 1993, Cilt:2, Sayı:6, s. 6

Batı'daki konjonktürel gerileme nedeniyle Almanya'da işsizlik rekor düzeye yükselmiş, 1993 Kasım verilerine göre Doğu ve Batı Almanya'da toplam 3.524.000 işsiz tespit edilmiştir. Bunlardan 2.358.000'inini eski Federal Almanya eyaletlerinde ki kadın ve erkekler oluşturuyorlardı.⁹¹

b. Sosyal Alanda

Doğu Almanlar, II. Dünya Savaşı'nın faturasını kendilerinin ödediğini, Batı Almanya'nın batı ülkelerinin yardımı ile refaha kavuştuğunu, bunun kendilerinin de hakkı olduğunu düşünerek Batı Almanlara kızmaktaydılar. Batı Almanlar ise Doğu Almanların tembel ve hantal olduklarını ve biz çalıştık, yaptık, onlar, bizim yaptıklarımıza ortak oluyorlar, demekteydiler. Sonuçta, her iki tarafta öfkesini, ülke ekonomisine çok büyük katkısı olan, vergisini veren, hatta Doğu Almanlar için dayanışma vergisi ödeyerek onların kalkınmasına yardımcı olan yabancılara, yöneltmişlerdir.

Federal Almanya'da şiddet eylemleri 1980 Ağustos'unda iki Vietnamlı mültecinin öldürülmesi ile başlamıştır.⁹² 1983 ile 1989 yılları arasında Federal Almanya'da yabancılara yönelik 1131 saldırı yapılmıştır.⁹³

Federal Almanya'nın Demokratik Almanya ile birleşmesinden sonra artan saldırıların çoğunluğu Batı Almanya'da gerçekleştirilmiştir.

⁹¹Reutlinger General-Anzeiger, 6 Kasım 1993.

⁹²Hans Magnus Enzensberger, "Yeraltındaki Vatanımız İçin Blues", Op.cit., s. 15.

⁹³Söylemez, Kamer, Op.cit., s. 24.

Almanya'nın birleşmesinden sonra olan olaylar:

1990	-Batı Almanya	270
	-Doğu Almanya	36
1991	-Batı Almanya	990
	-Doğu Almanya	493
1992	-Batı Almanya	1719
	-Doğu Almanya	865
1993	-Batı Almanya	748 (ilk altı ay)
	-Doğu Almanya	223 ⁹⁴

Birleşmeden sonra yapılan bu eylemlerde, 1990-1993 yılları arasında Batı Almanya'da 3727 saldırı, Doğu Almanya'da 1617 saldırı yapılmıştır.

Bu saldırılar sonucu 1991'de üç kişi, 1992'de 17 kişi, 1993'de de 9 kişi yaşamını yitirmiştir.⁹⁵ Yabancıların kaldıkları binalara, gençlere, çocuklara, Yahudi mezarlıklarına, toplama kamplarındaki anıtlara, Almanlar arasındaki zayıf unsurlara yönelik saldırılar giderek artmıştır.⁹⁶

c. Politik Alanda

Almanya'da ki toplumsal ve ekonomik koşullar, ulusal zayıflığı, ulusal krize dönüştürmüştür. Bugün Almanya'da ki işsizlik oranı 1993'teki oranın çok

⁹⁴Ibid., s. 24-25.

⁹⁵Ibid., s. 25.

⁹⁶Richard von Weisäcker, "Beethoven'ın Ülkesinde Yabancılar", NPQ Türkiye, Op.cit., s. 9-10.

üzerine çıkmıştır. Ülkenin doğu kesiminde gençlerin ne işi ne de gelecekte umudu kalmıştır. Rostock'da genç erkekler arasında işsizlik oranı yüzde 60'ı aşmıştır.⁹⁷

Birleşmeden bu yana Almanya'da milliyetçi/neofaşist akımlar güçlenmiş ve bunların yarattığı terör tırmanmıştır. Bu süreç içinde kundaklanan mülteci yurtlarının sayısı neredeyse yüzlere ulaşmış. Çingenele, Yahudi Almanlara, özürlülere, eşcinsellere, punklara, yersiz yurtsuzlara, solculara ve yalnız yaşayan kadınlara yapılan saldırılar artmıştır.⁹⁸

Birleşmeden sonra umduklarını bulamayan Doğu Almanların yabancılara yönelen öfkesi Alman politikacıları tarafından kullanılmakta, kendi beceriksizliklerinin faturasını II. Dünya Savaşı öncesi Yahudilere ödettikleri gibi şimdi de yabancılara ödetmektedirler.

Dünya Soğuk Savaş süresince, global taşlaşmış düzenin kurbanı olmuş, fakat dayatılan bu düzenin yıkılması, global yoksulluk göçünü ortaya çıkarmıştır. Avrupa'da ki en liberal iltica yasasına sahip olan Almanya göç akımına uğramıştır.

Almanya'da politikacılar yabancı düşmanlığını konjonktür freni olarak kullanmışlardır.⁹⁹ İşsizlik, Alman ekonomisinin krizi gibi gerekçelerle yabancılara ülkelerine göndermeye çalışan politikacılar, yeni yabancılardan ülkelerine gelmesini de vize gibi uygulamalarla engellemeye çalışmaktadırlar.

⁹⁷Heiner Müller, "Almanya'nın Kimlik Bunalımı", NPQ Türkiye, Op.cit., s. 18.

⁹⁸Ayşe Öktem, "Almanya, Türkiye ve Türkler Üzerine Dağınık Notlar", Birikim Dergisi, Op.cit., s. 143.

⁹⁹Ralf Neubauer, "Fremdenhaß als Konjunkturbremse", Bahman Niruman Angst vor der Deutschen, Terror gegen Ausländer und Zerfall des Rechtsstaat November 1992, Rowohlt Verlag, s. 193.

Kamer Söylemez'e göre, bugün Almanya'da insanların yakılmasının sorumluluğu sadece faşist gruplara ait değildir. Bunun gerçek sorumluları yıllardan beri yabancılara karşı bölücü politika izleyen hükümetler ve Almanya'nın ırkçı geleneğidir.¹⁰⁰

Alman Temel Yasası'nın birinci maddesine göre; insan onuru dokunulmazdır, ona saygı göstermek ve onu korumak devletin görevidir, der.¹⁰¹ Burada insan onuru yerine Alman onuru sözcüklerini kullanmak daha doğru olurdu. Çünkü bu Temel Yasa sadece Alman Vatandaşları için geçerlidir.

Alman Temel Anayasa'sının üçüncü maddesinde ise; bütün insanların kanun önünde eşit olduğundan, kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olduğundan ve hiç kimsenin cinsiyeti, soyu, ırkı, dili nedeniyle üstün yada aşağı tutulamayacağından, sözeder.¹⁰² Fakat pratikte bunun tam tersi uygulanmaktadır.

Yine Kamer Söylemez'e göre; Alman politikacısı gerçek sorunları çözmekte yetersiz kaldığından halk arasında korku ve panik yaratarak iktidarı sürdürmeye çalışmaktadır. "İlticacılar seli", "Almanya'nın ilticacılar tarafından işgali" gibi deyimler halkta anti-iltica psikolojisi oluşturmakta ve bu da onların hoşgörülü olmalarını engellemektedir.¹⁰³

d. Yazılı Basında

National Gazetesi'nin başlık haberi: "İlticacı Mafyası, Yabancı Suçlarında Patlama" hemen altında: "Yabancılara Şiddet, Almanya için Reçete mi?"¹⁰⁴ Yine aynı gazeteden; "Avrupa Birliği Sınırlarının Açılmasıyla Milyonlarca Suçlu

¹⁰⁰Söylemez, Kamer, Op.cit., s. 11.

¹⁰¹Ibid., s. 18.

¹⁰²Ibid., s. 19.

¹⁰³Ibid., s. 43.

¹⁰⁴National Zeitung, 28 August 1992.

mu Gelecek?” bu başlığın altında “Yakında Almanlardan Fazla Yabancı” başlığı kullanılmıştır.¹⁰⁵ Mölln saldırısından sonra ise yine aynı gazetede; “Mölln: Böyle Suçlular İçin Ölüm Cezası” başlığı atmıştır.¹⁰⁶

Quick’de, Manfred Hart isimli polis: “Yabancı, koyu yüzler. Dilimizi anlamayan 76 insan. Almanya’da para arayan insanlar. Polis olmasaydım, ben de Dazlak olurdum” demektedir.¹⁰⁷

Bild gazetesinde; “İlticacılar-Bir Alman Problemi Üzerine Haber” başlığı altında Almanlara duygu sömürüsü yapan, sahte mülteci hikayesi anlatılmaktadır.¹⁰⁸

Bu gibi haberlerle politika yapılmakta, önyargılar onaylanmakta, güçlendirilmekte ve alevlendirilmektedir.¹⁰⁹

1991 sonbaharında Almanya’da Hoyerswerda ve Saarlouis arasında mülteci yurtları yakılmış, 9 Eylül 1991 tarihli Spiegel dergisinde içi insan dolu bir gemi resmi ve “Gemi doldu” deyimli ile haber “Zavallı Mültecilere-Göçebelere-İlticacılara Saldırı” diye verilmiştir.¹¹⁰

F.C. Delius’a göre; Bild gazetesinde önyargılar belli bir noktaya kadar körüklenmekte, sonra işler sarpa sarınca, dehşete kapılıp, ılımlı yayına başlanmaktadır.¹¹¹

¹⁰⁵National Zeitung, 20 März 1992.

¹⁰⁶National Zeitung, 27 November 1992, s. 2.

¹⁰⁷Schmidt, Michael. Heute gehört uns die Straße, Der Insider aus der Neonazi

Szene, (2.Aufl.), Düsseldorf- Wien-New York-Moskau, Econ Verlag 1993, s. 213-214.

¹⁰⁸ibid., s. 219.

¹⁰⁹Journalist, Das Deutsche Medienmagazin, Nr.9, September 1993, s. 12.

¹¹⁰Schmidt, Op.cit., s. 213.

¹¹¹Pazarkaya, Op.cit., s. 72.

Alman basını yabancıları sürekli problem olarak yansıtmakta ve sağ radikalizmin Almanya'da gelişmesinde büyük rol oynamaktadır. Alman basını, Alman politikacıları gibi Alman kamuoyunu kaybetmemek için olaylarda yabancıları suçlu gösterme eğilimindedir.¹¹²

Basının ilticacılarla ve yabancılarla ilgili abartılı yazıları ve kışkırtmaları sonucu patlak veren olaylardan sonra politikacılar, yabancılarla ve ilticacılarla ilgili kanunları daha rahat yapabilmektedir. Bir yerde basın, yaptığı yayınlarla halkı yabancılara karşı kışkırtmakta, Neonazileri ve politikacıları yönlendirmektedir.

Bu durumda basına büyük sorumluluk düşmekte, daha sağduyulu ve daha meslek ahlakına yakışır şekilde davranmaları gerekmektedir.

IV. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞININ BUGÜNKÜ DURUMU

A. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞININ ARTMA NEDENLERİ

30 yıldan beri İngiltere'de ırkçılık, ayrımcılık, milliyetçilik, faşizm ve yabancı düşmanlığı konularında araştırmalar yapan İngiliz dergisi Searchlight¹¹³ bugün ki ırkçılık hareketlerinin İkinci Dünya Savaşı esnasındakinden daha büyük boyutlarda olduğunu ve daha tehlikeli sonuçlar getirmekte olduğunu belirtmektedir.¹¹⁴

¹¹²Unser Deutschland, Op.cit., s. 113-114.

¹¹³Schmidt, Op.cit., s. 35.

¹¹⁴Öztürk, Loc.cit.

Bütünleşmeden sonra ırkçı saldırıların arttığı Almanya’da, 1993 resmi kayıtlarına göre, yabancılara yönelik 6719 ırkçı saldırı gerçekleştirilmiştir. 1993 yılının ilk üç ayında saldırılar sonucu 40 öldürme, 442 saldırı ve 114 kundaklama olayı gerçekleştirilmiştir. Aydınlatılmamış cinayet davası 400 civarındadır. Almanya’da özellikle Türklere ve Yahudilere yönelik olarak artış gösteren yabancı düşmanlığı Fransa’da Kuzey Afrikalılara, İngiltere’de ise Asyalılara yönelik artış göstermiştir. Tüm Avrupa ülkelerinde artan yabancı düşmanlığına gerekçe olarak Avrupa’da işsizliğin artması ve yaşam koşullarının bozulması Batılı Ülkelerin, bu durumdan yabancılara sorumlu tutması ve onları “günah keçileri” olarak görmeleri gösterilmektedir.¹¹⁵

B. AVRUPA ÜLKELERİNDE YABANCI DÜŞMANLIĞI

1. İNGİLTERE

1992 yılında 7793 olayın görüldüğü İngiltere’de İngiliz Milliyetçi Partisi ve “Kan ve Onur” grubunun “Beyazlar İçin Haklar” kampanyası ırkçılığı körüklemektedir. Son yıllarda 11’den fazla faili meçhul ırkçı öldürme olayı gerçekleştirilmiştir. British Nationalist Gazetesi bu saldırıları desteklemektedir. Milliyetçi cephe adlı ırkçı örgütünde son yıllarda saldırılarda bulunduğu bilinmektedir. Klu Klux Klan ve Nazi yapılanmaları ile yurtiçi ve yurtdışı bağlantıları olan ırkçıların Kuzey İrlandalı ayrılıkçılarla da işbirliği içinde oldukları bilinmektedir.¹¹⁶

¹¹⁵Hüseyin Şenol, “Der erstarkende Rassismus in Europa”, Unser Deutschland, Op.cit., s. 181.

¹¹⁶Yaşar Öztürk, Cumhuriyet, 21 Mart 1995.

2. FRANSA

Fransa'da, 75.000 üyeye sahip Jean Marie Le Pen'in partisi Front National'in şiddet eğilimli ve Neonazilerle işbirliği içinde olduğu bilinmektedir.¹¹⁷

3. BELÇİKA

Belçika'da, Vlaams Blok /VB) adlı bağımsızlık hareketi yabancılara karşı mücadele etmektedir. Kasım 1992 seçimlerinde 12 sandalye kazanan¹¹⁸ VB'nin Vlaamse Militante Orde adlı illegal grubu şiddet eylemlerinde bulunmaktadır. Belçikalı ırkçılarında Fransız Le Pen ve Alman Nazilerle ilişki içinde oldukları bilinmektedir.¹¹⁹

4. İTALYA

İtalya'da, Haziran Belediye seçimlerinde "Moviment Sociale Italiano-Destra Nazionale" (MSI-DN) dokuz belediye de oyların çoğunu almıştır. Diğer 16 belediyede de sağcı partiler oyların çoğunu toplamışlardır.¹²⁰

5. İSPANYA

İspanya'da, Uluslararası Neo-Nazi Birliği (CEDADE) New European Order'a üyelik ve geçici ev sahipliği yapmaktadır. Frente National (Milliyetçi Cephe) yurt dışındaki partilerle işbirliği içindedir. 17 Mart 1993 tarihli kararla 37 yasa çıkarılmasına rağmen Nazi propagandası yapılmaktadır ve ırkçı saldırılar

¹¹⁷Ibid.

¹¹⁸Şenol, Loc. cit.

¹¹⁹Öztürk, Loc. cit.

¹²⁰Şenol, Loc. cit.

sonucu Latin Amerikalı iki kadın öldürülmüştür.¹²¹

6. YUNANİSTAN

Yunanistan'da, Yunanlı Naziler, Hitler'in doğduğu Avusturya'da ki Braunau'yu kutsal yer ilan ederek dünya Nazileri için hac ziyareti yapmışlardır. Atina'da ki basımevinde de ırkçı yayınlar çıkarmaktadırlar.¹²²

¹²¹Öztürk, Loc.,cit.

¹²²Ibid.

İKİNCİ BÖLÜM

ALMANYA'DA TÜRKLERİN DURUMU

I. ALMANYA'DA TÜRK İMGESİ

A. TARİHTEN KAYNAKLANAN ÖNYARGILAR

Türklerle Almanların ilk karşılaşması bundan yaklaşık bin yıl öncesine dayanmaktadır. Avrupa'da yaşayan Hristiyanların birleşerek kutsal yerleri müslümanlardan kurtarmak amacı altında yaptıkları Haçlı Seferlerinde gerçek amaç ekonomikti. 11. yüzyılda büyük bir ekonomik sıkıntı içinde olan Avrupalılar, İpek ve Baharat yolları ellerinde bulunan Türklerin zenginliğini Kudüs'lü ziyaret eden Hristiyanlardan duyuyorlardı. Bunun dışında Türklerin İstanbul'u almaları halinde Avrupa yolunun açılacağını belirten Bizans İmparatoru Aleksi Komnen Papa'dan yardım istiyordu. Avrupa'da yaşayan Hristiyanlar birleşerek Haçlı Ordusunu oluşturdular. 1096-1272 tarihleri arasında sekiz Haçlı Seferi yapıldı. Haçlılar Anadolu'yu Türklerden alamadılar, fakat Filistin ve Suriye'de Kudüs Krallığı ile birkaç Latin Beyliği ile İstanbul'da Latin İmparatorluğunu kurdular. Bunlarda fazla yaşamadı. Haçlı Seferleri sonucunda İsa ve Allah adına birçok vaatlerde bulunan din adamlarının ve Papaların prestiji sarsıldı. Uzun süre topraklarından uzak kalan kont ve derebeyleri otoritelerini kaybettiler, feodalite zayıfladı. Müslümanları tanıyan Hristiyanlar, kendilerine anlatılanların doğru olmadığını öğrendiler.¹²³ Fakat içerdeki düzeni sağlamak için dışarda bir düşman gösterilmesi gerektiğini bilen din ve devlet adamları Türkler aleyhine propaganda yapmayı artırdılar. Türklerin

¹²³ Akşit, Niyazi A'dan Z'ye Tarih Ansiklopedisi. Genişletilmiş 2. Baskı, Serhat Dağıtım Yayınevi, İstanbul 1984, s. 433-437.

müslüman olmalarında onlar için büyük avantaj sağlıyordu.

11. yüzyılda kiliselerin kullandığı ortak dil Latinceydi ve halk Haçlı Seferleri sırasında yazılan belgeleri ve mektupları kilise aracılığı ile öğreniyordu.

Bu bilgilere göre Türkler, müslümanlığın hızla yayılmasını sağlayan dinsiz, kaba, hoyrat, yıkıcı, vicdansız, acımasız, ahlaksız, günah işlemeye yatkın kişiler olarak nitelendirilmişlerdir.¹²⁴

İtalyan rahip Ricolde de Monte Croce 13. yüzyılda yazdığı “Kuran’ın Çürütülmesi” adlı kitabında önyargılardan ve koşutlanmışlıktan kurtulamadığı için İslâm ve Müslümanlıkla ilgili izlenimlerini Hristiyanları Müslümanlara karşı düşman edici, önyargılı ve tek yanlı bir şekilde anlatmıştır. Ricoldo’nun bu kitabı Avrupa’da dolayısıyla Almanya’da, İslâm ve Türk imgesini belirleyen kaynakların başında gelmektedir. Kendinden sonra gelen din adamları ve düşünörlere kaynaklılık eden ve sürekli olarak yinelenen önyargılar, eleştirel değeriendirilmediğı sürece sadece Müslüman oldukları için yok edilmeye çalışılan, halk katliamları ile tekrar karşılaşmak mümkün olacaktır.¹²⁵

İstanbul’un 1453’de Türkler tarafından alınması ile Avrupa’da Türk korkusu başlamıştır. Birçok bilgin ve din adamları bu dönemde Türklerin kökenini araştırmaya başlamıştır.

Önemli herşeyin İncil’de kaydedilmiş olması gerektiğini savunan bazı din adamları Türklerin örf ve adetlerinin Yahudilere benzediğini kanıt göstererek İsrail kavminden geldiklerini ileri sürmüşlerdir.¹²⁶ Etimolojik araştırma yapan

¹²⁴Kula, Onur Bilge, Alman Kültüründe Türk İmgesi I (1. bs.), Gündoğan Yayınları, Ankara 1992.

¹²⁵Ayrıntılı bilgi için bkz. Kula, Onur Bilge, Alman Kültüründe Türk İmgesi II. (1. bs.) Gündoğan Yayınları, Ankara 1993.

bilim adamları Türk “sözcüğünden yola çıkarak halkın kökeni”ni araştırmışlardır. Etimolojik yönden Türk” adı vahşi kaba” gibi özelliklerle bağdaştırılmış’tır. Tarihsel-mitolojik yönden ise Türklerin Avrupa’da talim bir halk olarak tanınan İskitlerden türediği ileri sürülmüştür. Tüm bu araştırmalar sonuçta Türk” sözcüğünün Askeri güç ve zulüm” “ile ilgili özellikler”le bağdaştırıldığını ortaya çıkarmaktadır.¹²⁷

Bugün halâ tarih kitaplarında Türkler için savaşçı, askeri emperyalist tanımlamaları bulunmaktadır. Türklerin bir yandan Müslüman oldukları için Araplara benzediği, inançlarının da demokratik olmayan diğer İslâmi devletlerinki ile aynı olduğu kanısı yaygındır.¹²⁸ Diğer yandan Türklerin örf ve adetlerinin Yahudilere benzediği ileri sürülerek, Israel kavminden türedikleri iddiaları ileri sürülmüştür.

Avrupa dillerinde Türk kinliği ile ilgili olarak olumsuz çağrışımlar yapan, hatta çoğu zaman yanlış tanımlar içeren sözcük ve deyimler bulunmaktadır. Örneğin; İspanyolca ve Fransızca’da yapılan kabahatin kolayca üstüne atılacağı, el altında bulunan bir suçlu anlamına gelen “Türk Kafası” deyimini, Almanca’da sahtekarlık anlamına gelen “Türken”, İngilizce’de vahşi, gaddar, yönetilmesi zor insan anlamına gelen “Türk” sözcükleri gibi¹²⁹ Türkler hakkında şarkılarda “Türk” adının zulüm ve acımasızlıkla eş anlama getirildiği görülür. “Türk gibi zalim”, “Türkler gibi konaklamak” sabit deyimler halinde kullanılıyor. 1938’de Alman faşist hükümetinin görevlendirdiği Hans Andre Almanların Doğuya Karşı Verdikleri Savaş’ı konulu bronz gravür tasarımında Türk bayrağının ucuna “Yahudi Yıldızı” yerleştirdi. Bu gravür Türklerin Viyana yakınlarında

¹²⁶Spohu, Margret, Herşey Türk İşi. Çev. Leyla Serdaroğlu, (1. bs.), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1996, s. 19.

¹²⁷İbid.

¹²⁸Galle, Marc: Sevilmeyen Ülke Türkiye Çev. Kaya Türkmen, (f. bs.), Bilgi Yayınevi-Bilgi Dizisi 104, Aralık 1995, s. 10,11.

¹²⁹İbid.

yenildikleri Kahlenberg'e yerleştirilecekti. Yahudiler ve Türkler Almanları tehdit eden unsurlar olarak görülüyordu. Avrupa'da düşman simgeleneneği zaman sembol olarak Türk tehlikesi seçiliyordu.¹³⁰

Bu nedenle Almanya'da ırkçı saldırılara en fazla Türklerin hedef olmalarında Almanların toplumsal bilinç altına işlemiş önyargıları ile korkularının rol oynadığı inkâr dilemez. Altmışlı yıllarda işgöçü nedeni ile Federal Almanya'ya giden Türkler, sadece kültürel ve etnik kökenlerinin farklı oluşundan dolayı aşağılayıcı ve ayırıcı davranışlara hedef olmadılar. Bu davranışların arkasında güncel sorunlardan ve gelişmelerden başka, tarihsel birikiminde kaynaklanan önyargılar vardı.

B. TÜRK İŞÇİ GÖÇÜ İLE OLUŞAN ÖNYARGILAR

Türkiye ile Almanya'nın ilişkileri 1761'de Sultan III. Mustafa ile Büyük Friedrich'in imzaladığı Dostluk ve Ticaret Antlaşması ile başlamış ve günümüzde de çeşitli anlaşmalarla sürmektedir. 1933'den sonra Almanya'da ki Nasyonsosyalist takipten kaçan birçok Alman'a Türkiye kucak açmıştır. II.Dünya Savaşı sonunda Federal Almanya ile diplomatik ilişki kuran ilk devletlerden biri de Türkiye'dir. 3 Ekim 1990'da iki Almanya'nın birleşmesini onlarla birlikte içtenlikle kutlayan da Türkiye'dir.¹³¹ Fakat iki Almanya'nın birleşmesi ile artan işsizlik, konut sıkıntısı, ekonomik güçsüzlük ve bunların toplumda yarattığı korku Almanları 30'lu yıllarda ki gibi sağ politikalara ve ırkçılığa itmektedir. 30'lu yıllarda artan yabancı düşmanlığı Almanya'yı Hitler diktatörlüğüne kadar getirmişti. Geçmişten ders almayan Alman yönetimi tıpkı 1930'un Weimar hükümeti gibi çareyi sosyal yardımları kısmakta ve yabancı düşmanlığına gizli destek vermekte bulmaktadır.¹³²

¹³⁰Spohn, Margret, Op. cit. s. 143-145.

¹³¹Cumhuriyet, 29 Ocak 1996, s. 12.

¹³²Meydan, 23 Ekim 1993, s. 9.

Cumhuriyet gazetesinin, 16 Kasım 1995 tarihli Bild gazetesinden verdiği haberde “Rahatsız Edici Gerçekler: Boş Kasalarımız” başlığı altında, sosyal ödemelerin çok artmasından Almanya’ya gittikçe daha fazla gelen yabancıları sorumlu gösteren,¹³³ yaptığı bu gizli, fakat kışkırtıcı ırkçılık sonrasında yabancılara yapılan saldırılardan biri olan Solingen saldırısının failleri ile ilgili verdiği bir haberde; “Yüzkarası Caniler Serbest mi Bırakılıyor?”,¹³⁴ diye başlık atmaktan rahatsızlık duymamaktadır.

Basının ve politikacıların ülkede kötü giden her olaydan yabancıları sorumlu göstererek, kışkırtmaları kendi yetersizliklerinin ve beceriksizliklerinin faturasını yabancılara ödetmeye çalışmaları, Almanlar arasında yabancı düşmanlığını körüklemektedir.

Stern dergisinin yaptığı bir araştırmayı veren Milliyet Gazetesinde: Weimar Cumhuriyeti’nde yaşanan işsizlik ve ırkçılığın son yıllarda yine hortladığını, 1920’lerdeki Yahudi düşmanlığının, 1990’lardaki yabancı ve özellikle Türk düşmanlığına dönüştüğünü yazmaktadır.¹³⁵

Aynı gazeteler ve politikacılar yabancıların da Almanlar gibi, Almanlardan daha az sosyal yardım aldıkları halde sosyal sigorta primi ödediklerini, doğu Almanya’nın kalkınması için dayanışma vergisi verdiklerini, ayrıca birleşme için benzinde litre başına 25 Fenik ek vergi verdiklerini de söylemek veya yazmak dürüstlüğü göstereseler yabancı düşmanlığını bu kadar körüklemiş olmazlar, fakat oy kaybetme veya okuyucu kaybetme kaygısı ile kolay hedef olan yabancıları göstermektedirler. Bu bir yerde ateşi ve adresi vererek git kundakla demekle aynı anlama gelmektedir.

¹³³Cumhuriyet, 1 Aralık 1995, s. 12.

¹³⁴Cumhuriyet, 26 Kasım 1993, s. 8.

¹³⁵Milliyet, 23 Ekim 1993, s. 17.

Öte yandan Federal Haberalma Örgütü Başkanı Eckart Werthebach, Frankfurter Rundschau gazetesine Eylül ayı sonlarında verdiği demeçte “Sağcı gruplar arasındaki bağlantıların giderek yayıldığıнын bir süredir farkındaydık” demektedir. Sağcı saldırganların, 1993’ünün ilk dokuz ayında yabancılara karşı 1480 saldırı düzenlediğini, bu sayının geçen yıla oranla on kat fazla olduğu ve 1992 sonunda Almanya’da 82 aşırı sağcı örgüt olduğunu, bu örgütlere 42 bin Almanın üye olduğunu, bu sayıya 25 bin Cumhuriyetçi parti üyesinin dahil olmadığını belirtmektedir.¹³⁶

Milliyet gazetesinde, haftalık Stern dergisinden alınan bir haberde, polislerin en büyük hedeflerinin yabancılara ülkeden sürmek olduğu somut örneklerle dayandırılarak verildiği, çok sayıda aşırı sağcı polisin Türklere yaklaşımının ırkçı olduğu ve bunun bir şarkı “Almanca anlamıyorum, çünkü ben Türküm, ama para durumum yerinde” ile dile getirdiklerini, askerlerinde durumunun çok farklı olmadığı, 1992’de resmi istatistiklere 61 aşırı sağcı askerin geçtiği ve bunların düzenlediği eylemler sonucu üç kişinin hayatını kaybettiği belirtilmiştir.¹³⁷

Almanya’daki Türklere karşı önyargılı davranışlar onların sadece saç ve göz renginden kaynaklanmamaktadır. Türkiye’nin sosyo-ekonomik yapısının,¹³⁸ kültürel farklılığın, güncel sorunların ve gelişmelerin, tarihsel önyargıların da büyük payı olduğu kuşkusuzdur.

¹³⁶Cumhuriyet, 22 Ekim 1993, s. 7.

¹³⁷Milliyet, 16 Ekim 1993, s. 18.

¹³⁸R. Işın Greiner, “Bu Bir Kimlik Tartışması mı?” Almanya’da Yabancı Türkiye’de Alamancı, Merhaba Yayınları 7, Ekim 1995, s. 7.

1. DİN FARKI

İlkel topluluklarda, kendinden olmayan, kendinden farklı yabancılar, kuşku ile ve hatta düşmanlıkla karşılanırlardı. İlerleyen uygarlıkla insanlar yabancıları, kültüre, dine, vatandaşlığa dayalı kriterlerle ayırmaya başlamışlardır.

Kültürümüzü paylaşmayan barbardır, dinimizi paylaşmayan kafirdir, kentimizin vatandaşı olmayanlar yabancıdır gibi. Bu gibi ayrımcılığın kan akrabalığından farkı aşılabılır olmasıdır. Bir barbar kültürümüzü benimseyerek bizden biri olabilir, dinimizi kabul ederek inançlı biri olabilir, vatandaşlığa geçerek hemşerimiz olabilir. Fakat aramızda yaşayıp, yine de kendine ait özelliklerini korumakta ısrar edenler de olabilirler. Modern dönemlere kadar bu asimile edilmemiş yabancıya, ya tamamen dışlama ya da kısıtlı bir hoşgörü arasında davranılmıştır.¹³⁹

Avrupalıların, dolayısı ile Almanların Müslümanlık ve Müslümanlarla ilgili bilgileri tarihsel önyargılarla şekillenmiştir.

Haçlı Seferleri sırasında Müslümanlarla karşılaşan Hıristiyanların Müslümanlara bakışı önyargılı ve düşmancaydı. Müslümanların, İsa'yı tanrı değil, insan olarak kabul etmeleri nedeniyle, onu ve annesini aşağıladıkları ve alay ettikleri düşünülmüştür.¹⁴⁰

İtalyan rahip Ricoldo'nun "Kuran'ın Çürütülmesi" adlı tek yanlı ve önyargılarla dolu bir yergi olan yapıtı, Avrupa kültüründe, İslam imgesi konusunda derin ve kalıcı izler bırakmıştır.¹⁴¹

¹³⁹Cumhuriyet Dergisi Parasız Eki, 29 Ocak 1995, Sayı: 462, s. 11.

¹⁴⁰Kula, Alman Kültüründe Türk İmgesi II, Op.cit. s. 28.

¹⁴¹Ibid., s. 55.

Ricoldo'nun "Kuran'ın Çürütülmesi" adlı yapıtını Türklere uyarlayan Luther "Muhammed'in kitabına, Kuran'a inanan Türklere ve Sarasanlara (Müslümanlara) insan bile denemez" demiştir. Türkleri şeytan olarak niteleyen Luther, Türklere ve Papa'ya karşı suçlamalar yönelmiştir.¹⁴²

Luther'in Türklere yönelttiği kafir yada inançsız görüşü, Alman kültüründe bir Türk imgesi haline gelmiştir

Profesör Dr. Niyazi Öktem, İtalya Come Üniversitesinden Silvio Ferrari'nin, aşırı ulusçuluğun, milliyetçi toplumculuğun dini kendine ideoloji seçmesinin, son dönemde dinsel bağnazlığın artırmasına neden olduğunu ve Nasyonsosyalizm ve Faşizm'in irrasyonel düşüncelere dayalı ırkçı, kafatasçı ideolojisinin kitleler için inandırıcılığını yitirdiğinden, dinsel dogmaların, devlet felsefesi içinde ideolojiye dönüştüğünü, savunduğunu, belirtmiştir. Bosna-Hersek olayları, Sırp-Hırvat-Boşnak çekişmesi ile islamdaki fundamentalist akımların bu bağlamda değerlendirilmesi gerektiğini, devlet sistemi olarak yıkılan Marksizm'in insanları yeni inanma boyutlarına götürdüğünü ve inanç boyutunun en derin, en eski, en köklü rahatlama, davranışlara gerekçe bulma vasıtası olduğunu belirtmiştir.¹⁴³

Profesör Niyazi Öktem, Alman Profesör Karl Otto Apel'in, uygar olmayan tutum, davranış ve düşünce karşısında hoşgörünün söz konusu olamayacağını, 20. yüzyılın değer yargılarına ulaşamayanlara hoşgörülü davranılamayacağını söylediğini belirtmiştir. Değişik dinde olan insanların evlenmesini içine sindiremeyişinin Nasyonsosyalist Alman Volkgeist'ini anımsatmakta olduğunu ve Apel'in Antik Yunan'da başlayıp Kant çizgisine kadar gelen Avrupa kültürü dışında hoşgörü ve değer yargısı tanımama eğilimin de olduğunu ortaya

¹⁴²Ibid., s. 89.

¹⁴³Öktem, Niyazi, Hoşgörü ve Hukuk, Laiklik, Din-Devlet İlişkileri ve Hoşgörü Yılı, 8-10 Nisan 1995 Siena Toplantısı bildirisi, s. 7-8.

koyduğunu belirtmiştir. Müslüman değer yargılarının, örneğin dört kadınla evlenme ilkesinin asla ve asla Almanya’da hoşgörü ile karşılanamayacağını savunan Apel’in düşüncesine karşı Öktem, insanların inançta dört kadınla evlenmeyi savunabileceğini, fakat bunu eyleme dökerse ve hukuki düzeni bozuyorsa, cezai yaptırımın onları beklediğini ve Apel’in düşünce-eylem farkını karıştırdığını savunmaktadır.¹⁴⁴

Daniel Cohn-Bendit, sorunların ulus-devlet içinde çözülmesi gerektiğini, Alman toplumunun Müslümanlara eşit saygı göstermesini, fakat toplumları dinin tayin etmemesi gerektiğini, bu durumda demokrasinin olamayacağını, demokratik toplumda mutlaka vicdan özgürlüğünün olması gerektiğini belirten Bendit, insanların dinini ve ibadetini istediği gibi uygulayabilme hakkını savunduğunu, fakat bunun gerçekleşmesi için Müslümanlarında demokrasiye uyum göstermesi gerektiğini belirtmiştir.¹⁴⁵

Hristiyan Avrupa, dolayısıyla Almanya, İslam’a ve Müslüman Türkler’e genelde Haçlı Seferlerindeki zihniyetle bakmaktadır. Fakat Daniel Cohn-Bendit’in de belirttiği gibi uygar dünyada ancak karşılıklı hoşgörü ve iyi niyet ile bir noktada uzlaşılabilir. Bunun içinde her iki tarafın aynı duygular içinde olması gerekmekte ve demokrasiyi sadece kendisi için değil, karşısındaki içinde istemeleri, uygulamaları ve inanmaları gerekmektedir.

Ayrıca Türk İslamı batıda yanlış tanınmaktadır. İslam, Arap dünyasının özü, Arap kültürünün ifadesidir. İslam Türk kimliğini belirlememektedir. Din dünyasını kamu yaşamından ayırabilmiş olan Türkiye’nin laik düşünce tarzı tesadüf değildir.¹⁴⁶

¹⁴⁴İbid., s. 8-9.

¹⁴⁵Milliyet, Entellektüel Bakış, Şahin Alpay-Nilüfer Kuyaş, “Avrupalı İslama İhtiyacımız Var”, 29 Ocak 1996, s. 20.

¹⁴⁶Galle, Op.cit., s. 77.

13 . 2 . 1992 tarihli Stern dergisinde “Müezzin her yerde-Allah dünyayı fetetti - Peygamberin gücü ile-Allah adına ileri” başlıklı roportaj Haçlı Seferleri ve Türk Savaşları sırasında ki tarihsel düşmanlığı su yüzüne çıkarmaya yaramaktadır. Yıllık hac ziyareti için dünyanın her yerinden gelip, Mekke ve Medine’de buluşan müslümanlar için Stern muhabiri: “Bu topluluk bir yaşam duygusu ile mi, yoksa dünyanın diğer yarısını karıştırmak için mi Peygamberin yeşil bayrağı altında toplanıyor?” diye yazmaktadır.¹⁴⁷ Bu hemen Almanların yaptığı şu espriyi akla getirmektedir: “Türklerle Yahudiler arasında ne fark vardır? Yahudiler sırasını savdı!”.¹⁴⁸

2. KÜLTÜR FARKI

II.Dünya Savaşından sonra Federal Almanya’daki ekonomik gelişme ile 60’lı yıllarda başlayan işçi göçü yurdumuzdaki işsiz ve yoksul insanlar için umut kapısı olmuştur. İki yanlı ekonomik ihtiyaç sonucu ortaya çıkan bu yeni toplumsal ve kültürel aşamada, Nazilerin oniki yıl iktidarda kaldığı bir ülkenin insanları yabancı konusunda büyük ölçüde önyargılıdır. Yakın geçmişte ekilen tohumlar ölmeyeceği gibi Alman burjuvası için İtalyan’la Türk aynı yabancı da değillerdir. Biri Avrupalı Hıristiyandır, diğeri Asyalı Müslüman. Gençliği Koruma Hareketi tarafından 1974’de çıkarılan, gençliği yabancılara karşı bilgilendirici kitapta “Hıristiyanlarla Müslümanlar arasındaki fark, Avrupa’daki tüm kültürel farklılıklardan daha büyüktür” denilmiş, “Koca dayacağından”, “harem hayatı”na kadar, evlenip Asya ve Kuzey Afrika ülkelerine gidecek Alman kadınlarını bekleyen tehlikeler sıralanmış, bu arada, Federal Almanya’da kocaları tarafından dövülüp sokağa atılan yada dayak yüzünden evden kaçan ve giderek kurumlaşmış “Kadın Evleri”ni alternatif olarak sunmaya düşünememişlerdir.¹⁴⁹

¹⁴⁷Şenocak, Zafer, Atlas des tropischen Deutschland, Z.Aufl, Babel Verlag, Berlin 1993,s. 76.

¹⁴⁸Standpunkte Zeit-Schrift gegen Fremdenfeindlichkeit und Gewalt Publikation aus der Universität Karlsruhe, s. 14.

a. Türk İşçilerinin Eğitimsizliği

1961 yılında Federal Almanya ile Türkiye arasında imzalanan göç anlaşması ile hızlandırılan Türk işçi göçü, 1960 yılında başlamıştır. 1992 verilerine göre Almanya'da 1.856.000 Türk yaşamaktadır. Kamuoyu tartışmalarında ve resmi daire ve kurumlarda uyumu en güç gerçekleştirilen yabancı nüfus olarak görülen Türklerin, Alman kültürü ile Türk kültürünün çok farklı olması, Türklerle Alman toplumu arasında ortaya çıkabilecek kültür çatışmaları üzerine çok az düşünülmesi¹⁵⁰ ve bunun için ne Alman hükümetinin, ne de Türk hükümetinin bir ön hazırlık yaparak Türkleri ve Almanları bu konuda eğitmemiş olmaları gerekçe gösterilebilir.

Genelde Türkiye'nin kırsal kesiminden gelen ve bir müddet çalışıp, para biriktirerek bir an önce ülkesine dönmek isteyen Türkler ucuz ve bakımsız evlerde birarada oturmaktaydılar. Birçok insanın birlikte kullandığı mutfak, banyo, tuvalet olanaklarının da kısıtlı olduğu gettolar, dilleri, dinleri, giyimleri, davranışları farklı bu yabancılara karşı birlikte olmanın verdiği güven duygusuna karşılık, onların içinde yaşadıkları ülke insanlarını tanıma ve anlamalarına da engel olmuştur.

Almanya'daki yaşam ve insanlar Türkler için ne kadar değişik, ne kadar farklı ise, Almanlar içinde Türkler giyimleri kuşamları, yemek alışkanlıkları, dini ibadetleri, sosyal ilişkileri, tavır ve davranışları ile o kadar değişik, o kadar farklıydı. Bu farklılık ve iletişimsizlik ve ön bilgilendirilmeme iki toplumun yakınlaşmasını engellemiştir. Önceden var olan önyargılara yenileri eklenmiştir.

¹⁴⁹Şölçün, Sargut, Tarih Bilinci ve Edebiyat Bilimi, (I.bs.), Dayanışma Yayınları:9, Ankara 1982, s. 141-143.

¹⁵⁰Faruk Şen, 1961-1993: "Almanya'da Türklerin Bir Tarihçesi", çev.Hayrettin Aslan, Claus Leggewie-Zafer Şenocak, Deutsche Türken, Das Ende der Geduld, Rowohlt Verlag, Hamburg 1993, s. 147.

Örnek olarak: “Türkler çok çocuk yapıyor”, “Kadınlar ve kızlar baskı altında”, “Türkler sarımsak yiyor, yerlere tükürüyorlar” gibi.

60’lı yıllarda Almanya’ya işçi olarak göçen bu insanlar, kendilerine yol gösterecek, haklarını savunmalarına yardım edecek kendilerinden önce gitmiş ve aynı zorlukları yaşayarak tecrübe edinmiş Türklerden başkalarını bulamamışlardır.

b. Dil Problemi

Federal Almanya’ya ilk giden Türk işçi göçmenleri Türkiye’de kendilerine Almanca dil kursu verilmediğinden ve Almanya’ya gittiklerinde de para biriktirip en kısa zamanda Türkiye’ye dönme düşüncesinde olduklarından sadece alış-veriş gibi günlük ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik sözcükler öğrendiklerinden, Almanlarla iletişim kuramayan Türkler, kendilerine yöneltilen suçlamalarda kendilerini savunamadıkları için önyargıların pekişmesine yada haksızlığa uğramalarına sessiz kalmışlardır.

Örneğin, Offenbach’ta bir giyim firması için Türkiye’den getirtilen altı Türk kadını, depodan bozma bir yerde, ranzalarda yatırılmakta ve her bir yatak için 60 DM ödemekte, yemek pişirmek, duş yapmak, çamaşır yıkamak içinde ayrıca para vermek zorunda olduklarından herbirinin aylık harcaması 360 DM tutarındaki özel oda fiyatını geçmekteydi. Bunu farkedenden bir sosyal hizmet görevlisi Türk bayan ilgili yerlere durumu ilettiğinde aldığı yanıtta: “sizin insanınız sarımsak yiyor ve yerlere tükürüyor, bunun için özel oda alamazlar” denilmiştir.¹⁵¹

¹⁵¹“Türken essen Knoblauch und spucken auf den Boden”, Meinungen, Vorurteile, Behandlung, Ernst Klee, Die Nigger Europas, Zur Lage der Gastarbeiter, Eine Dokumentation, Patmos Verlag, Düsseldorf, s. 62-63.

Değişik görünüşe, değişik alışkanlıklara, değişik dinlere ve yaşam şekillerine sahip insanların, iletişim eksikliği, yetersiz bilgiler sonucu toplumun bazı tabakalarında, her iki taraf içinde belirli önyargıların oluşmasına neden olmuş ve bu önyargılar sonucu Almanlardan izole olarak yaşamaya başlamışlar ve zaman içinde de radikal hale gelmişlerdir. İşsizlik, yapısal sorunları çözememe durumunda kalan politikacıların hesap vermekten kurtulmak için suçladıkları yabancılar, yabancı düşmanlığının hedefi haline gelmişlerdir.¹⁵² Alman gazeteci Günter Wallraff “Türk vatandaşı Ali” kimliği ile yaşadığı Federal Almanya’da “kara kafalı” bir Türk’ün nelerle karşılaşabileceğini kendi yaşayarak, kitabında anlatmıştır.¹⁵³

C. ALMANYA’DA YAŞAYAN TÜRKLERİN BUGÜNKÜ DURUMU

Max von der Grün’ün “Kaygan Toprak” adlı romanında gece yaşadıkları barakaları Almanlar tarafından yakılan ve “kavun yiyiciler” olarak adlandırılan¹⁵⁴ yada Ruth Herrmann’ın “Hamburg’daki Küçük İstanbul” adlı çocuk kitabında: “En zekileri bile sınıfın sonuncuları durumundalar, ama bunda hayret edilecek bir şey yok. Küçük Türkler, Alman arkadaş edinmeye can atıyorlar ama okul paydosundan sonra kendi aralarında kalıyor, Alman öğrencilerle ilişki kuramıyorlar”¹⁵⁵ denilen Türkler 1960’lı yıllardan bu güne kadar oldukça önemli yol katetmişlerdir. Fakat onlarla ilgili konularda aynı yolu Almanlarında katetdikleri pek söylenemez.

¹⁵²Doğan, Op.cit., s. 14.

¹⁵³Bkz. Wallraff, Günter, Ganz unten, Verlag Kiepenhaner-Witsch, Köln 1985.

¹⁵⁴Grün, Max von der, Kaygan Toprak, çev: Hale Kuntay, (1.bs.), E Yayınları Genel Dizi: 110, İstanbul 1974, s. 271-273.

¹⁵⁵Herrmann, Ruth, Hamburg’daki Küçük İstanbul, çev: Zeyyat Selimoğlu, Cem Yayınevi Çocuk Dizisi, İstanbul 1977, s. 73-74.

1974-1984 yılları arasında aile birleşimi dönemi boyunca Federal Almanya'ya gelen Türk çocukları göç hareketinin niteliğini, sonuçlarını ve yan etkilerini kalıcı bir şekilde değiştirmişlerdir.¹⁵⁶

1972 yılına kadar Almanya'da yaşayan Türklerin %89'u işçi statüsündeydi. Bunların %91'ini erkekler oluşturunuyordu. 1992 sonunda Federal Almanya'da yaşayan Türk sayısı 1.856.000'e çıkmış ve büyük ölçüde farklılaşma göstermiştir. Bugün, Almanya'da yaşayan Türklerin %29'u işçi statüsündedir. Bunlardan çalışan kadınların sayısı % 45'e yükselmiştir. Almanya'da üniversitelerde 13.000 Türk öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin %76'sı aileleri ile birlikte Almanya'da yaşamakta ve 30 000'den fazla gencimiz liseye gitmektedir. Çocuk yuvası, gerizekalılar okulu, meslek edindirme eğitimi, Almanya'da kalan emekliler sorunu gibi 70'li yıllardan bugüne gelen sorunlar çözülmüştür. Almanya'da, emekliliklerini burada geçirecek 47.000 Türk bulunmaktadır.¹⁵⁷

1988'de yapılan araştırmada Almanya'da yaşayan Türklerin %83'ü geri dönmeyi düşünmemektedir. Türklerin oturduğu 400.000 konuttan 45.000'i kendilerine aittir. 36.000 işyerine sahip İtalyanlar'dan sonra 35.000 işyeri ile ikinci sırayı alan Türklerin Almanya'daki yatırımları, 7,2 milyar Mark'dan fazladır. Yıllık ciroları 28 milyar Mark'a ulaşmaktadır. Kendi işyerine sahip Türk vatandaşlarından 125.000'i yeni işyeri açma çabasıdadır. Kendi kitle iletişim araçlarını kurma aşamasına gelen Türklerin başarılı yerel gazetelerden başka 300.000 tirajlı dokuz gazetesi daha vardır. Türklerin oturduğu, Türkiye'deki televizyon kanallarını da alan evlerden, %54'ünde kablo yayını, %28'inde satalit anten bulunmaktadır.¹⁵⁸ Max Frisch'in "Biz işgücü istedik, insanlar geldi"¹⁵⁹

¹⁵⁶Leggewre-Şenocak, Op.cit., s. 153.

¹⁵⁷Unser Deutschland, Op.cit., s. 9-10.

¹⁵⁸Ibid., s. 10.

¹⁵⁹Ibid., s. 24.

sözü Almanların 60'lı yıllardaki düşüncesini ve daha sonra uğradıkları şaşkınlığı çok güzel anlatmaktadır.

Portekizli politikacı Maria Teresa Patricio Gouveia, Avrupa Birliğini: “Avrupa coğrafik bir plan değil, kültürel bir coğrafyadır. Bireysel ve toplumsal anıların ve tecrübelerin çeşitliliğinden oluşan

bir bütünlük, buna rağmen yine de bir birliktir. O bir kader, aynı zamanda dışa vurulan isteklerin planıdır.¹⁶⁰ diye tanımlamaktadır. Toprak bütünlüğü, din ve kültür birliği esasına göre birleşen Avrupa Birliği üyesi ülkelerde 2.540.000 Türk insanı yaşamaktadır. Bu insanlar, Türkiye'nin Avrupa Birliğine üye olması ile daha rahat çalışma ve yaşama olanağına sahip olacaklardır.

TABLO-6

Yaş	Toplam yabancı	Yunan	İtalyan	Yugoslav	İspanyol	Türk	Toplam
> 20	1.610.794	88.227	155.571	189.769	29.129	725.385	1.188.081
21-29	1.001.754	61.687	111.787	62.091	23.019	332.779	591.363
30-39	959.434	48.028	110.053	107.128	19.672	192.503	477.384
40-49	894.613	50.343	82.680	174.331	25.547	249.202	582.103
50-54	315.620	28.328	34.635	56.417	12.677	100.419	232.476
55-59	200.735	21.463	24.984	37.278	13.492	49.846	147.063
60-64	112.214	11.144	14.510	16.359	7.184	17.960	67.157
65<	146.637	5.231	14.111	9.119	4.011	7.817	40.289
Toplam	5.241.801	314.451	548.331	652.492	134.731	1.675.911	3.325.916
50<	459.586	37.838	53.605	62.756	24.687	75.623	254.509
60<	258.851	16.375	28.621	25.478	11.195	25.777	107.446

Almanya'da bulunan Yabancıların yaş grupları ve milliyetlerine göre sayıları.¹⁶¹

¹⁶⁰Europa beim Wort genommen, Scala EG-Spezial, D7999 F, Zeitschrift aus Deutschland, 1 Januar-Februar 1993, s. 16.

TABLO-7

Anket grubunun ailevi durumu	Toplam %	Türk%	İtalyan%
Hiç aile bağı olmaksızın Almanya'da dul ya da bekar olanlar	9.1	3.0	15.2
Almanya'da ve anavatanda aile bağları olmakla birlikte dul yada bekar olanlar	2.5	3.0	2.0
Anavatanda aile bağları olmakla birlikte Almanya'da dul ve bekar olanlar	1.0	1.0	1.0
Hiçbir aile bağı olmaksızın dul ya da bekar olarak yaşayanlar	7.1	1.0	13.1
Almanya'da ve anavatanda aile bağları olmakla birlikte yalnız yaşayanlar	8.6	7.1	10.1
Anavatanda aile bağları olmakla birlikte yalnız yaşayanlar	-	-	-
Bekar ya da dul olanlar ile yalnız yaşayanlar	(28.3)	(15.2)	(41.4)
Almanya'da aile bağları bulunan çiftler	30.8	30.3	31.3
Almanya'da ve anavatanda aile bağları bulunan çiftler	22.7	34.3	11.1
Yalnız anavatanda aile bağları bulunan çiftler	1.5	1.0	2.0
Hiçbir aile bağı bulunmayan çiftler	4.5	2.0	7.1
Diğerleri ya da açıklanmamış aile durumları	12.1	17.2	7.1
Toplam	198	99	99

Almanya'da yaşayan yaşlı İtalyanlarla Türklerin aile durumları.

	Toplam %	Tam çalışabilir durumda %	Emekli %
DM			
>800	8	-	10
801-1500	24	9	32
1501-2000	18	21	17
2001-3000	30	37	26
3000<	12	25	6
Bilgi yok	8	7	9
N=	198	67	88

Branşlarına göre aylık net gelirleri¹⁶²

¹⁶¹İbid.

¹⁶²İbid.

II. FEDERAL ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERE YÖNELİK TÜRK DÜŞMANLIĞI VE SALDIRILAR

A. 60'LI YILLARDAN BİRLEŞMEYE KADAR OLAN DÖNEMDE FEDERAL ALMANYA'DA TÜRKLERE YÖNELİK DÜŞMANLIK VE SALDIRILAR

II. Dünya Savaşından sonra yeniden kurulan Federal Almanya'da gelişen endüstri için insan gücüne ihtiyaç vardı. 1960'tan itibaren bazı Alman firmaları özel temsilcilerini göndererek Türkiye'den işçi getiriyorlardı. 1961 yılında Türkiye ile Federal Almanya arasında yapılan "Türk Alman İşçi Mübadele" anlaşması ile Türkiye'den "İş ve İşçi Bulma Kurumu" kanalı ile Federal Almanya'ya işçi akını başladı.

İlk gidenler 5-6 yıl kalıp ekonomik durumlarını düzelttikten sonra geri dönmeyi düşünüyorlardı, fakat geri dönüş süresi uzadıkça Almanya'da çalışan Türkler ailelerini de yanlarına almaya başladılar.

1969 yılındaki petrol ambargosu ve bunu takip eden enflasyonist baskı sonucu yüksek faiz politikası ve işsizlik nedeniyle 1971, 1972, 1973 yıllarında gözlerin Almanya'da yaşayan yabancılara ve özellikle de Türklere dönmesine nede oldu. Federal Alman hükümeti tarafından çıkarılan bürokratik engeller ve yıldırma politikası sonucu 1970-75 yılları arasında Türk işçileri kitleler halinde Federal Almanya'yı terk ettiler. 1973 yılında çıkarılan bir yasa ile Avrupa Topluluğu'na dahil olmayan ülkelerden işçi alımı durduruldu. Bunun dışında, Bonu hükümeti 16 yaşından büyük çocukların Almanya'ya getirilmesi ve taşınma yasağı gibi ağır koşullar getirdi. Tüm bunlara rağmen 1978'lere kadar tabana yayılmış bir yabancı düşmanlığı yoktu. 1978'de J. Fest'in Nazi dönemini konu alan dökümanter filmi ile Federal Almanya'da "Nazi Almanyası" nostalji rüzgarları esmeye başladı¹⁶³.

1981 yılında doların değeri kazanması ile başlayan ekonomik kriz ve artan işsizlik yabancı düşmanlığını da artırıyordu. Böylece gözler yabancılara, özellikle de Türklere yöneldi. İşinden evine dönmekte olan Halit Binici adlı Türk vatandaşı motosikletli “Rocky” kılıklı iki kişi tarafından feci şekilde dövüldü. Bir hafta hastanede yaşam savaşı veren dört çocuk babası Halit Binici neden dövüldüğünü öğrenemeden yaşamını yitirdi.¹⁶⁴

Almanya’da yabancılara sayısının çok artması sonucu kanlı ve ölümlü olaylar bekleyen Helmut Schmidt¹⁶⁵ gibi politikacıların bu tür sözleri ve basınında bunları öne çıkararak yazması yabancı düşmanlığının Neo-Nazilerden başka sıradan Alman vatandaşlarına kadar yayılmasına neden oluyor. Yabancılar Neo-Nazilerin saldırısına hedef oldukları gibi aynı zamanda çarşıda-pazarda yabancıları ve özellikle de Türkleri taciz edici tutum ve davranışlarda bulunuyorlar.

Herdecke’de bir grup Alman genci Türklerin üzerine saldırarak Mehmet Arıçay isimli işçiyi ağır şekilde yaralamışlardır.¹⁶⁶

Hüseyin Erdoğan ve İlyas Cangöz adlı Türk gençleri geceyarısı yolda Alman gençlerinin saldırısına uğrayarak feci şekilde dövülmüşlerdir. Bu olaydan üç gün önce Rüsselheim’de evinin önünde oynayan küçük bir Türk çocuğu 45 yaşında bir Almanın saldırısına uğramıştır.¹⁶⁷

¹⁶³ Çulcu, Murat, Neonazizmin Suçüstü Tutanakları, (1. bs.), Eti Yayınları, İstanbul 1993, s. 17-21.

¹⁶⁴ Ibid, s. 26-27.

¹⁶⁵ Ibid, s. 108.

¹⁶⁶ Ibid., s. 110.

¹⁶⁷ Ibid., s. 138-139.

Basının yabancı probleminin artık “Türk Problemi” haline geldiğini yazması ve Türklerin % 25’inin işsiz olduğunu ve işsizlik parası aldığını¹⁶⁸ yazması Almanlar üzerinde sanki Türklerin çalışmadan işsizlik parası alarak onların sırtından geçindiği izlenimi uyandırmaktadır. Bu da Türk düşmanlığını iyice körüklemekte ve masa sohbetlerinde Türklerin Yahudilerle kıyaslandığı fıkralar anlatılmaktadır.¹⁶⁹

Berlin’de 150 Türk çocuğu ve gencinin üye olduğu Göztepe Klübüne saldırılmış ve Türklere ait otomobillerin lastikleri parçalanmıştır. Biefeld’e ise 25 Alman genci kırk bira şişeleri ile 4 Türke saldırarak yaralanmalarına neden olmuşlardır.¹⁷⁰ Tüm bunlara dayanamayan Semra Ertan isimli bir Türk kızı Hamburg’da yabancı düşmanlığını protesto etmek için kendini yakmıştır.¹⁷¹

Hüseyin Aydın isimli bir Türk genci de Türk olduğundan dolayı kendisine iş verilmemesi nedeni ile kendini Frankfurt’taki evinde astı.¹⁷²

Alman basınında ise kendilerine “Türk avcısı” diyen ve geceleri Türk avına çıkarak iki Türk’ü öldürdüklerini söyleyen Nazi-Rocker’leri ile yapılan röportajlar yeralıyor.¹⁷³

Türklerin Federal Almanya’ya gelmesini önlemek için vize uygulaması getiren Bonu hükümeti, Türklerin geri dönmeleri içinde teşvik önlemleri olarak 40-50 bin DM düşünülen daha sonra 10 bin DM’ye düşürülen ve sonuçta ödenmekten vazgeçilerek, sadece ihtiyarlık primlerinin, işçi payının 6 ay içinde ödeneceği şekline dönüşen teşvik önlemleri¹⁷⁴ durumu çok iyi açıklıyor. Türk

¹⁶⁸İbid., s. 143.

¹⁶⁹İbid., s. 143.

¹⁷⁰İbid., s. 144.

¹⁷¹İbid., s. 147.

¹⁷²İbid., s. 148.

¹⁷³İbid.

¹⁷⁴İbid., s. 149.

işçilerini ülkelerine geri dönmeye özendirici finansman kaynak sağlayamayan işsizliği ve diğer sorunları önleyemeyen Bonu hükümeti, basınında yardımı ile halkı Türk düşmanlığı konusunda kışkırtarak, onların ülkeden en ucuz yolla ayrılmalarını sağlamaya çalışmaktadır.

B. FEDERAL ALMANYA'NIN DEMOKRATİK ALMANYA İLE BİRLEŞMESİNDEN SONRA TÜRK DÜŞMANLIĞI VE TÜRKLERE YÖNELİK SALDIRILAR

1989 yılında iki Almanya'yı ayıran "Berlin Duvarı"nın yıkılması ve 1990 yılında II. Dünya Savaşı sonrası bölünen Almanya'nın birleşmesi varolan işsizliğin daha da artmasına neden oldu. Gizli ve açık yaklaşık 5 milyon, insanın işsiz olduğu Almanya'da, 60'lı yıllarda buraya gelen Türk işçilerinin emeklilik zamanının gelmesi Türk düşmanlığını daha da körüklüyordu.¹⁷⁵

Sosyal Araştırma ve Toplumsal Politika Enstitüsü'nün 1990 yılında eski Demokratik Almanya topraklarında değişik meslek gruplarından 205 Alman ve 117 Yabancı ile yaptıkları anket sonucunda Yabancı düşmanlığının mesleki kabiliyet ve sosyal statü ile ve yaşla bağlantılı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Eğitimsiz işçilerle, düşük eğitim almışlar ve gençler arasında yabancı düşmanlığı daha yaygındır. Avrupalıların dışındakilere ve özellikle Türklere karşı (Berlin Hariç) müthiş bir antipati vardır. Bu antipatiyi de evlerini bir Alman vereceğinden daha pahalıya kiraya vermekten pasif kızma, aşağılanma, yaralanma ile sonuçlanan saldırıya kadar değişik şekilde göstermektedirler.¹⁷⁶

Olumsuz ekonomik koşullardan kaynaklanan bu yabancı düşmanlığı ve bundan beslenen Nazilik, eski Nazilerin ve Nasyonel Sosyalistlerin işine yarıyordu. 1920'lerdeki ekonomik bunalım Hitlerin iktidara

¹⁷⁵ Ibid., s. 152.

¹⁷⁶ "Ansländerfeindlichkeit auf dem Gebuet der ehemaligen DOR". ISG.

Sozialforschung und Gescdchatspolitik Gmb H. Köln.

gelmesine yaramıştı.¹⁷⁷ O zaman Yahudiler günah keçileri haline getirilerek hedef gösterilmişlerdi. Şimdi de Türkler.

Münih polisinin Sedat Kırmızı adlı Türk gencini sorgusuz sualsiz öldürmesi, Stuttgart polisinin Vahit Ölmez adlı işçiyi kurşunlayarak öldürmesi gibi olaylar yabancı düşmanlığının nerelere yayıldığını açıkça göstermektedir. Nitekim bu olayları kundaklama olayları takip etmiştir. 23 Kasım 1992'de Mölln kasabasında bira içerek, yabancılardan, Almanlardan, Milliyetçilikten bahsederken birkaç Türk'ün evini yakmaya karar verdiklerini yakalandıktan sonra itiraf eden 19 yaşındaki Lars Christiansen ve 25 yaşındaki Michael Peters Mühlen ve Ratzeburger caddelerinde Türklerin yaşadığı iki eve molotof kokteyli atmışlardır. Ratzeburger caddesindeki yangında Aslan ailesinden Vahide ve Yeliz Aslan ile Türkiye'den misafir gelen Ayşe Yılmaz yanarak yaşamlarını yitirmişlerdir.¹⁷⁸ Bu olaydan bir yıl sonra 30 Mayıs 1993 tarihinde Solingen'de 5 Türk'ün yanarak yaşamını yitirdiği ve birçok kişinin yaralandığı ölümle sonuçlanan kundaklama olayı gerçekleştirilmiştir.¹⁷⁹

Federal Kriminal Dairesinden alınan bilgilere göre genel olarak Türklere yönelik, 1994'de 93, 1995'de 237, 1996'dan da bugüne kadar 126 şiddet eylemi gerçekleştirildi.¹⁸⁰

¹⁷⁷Ibid., s. 186.

¹⁷⁸Ibid., s. 184-185.

¹⁷⁹Dre Zeit Wochenzeitung für Politik Wirtschaft-Handel und Kultur, 4.7.1993.

¹⁸⁰Tipi, İsmail, Hürriyet Gazetesi, i Almanya Masası.

Alman Haber Ajansı DPA arşivinden alınan bilgilere göre 1990 yılından itibaren radikal sağcıların yabancılara yönelik gerçekleştirdikleri şiddet eylemleri ve kurbanların listesi:

- 08.10.1990 Lübbenau (Brandenburg) - Polonyalı (Yaş?), dövüldü
- 25.11.1990 Eburswalde (Brandenburg)- Angolalı (Yaş 28), dövüldü
- 28.12.1990 Hachenburg (Rihld. Pfalz)- Türk (Yaş 17), boğuldu
- 31.03.1991 Dresden (Sachsen) - Mozambikli (Yaş 28), dövüldü
- 15.06.1991 Friedrichshafen (Baden W.) -Angolalı (Yaş 34), boğuldu
- 03.08.1991 Berlin -Yugoslav (Yaş 28), yangın bombası
- 30.08.1991 Berlin -Angolalı
- 19.09.1991 Saalois (Saarland) - Ganalı (Yaş 25), yakıldı
- 29.09.1991 München (Bayern) - Romanyalı (Yaş 35), dövüldü
- 27.10. 1991 Berlin - Türk (Yaş 19), dövüldü
- 14.03.1992 bei Rostock (Mecklenburg)- Romanyalı (Yaş 19), boğuldu.
- 25.04.1992 Berlin - Vietnamlı (Yaş 29), dövüldü
- 08.07.1992 Ostfildern (Baden W.)- Yugoslav (Yaş 55), dövüldü
- 03.08.1992 bei Erfurt (Thüsing)-Polonyalı (Yaş 24), dövüldü
- 23.11.1992 Mölln (Schleswig-Holstein)-3 Türk (Yaş 10,14,51) yakıldı.
- 09.03.1992 Mülheim (Ruhr) - Türk (Yaş 56), kalp krizi
- 29.05.1993 Solingen (Nordrh-Westf.) - 5 Türk, (Yaş 4, 13, 18, 27)
yakıldı.¹⁸¹

¹⁸¹ İbid.

1991'den 1995'e KADAR İŞLENEN SUÇLARDAKİ GELİŞME

	1991	1992	1993	1994	1995
İşlenen Suçların Toplamı	3.884	7.383	10.561	7.952	7.896
Yabancı Düşmanlığı Nedeni ile İşlenen Suçlar	2.598	5.008	6.721	3.491	2.468
Antisemitik Nedenlerle İşlenen Suçlar	367	627	556	1.366	1.155
Politik Karşıtlara Karşı İşlenen Suçlar	226	212	265	243	142
Diğer Sağradikal Amaçlar Doğrultusunda İşlenen Suçlar ⁶⁹³	1.536	2.919	2.852	4.131	

Kaynak: Federal Anayasayı Koruma Dairesi

Yukarıdaki tablodan görüldüğü gibi en fazla işlenen suç yabancı düşmanlığı nedeni ile olmuştur. 1992 ve 1993 yıllarında 5.008 ile 6.721'e varan suç sayısı 1994'de biraz azalarak 3.491 ve 1995'de de 2.468'e kadar düşmüştür.

SUÇLARIN İŞLENİŞ BİÇİMİ

	1994	1995
Öldürmeye Teşebbüs	8	8
Patlayıcı madde saldırısı	1	0
Kundaklama	80	37
Yaralama	494	372
Emniyeti Suistimal	27	20
Mala Zarar Verme	250	103
İşlenen Suçların Toplamı	860	540
Tehdit, Şantaj	548	327
Propaganda Araçları ile Tahrik	834	547
İrkçilik ve Diğer Amaçlarla Halkı		
Tahrik Etmek	1.249	1.054
Diğer Suçların Toplamı	2.631	1.928
İşlenen Suçların Toplamı	3.491	2.468

Kaynak: Alman Haber Ajansı. DPA Arşivi.

Anayasayı Koruma Teşkilatı tarafından 763 aşırı sağcı sanık üzerinde yapılan araştırmalara göre bu saldırganların neredeyse tamamını, % 92,4'ünü 30 yaşın altındaki gençler oluşturmaktadır. Bunların % 16,8'i henüz ergenlik çağına bile basmamış 18 yaşından küçük çocuklardır. % 40'ı da ancak 18,20 yaş arasındadır. Yapılan araştırma sonucuna göre bu saldırganların % 33,6'sı öğrencidir. % 51,3'ünü küçük esnaf veya kalifiye işçiler % 28,7, niteliksiz işçiler % 11,3 ve işsizler % 11,3 oluşturmaktadır.¹⁸²

III. ALMANYA'DA TÜRKLERE YÖNELİK SALDIRILARA TÜRKİYE'NİN TEPKİSİ

Almanya'da ki Türkleri döviz ve lobi unsuru olarak gören Türk hükümeti, Almanya'da ki Türklerle yönelik saldırılar karşısında oradaki insanına sahip çıkmak yerine Almanya ile dostluğu savunarak, saldırılar karşısında Almanya'da yaşayan Türklerin protestosunu Türk-Kürt sorunu olarak değerlendirmiştir. Almanya ile olan ilişkilerini bozmak istemeyen Türk hükümeti ciddi eleştiride bulunmamaktadır. Almanya'ya hazırlamadan, eğitmeden gönderdiği Türk insanının burada aşağılanmasına, ezilmesine ve horlanmasına karşı da tepki göstermemiştir,¹⁸³ fakat ülkenin bozulan ekonomisini düzeltmek için onlardan yardım istenebilmiştir.¹⁸⁴

Solingen'de beş Türk'ün yakılması olayından sonra Türkiye Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'le röportaj yapan Spiegel'in sorduğu: Almanya'da ki yabancı düşmanlığına çekingen reaksiyon gösteren politikacılardan birisi olduğu ve Solingen cinayetinden sonra Almanya ile ilgili düşüncelerinin değişip değişmediği, sorusuna Demirel, oradaki olayın suçlular

¹⁸²Ceyhan, Ozan, Almanya'da Bir Türk, (1. b.), Sis Çanı Yayınları 6, İstanbul - 1995. s. 24-25.

¹⁸³Söylemez, Op.cit., s. 157.

¹⁸⁴İ. Metin Ayçiçek, "Obi Bene, Ubi Patria, Almanya'da Yabancı Türkiye'de Alamancı", Op.cit., s.14.

tarafından gerçekleştirilen bir suç olduğunu ve bu olayın Alman halkını ve Alman hükümetini çok üzdüğünü gördüklerini, olaylarla arkasındaki gerçekleri birbirinden ayırmak gerektiğini, bu olaydan Almanların ve Alman hükümetinin sorumlu tutulamayacağını söyleyerek, 60'lı yıllarda Almanya'ya gönderilen işçilerin çiftçi kökenli olduklarından Almanya'ya hemen uyum sağlayamadıklarını, fakat şimdi Almanya'da ikinci ve hatta üçüncü kuşağın yetiştiğini ve bunların güvenlik içinde yaşamaya ve çalışmaya hakları olduklarını sözlerine eklemiştir.¹⁸⁵

Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk bağları eşitsiz ve sömürücü olmaktan öteye gitmemektedir. Verdikleri eski ve yeni her şey için Türkiye yedek parçaları Almanya'dan almak zorundadır. Yapılan anlaşmalar, Türkiye'nin başka ülkelerden bu malları satın almasını yasaklamaktadır. Böylece Almanya'dan verilen yardım tekrar Alman ekonomisine geri akmaktadır.¹⁸⁶ Türkiye'nin Nato üyeliği, savunma politikası kadar ekonomik ilişkileri geliştirme ve böylece Türkiye'nin ekonomik istikrarını sağlamasını da gerekli kılmaktadır. Türk hükümetinin 1986 yılı sonunda hak edildiğine inandığı, Türk iş gücü için serbest dolaşım olanağı, aralarında Federal Almanya'nın da bulunduğu Avrupa hükümetleri birleşik cephesi tarafından engellenmiştir. 1987'de Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyelik başvurusuna Federal Almanya destek vermemiştir. Ayrıca Türkiye'nin insan haklarını ihlal ettiği savı Alman medyasının değişmez gündem maddesi haline getirildiğinden Türk hükümeti 80'li yılların ortalarında başlayan yabancı düşmanlığı ve "Türkler dışarı" propagandasına dikkatleri çevirmiştir.¹⁸⁷

¹⁸⁵Wir sind doch keine Invasoren, Der Spiegel, Nr. 23, 1993, s. 30.

¹⁸⁶Söylemez, Op.cit., s. 165-166.

¹⁸⁷Udo Steinbach, Eski Dostluk Kopma Noktasında mı?, Alman-Türk İlişkilerinin Geleceği Üzerine, Leggewie-Şenocak, Op.cit., s. 241-242.

Türkiye’yi insan hakları ihlalleri ile suçlayan Almanya’nın önce kendi ülkesinde ki yabancıların haklarını koruması gerekmektedir.

Türkiye’nin Almanya ile ilişkilerinde “ortak tarihten gelen dostluk” anlayışından tamamen kurtularak bugünü yakalaması ve çıkar ilişkilerindeki hassas dengeyi iyi ayarlaması gerekmektedir. Bunun için Avrupa’da ve özellikle Almanya’da kendi ayakları üzerinde doğrulmaya başlayan Türk insanını iyi değerlendirmesi, fakat Türkiye’nin çıkarı için onları feda etmemesi de gerekmektedir. Türkiye kendi insanına ne kadar değer verirse, diğer ülkelerde o kadar değer verirler. Ve oradaki Türkler Avrupa Birliği kapısında bekleyen Türkiye’yi içeriye alabilecek kapasiteyi, herşeye rağmen, yakalama yolundadır.

Türk hükümetleri,-kendi yanlış politikalarının da ürünü olan Türkiye’deki insanların, Batı Avrupa’da bulunmakta olan Türk insanına karşı önyargı ile yaklaşımlarına yardımcı olmuş “Almancı” deyimini ile somutlaşan önyargının ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur. Kısaca; ne Türkiye, ne de Almanya Türkiyeli göçmenlere insani haklarının verilmesi için girişimde bulunmamış, tam tersine onlardan yararlanmaya çalışmışlardır.¹⁸⁸ Alman kültürüne yabancı olduklarından Almanlarla bütünleşmekte zorluk çekmişlerdir. Bunun dışında bu insanlar üzerine oynanan oyunlar ve hesaplarında eklemek gerekmektedir. Bunlar; bir yandan her görüşten Alman politikacılarının hesapları, diğer yandan Türkiye ve islam ülkelerinden gönderilen ırkçı ve kökten dincilerin projeleri, sayıları iki milyona varan bu insanları büyük bir baskı altına sokmuştur.¹⁸⁹

Türkiye’de Almanya’ya işgücü olarak giden Türklere karşı önyargı, yabancılaşma gibi değerlerin oluşması yeni bir tür ırkçılığın gelişmesi gibi gözlemlenebilir. Farklı nedenlerle gelişen ırkçılığın temel gerekçesi, göçmenlerin kendi ülkesinin dışında ekonomik, sosyal, kültürel açılardan farklı gelişmeler

¹⁸⁸Hüseyin Şenol, “Almanya’da Yabancı Türkiye’de Alamancı”, Op.cit., s. 22-23.

¹⁸⁹Abdülkadir Paksoy, Sizi Sevdim, İbid., s. 131.

göstermeleridir. Kendisi gibi olmayana yada kendinden farklı özellik ve gelişme gösterilmesine hoşgörü ile yaklaşmamak düşmanca duygular beslemek, bunlar bizden değil yaklaşımlarının artması, daha fanatik davranışların oluşmasını getirecektir.¹⁹⁰ Fakat kitle iletişim araçlarının, özellikle televizyonun Almanya'da ki Türklerle ilgili gelişmeleri Türkiye'ye ulaştırmaları ve Almanya'daki Türklerinde Türkiye'deki televizyon yayınlarını izleyebilmeleri ile 80'li yıllardan sonra Türkiye'de, özellikle şehirlerde Almanya'da yaşayan Türkler hakkında ki görüşler oldukça değişmiştir. Türkiye'deki Türklerin olaylara ve sorunlara daha insancıl yaklaşmasını sağlamıştır.¹⁹¹ Ne Türkiye'deki, ne de Almanya'daki Türklerin birbirlerini dışlayarak yada görmezden gelerek geçirecek zamanları bulunmamaktadır. Bu tür davranışlar ancak çözümsüzlük getirir. Dayanışma içinde sorunlara birlikte çözüm bulunmalıdır. Türkiye ve Türk insanları günlük çekişmelerden ve bireysel hesaplardan çok şey kaybetmiştir ve hala da kaybetmektedir. Hep birlikte ortak çıkarları için dayanışma içinde olmaları Türkiye kimliği için kaçınılmaz hale gelmiştir.

Hedef yabancılar, Türkler, fakat bu olaylar durdurulamazsa, her Alman yurttaşı da, tıpkı yabancılar gibi sıraya girecektir, bu henüz bir başlangıçtır, sırada özürlüler, homoseksüeller, akıl hastaları, hastalar, sarışın mavi gözlü olmayanlarda vardır.

Türk göstericilerin yayılan gösteri ve ablukaları üzerine Türk Büyük Elçisi Onur Öymen ve Alman Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel Almanya'da yaşayan Türklere şiddet kullanmama uyarısında bulunmuşlardır.¹⁹²

¹⁹⁰Cengiz Beşikçi, "Göçerliler Lokali", İbid., s. 140.

¹⁹¹Cem Özdemir, "Zaman Değişiyor", İbid., s. 37.

¹⁹²Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland, 1.7.1993, s. 1.

80'li yılların ortalarında Ramazan Avcı'nın öldürülmesi ile başlayan Türklere karşı şiddet kullanımı hiç değişmemiştir.¹⁹³

Köln ve Hamburg'da da Federal Almanya'nın diğer şehirlerinde olduğu gibi Türk gençleri kendilerini korumak için birleşmeye başlamışlardır.¹⁹⁴

A. SOKAK ÇETELERİ

I. Dünya Savaşı öncesi Alman İmparatorluğu topraklarındaki maden ocaklarında çalıştırılan Polonyalılara, I. Dünya Savaşı sonrasında ve II. Dünya Savaşı esnasında Yahudilere yöneltilen düşmanlık, 80'li yıllara kadar Almanya'da çalışan tüm yabancılara yöneltilmiş ve 80'li yıllardan itibaren Türkleri hedef haline getirmiştir. Federal Almanya'da en alt sosyal statüde yer alan Türkler, Alman halkının ırkçı ve şoven saldırılarına hedef oldukları gibi. 1982 Ocak ayında çeşitli üniversitelerden 12 profesör tarafından yayınlanan ünlü "Heidelberger Manifest" de, Federal Alman toplumunun tabanından gelen yabancı düşmanlığına, toplumun en üst katından gelen fetva niteliğindedir. Bu bildiri, Avrupa Topluluğu ülkeleri dışındaki ülkelere gelen yabancılara yönelik gibi görünmekle birlikte, Türk toplumuna yönelik olduğu açıktır.¹⁹⁵

"Çatışmasızca birarada yaşamak, bizdeki yabancılar sayısının sınırlandırılmasına ve uzun dönemde azaltılmasına bağlıdır, ki bu en başta Türklerle ilgilidir" diyen eski İçişleri Bakanı Zimmermann, 80'li yılların başında batı Alman üretim araçlarının hızla gerçekleşen yapılanma ve modernleşme sürecinde, mesleki ve sosyal konumunu tehlikede gören Alman halkının kucağına, kendilerine yöneltilecek şimşekleri boşaltabilecekleri Türkleri atarak,

¹⁹³Cordt Schnibben, So müßt die Welt untergehn, Der Spiegel, Nr.49, 1992, s. 26.

¹⁹⁴ibid.

¹⁹⁵Turan, Kadir, Almanya'da Türk Olmak, Sümer Kitabevi Yayınları, (1.bs.), İstanbul 1992, s. 79.

aynı I.Dünya Savaşından sonra Yahudilere yaptıklarını Türklere yaparak, onları “günah keçisi” durumuna getirdikleri görülmektedir. Bu yıllarda Yahudi fıkralarının benzerleri, Türk fıkraları moda haline getirilmiştir.¹⁹⁶

Türkiyeli göçmenlere yönelik düşmanlık giderek şiddete dönmeye başlamıştır. 24.12.1985 Noel akşamı 40 kadar Dazlak’dan oluşan grup, Ramazan Avcı adlı Türk gencini sokak ortasında döverek öldürmüşlerdir. Bu olay 55.000 Türk’ün yaşadığı Hamburg kentinde aylar süren gerginliğe ve sokak çatışmalarına neden olmuştur.¹⁹⁷

1989’da Hitler’in doğum gününde Neonazilerin Türklere ve işlerine saldıracaklarını ilan etmesi ve bunun için polisleri hiçbir önlem almayarak, sadece Türk çocuklarının okula gönderilmemesini istemesi gibi, giderek tırmanan olaylar, Almanya’da yaşayan Türklerin kendi savunmalarını kendilerinin yapmasını zorunlu hale getirmiştir. Üçüncü kuşak Türk gençleri birleşerek kendi semtlerinin savunmasını örgütlemeye başlamışlardır.¹⁹⁸

Şubat 1989 Berlin eyalet seçimlerinde Cumhuriyetçiler oyların %7.5’ini alarak Berlin Senatosu’na 11, Bonn’da ki Federal Parlamento’ya da 2 temsilci göndermişlerdir. Berlin seçimlerinden sonra Hessen eyaleti belediye seçimlerinde de aynı sonuç tekrarlanınca gelişmeler süreklilik kazanmıştır.¹⁹⁹

Aşırı sağcı partilerin seçim başarıları ile birlikte Türk gençlik alt kültüründe de hareketlenme ve sonuca ulaşma çalışmaları başlamıştır. Two Nation Force, Cobras, Bulldogs, Türkiye Boys gibi isimlerle gençlik çeteleri ortaya çıkmaya

¹⁹⁶Eberhard Seidel-Pielen, “Sokak Politikası Çaresizlikle Militanlık Arasında Türk Gençleri”, Leggewie-Şenocak, Op.cit., s. 170.

¹⁹⁷Turan, Op.cit., s. 84.

¹⁹⁸Seidel-Pielen, Op.cit., s. 167-168.

¹⁹⁹Turan, Op.cit., s. 84-85.

başlamıştır. Bu gençlerin özelliği, Almanya'da doğup büyümüş olmaları, daha az sosyal hakka sahip olmaları, Almanlardan farklı görüntüye sahip, değişik değer sistemleri içinde, kültürel bocalama içinde olmaları, sosyolojik olarak alt yada orta tabakanın en altında olmalarıdır.²⁰⁰ Sosyal olarak Cumhuriyetçilerin seçmenleri ile benzerlik göstermektedirler.

1990'da Alis adlı gençlik çetesinden olan Mehmet, seçim kampanyalarında yabancı düşmanlığını slogan haline getiren hükümetlerin hiçbir zaman yabancı kökenli Alman vatandaşlarının hükümeti olamayacağı için temelde kendilerine karşı hükümeti kabullenemediklerinden, kendi adamlarını bulup, kendi kurallarını koyduklarını ve kendi yasalarını yapmaya çalıştıklarını belirtmiştir.²⁰¹ Kendini savunabilme arzusu ile kurulan çeteler giderek semtlerinin fedaileri konumuna gelmeleri tehlikesi içindedirler. Aynı aşırı sağcı Alman gençlerin semtlerini yabancılardan Temizleme çalışmaları yaptıkları gibi Türk gençlerinden de kendi semtlerini Dazlaklardan ve Neonazilerden temizleme çalışmaları yapmaları beklenmektedir. Fakat 1992'den beri çete akımında değişme gözlenmektedir. Bunun nedenlerinden biri Mete Ekşi adlı Türk gencinin bir tartışma sonucu Alman gençleri tarafından öldürülmüş olmasıdır. Bu olaydan sonra birçok genç silahını bırakarak, sivil savunmanın ve beraber yaşamanın yollarını aramaya başlamıştır. Örneğin, Berlin'li gençler, kendi yandaşlarıyla, dışlanma, aşağılanma, aile ile yaşanan anlaşmazlıklardan doğan öfkeyi eğlenceyi öne çıkararak bertaraf etmeye yönelmişlerdir. Bunun için Hip hop çevresindeki gibi kültürel biçimler geliştirmek üzere dernek ve yardımlaşma grupları kurmuşlardır.²⁰²

²⁰⁰Seidel-Pielen, Op.cit., s. 169.

²⁰¹Ibid., s. 170.

²⁰²Ibid., s. 171-173.

B. DERNEKLERİN ÇALIŞMALARI

“Muhafazakar Hareket”in 1983’de Kreuzberg’de yaşayan Türklerin anavatanlarına dönmeleri için, buraya doğru yaptıkları yürüyüş ve yine aynı yıl Alman milli takımı ile Türk milli takımının Berlin’de karşılaşacakları gün, Neonazilerin, Türklere saldıracaklarını ilan etmeleri ve 1985 Noel akşamı Neonazi ve Dazlakların Ramazan Avcı ve Mehmet Kaynakçı’yı Hamburg’da döverek öldürmeleri²⁰³ gibi olaylar sırasında Türk dernekleri ilk kez olarak kendi ideolojik bölünmelerini aşarak hep birlikte “Eylem Birliği” oluşturmuşlardır. 20’den fazla cami, dernek ve klüpten oluşan “Eylem Birliği” 7.1.1986’da Hamburg Senatosunda bir basın toplantısı düzenleyerek, hem kuruluşunu hem de olaylara bakış açısını kamuoyuna duyurmuştur. 11.1.1986’da 15.000 kişinin katıldığı gösteri yürüyüşü ile ilk protestosunu gerçekleştirmiştir.²⁰⁴

80’li yıllara kadar Almanya’daki Türk derneklerinde Türkiye politikası yapılmış ve Türkiye’nin işleri Almanya’daki derneklerden halledilmeye çalışılmıştır. 80’li yıllarla birlikte yabancı işçi sorunları, yabancı işçi hakları, seçme seçilme hakkı gibi istekler ve kavramlar ortaya çıkmıştır. “Türk Cemaati”, “Türk Toplumu”, “Türk-Alman Kültür Dayanışma Derneği” gibi adlarla kurulan örgütlerin sayısı giderek artmıştır.²⁰⁵ Bu çok sayıda yerel örgüt Almanya’da Türklerin haklarını savunmayı, sorunlarına çözüm aramayı amaçlamışlardır.

90’lı yıllara kadar Almanya’daki derneklerin yönetici kadrolarına gelen kişiler Türkiye’den siyasi nedenlerle ayrılmış politik göçmen ve radikallerden oluşmaktaydı. Türkiye’deki ideolojik çatışmaları Almanya’daki Türk toplumunun içine taşıyan bu insanlar, Almanya’da kimsenin sahip çıkmadığı bir Türk

²⁰³Seidel-Pielen, Op.cit., s. 167.

²⁰⁴Turan, Op.cit., s. 84.

²⁰⁵Güner Yüreklik, Cumhuriyet, 1 Aralık 1995 s. 12.

toplumu ile karşılaşmış ve buradaki boşluğu doldurmuşlardı.²⁰⁶ Türk azınlığın kendi yönetici kadrosunu yetiştirmesi ile kendi sorunlarına daha iyi sahip çıkan ve içinde yaşadığı ülkenin diline ve kültürüne daha iyi hakim olan, dolayısıyla Alman muhatapları tarafından daha kolay kabul gören yöneticiler bu kadrolara gelmişlerdir.

Almanya’da, Türk azınlığın oluşturduğu örgütlenmeleri, parti politikası bağlamındaki birlikler, göçmen birlikleri, meslek grubu örgütleri ve ikinci kuşağın kuruluşu olan Türk Akademisyenler Birliği (EATA) olmak üzere dört ana grupta toplanabilir. Seksenli ve doksanlı yılların başında Hamburg ve Berlin’deki yerel dernekler “Göçmen Dernekleri” biçiminde örgütlenerek, etkinliklerini sadece göçmen politikası ile sınırlandırmışlardır. Türk dernekleri arasında geniş tabanlı bir koalisyon oluşturan ve kendi etkinlik alanlarında yoğunlaşan ve uzmanlaşan “Göçmen Birlikleri”nin tek alanda etkinlik göstermeleri, Türk azınlık için kalıcı yapılaşmaları oluşturmaya yatkın olmayan bir örgütlenme modeli olmuştur. Almanya’daki Türk toplumunu temsil eden, yetkisi geniş bir kesim tarafından kabul edilen, Alman tarafının, Türklerle ilgili konularda Türk Büyükelçiliği yerine muhatap aradığında karşısında bulabileceği temsil organına ihtiyaç hissedilmektedir.²⁰⁷

Bu amaçla, Almanya’da Türklerin haklarını savunmak, sorunlarına çözüm yolları bulmak amacı ile kurulmuş çok sayıda yerel örgütü, sağ-sol eğilimli bütün dernek ve kuruluşları ayırım gözetmeksizin aynı çatı altında toplamayı amaçlayan hukuk devleti ilkelerine bağlı, demokratik “Almanya Türk Toplumu”nun kurulmasına çalışılmaktadır. “Almanya Türk Toplumu”nun kuruluş amaçlarını şöyle sıralayabiliriz:

²⁰⁶Ertuğrul Uzun, “Misafir İşçilik-Göçmenlik-Azınlık-Almanya’daki Türklerde

Kimlik Değişimi”, Leggewie-Şenocak, Op.cit., s. 182-183.

²⁰⁷İbid., s. 183-184.

-Türklerin ve diğer göçmenlerin Almanya'da yasal, politik ve sosyal alanlarda eşit haklara ve eşit uygulamalara sahip olmalarını sağlamak.

-Türk ve yabancı düşmanlığına, ırkçılığa ve ayrımcılığın her türüne karşı mücadele vermek.

-Kültürel azınlık olarak, kendi kültürel kimliklerini geliştirerek koruyabilmek ve Alman toplumu ile uyum içinde yaşayabilmek.

-Eşitliğin sağlanmasına çalışarak sosyal barış ve dayanışmayı gerçekleştirmek.

-Alman okullarında Türkçe'nin anadil olarak öğretilmesi ve Türkçe'nin varolan yabancı dillerden biri olarak kabul edilmesine çalışmak.

-Ders kitaplarında Türk kültürü ile ilgili yanlış ve haksız bilgilerin kaldırılmasına çalışmak.

-Türkiye'deki sorunları, Almanya'daki Türkleri ilgilendiren sorunlar olduğu takdirde çalışma alanına almak.

-Federal Almanya'da yaşayan Türk toplumunu, Alman, Türk ve uluslararası resmi kuruluşlar karşısında, göç, azınlık ve yabancılar politikası konularında temsil etmek.

Türk ve Alman hükümetinden bağımsız yaptırım gücü olan, Türk toplumunun hak ve çıkarlarını etkin bir biçimde savunabilecek çatı örgüt kurulmasına çalışılmaktadır.²⁰⁸

²⁰⁸Yürekli, Loc.cit.,

C. KÜLTÜREL ALANDA TEPKİ

Anadolu'nun çeşitli yörelerinden Almanya'ya Türk işçi göçü olarak gelen Türkler de, önceleri geldikleri yörelerin bölgesel ve yerel kimliği hakimdi. Bu bölgesel ve yerel kimlikler giderek yerlerini bütünsel anlamda bir Türk kimliğine bırakmıştır. İkinci kuşağın yetişmesi ile Türkiye'deki gelişmelerden bağımsız, kendine özgü bir kültür ile, kültürel anlamda yeni ifade biçimleri oluşmuştur. Almanya'daki Türk gençleri arasında Rap ve Hip Hop müziği hayranlığı yayginken, Türkiye'deki Türk gençleri Rock ve Hard müzik akımlarına hayranlık beslemektedir. Geleneksel Türk müziği ve danslarına Almanya'daki Türk gençleri Türkiye'deki yaşlılarından daha fazla ilgi duymaktadırlar.²⁰⁹

Üç Rap grubunun birleşmesi ile oluşan Cartel'in lideri ve menejeri olan Sinan, kendilerini politik savaşçı olarak tanımlamaktadır. Türklerin 35 yıldan beri burada olduğunu, Almanya'yı Almanlarla birlikte inşa ettiklerini ve ikinci kuşak Türklerin burada doğduklarını ve Türkiye'ye değil, Almanya'ya ait olduklarını belirtmektedir. Rap müziğin, Berlin'de, Nürnberg, Kiel, Frankfurt gibi diğer Alman Kentlerindeki kendi kuşaklarından olan Türk gençlerinin, kendilerini, kültürel ifade ediş biçimi olduğunu, yabancı düşmanlığı ve islam geleneklerinin dayatmalarına karşı tepki duyduklarını söylemektedir. İki kültür arasında bocaladıklarını, kendilerini, kendi ülkelerinde mi, yoksa doğdukları ülkede mi yabancı hissettiklerini bilemediklerini söyleyen Sinan, Almanya'da sistemin ırkçı olduğunu, fakat savaşın sokaklarda yapıldığını, Rap müzikle hem Türk geleneklerine karşı, hem de yabancı düşmanlığına karşı iki cephede savaştıklarını belirtmektedir.²¹⁰

Birinci kuşak Türklerde Almanya'daki Türk düşmanlığı ve ayrımcılığına karşı, ya tepkisizlik ve ezilmişlik duygusu gelişmekte, yada onların etnik bir

²⁰⁹Uzun, Op.cit., s. 181.

²¹⁰Der Spiegel, Nr-17, 1995, s. 132-133.

cemaate katılmalarına neden olmaktadır.²¹¹ Bu tip ailelerin çocuklarında, kimliğini kaybetme korkusu ve çevrenin olumsuz yaklaşımları sonucunda, kendisine saygısını koruma ihtiyacı gibi nedenlerle, yalıtıcı stratejilere başvurulmasına yol açmaktadır. Bunlardan biri aşırı milliyetçi, diğeri de kökten dinci olmak üzere iki ana gruba ayrılmaktadır. Çevrenin, Alman ve Avrupa kültürünün ve hayat tarzının Türklerin kültür, tarih ve dinleriyle bağdaşmayacağı, daha da ötesi, bunların arasında temelden bir çatışma olduğu görüşlerini benimsemekte ve bu görüşleri yansıtmaktadırlar.²¹²

Türk kimliğinin ortaya çıkması ile, çevrenin olumsuz yaklaşımına uğramamak isteyen Türk gençlerinin bir kesimi de kendilerini başka bir milletin, genellikle de başka bir Akdeniz ülkesinin mensubu olarak tanıtarak, kimlik tahrifine başvurmaktadırlar.²¹³

Yeni bir ülkeye gelen göçmenler, geldikleri ülkede kendi kültürlerinden farklı olan, egemen ve belirleyici bir kültürle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu yeni kültürle ilişkileri sonucu, göçmen grubunun kimliğinde yeniden yapılanma süreçleri başlamaktadır. Bu yeniden yapılanma süreçleri, bir yandan geldiği ülkenin belirleyici kültürüne uyma isteği, diğer yandan kendi kimliğini koruma isteği arasında oluşan gerimli bir ortamda gerçekleşmektedir.²¹⁴ Türklerin, dilini, dinini, kültürünü koruyarak, içinde yaşadığı topluma uyum sağlayarak, zenginlik katarak yaşayabilmeleri için Alman toplumu ile eşit haklara sahip olmaları gerekmektedir.

Eğitim düzeyi yüksek, entellektüel Türklerden bir kısmı entegrasyon taraftarıdır ve Alman yurttaşlığına geçerek, tamamen asimile olmayı savunanlar

²¹¹Turan, Op.cit., s. 87-88.

²¹²Uzun, Op.cit., s. 185.

²¹³Ibid.

²¹⁴Ibid., s. 177.

da bulunduğu gibi, çok kültürlü toplum düşüncesini savunanlarda bulunmaktadır. Her iki grup da, yabancılara siyasi ve hukuki eşit haklar getirecek tüm yasal değişikliklerin yapılmasından yanadırlar. Alman vatandaşlığına geçme konusundaki güçlüklerle de, vatandaşlık değişimi için zorlama ve baskılarda karşıdırlar. Etnik grupların taşıdığı kültürler, her türlü baskıdan uzak olarak kendiliğinden kaynaşmalı yada varlıklarını yanyana sürdürmelidirler.²¹⁵ Fakat 1985’den sonra güçlenen ve ırkçılıktan kaynaklanan sağ milliyetçi akımlar 1989’da eyalet meclislerine girmeye başlayınca entegrasyon ve multi-kültür politikaları temelden iflas etmiştir. Gelişen ırkçı akımların Türk toplumuna olan tavırları düşmancadır. Bu akımlar, büyük ölçüde entegrasyon ve multi-kültür anlayışını hedef alarak güçlenmektedir. Onlara göre, Türkler Federal Almanya’dan hemen gitmesi gereken yabancılardır. Türk toplumunun Alman toplumuna entegre olabilmesi için Alman toplumunun da buna istekli olması gerekmektedir.²¹⁶

9 - 10 Aralık 1991 tarihinde Avrupa Topluluğunun adının, Avrupa Birliği olarak değiştirildiği Maastricht zirvesinde Ekonomik Birlik, Siyasi Birlik kararlarının alınması ve 1 Kasım 1991’de Maastricht Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle²¹⁷ üye ülkeler arasında tüm gümrük ve ticaret engelleri kalkmıştır.

Yapılan bu anlaşma ile Federal Almanya’da bu tarihe kadar ikinci sınıf vatandaş durumunda olan Türkler, Türkiye’nin Avrupa Topluluğuna üye olmaması nedeniyle üçüncü sınıf vatandaş durumuna düşmüşlerdir. Avrupa Birliği, vatandaşlarına, yerel seçim hakkı getirilirken, Türkler Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşları olmadıklarından, dışarda bırakılmışlardır. Çifte vatandaşlık talebi de Federal Mecliste kabul edilmemiştir.²¹⁸

²¹⁵Turan, Op.cit., s. 98-102.

²¹⁶İbid., s. 115.

²¹⁷Birand, Mehmet Ali, Türkiye’nin Gümrük Birliği Macerası 1959-1996, Milliyet Yayınları, (9.Bs.), İstanbul 1996, s. 32-33.

²¹⁸Süray Alişan, et.al., “Alman Vatandaşlığına Geçmeye Çağrı”, Almanya’da

35 yıldan beri Almanya'da yaşayan Türkler artık bu ülkeye geçici olarak çalışmaya gitmiş işçiler değil, bu ülkede kalıcı konum sahibi ve anavatanlarına dönme planları bulunmayan, düzenli olarak vergisini ödeyen, düzenli olarak ekonomiye katkıda bulunan, kendisinden istenen her görevi yerine getiren, fakat haklar konusunda Alman vatandaşları ile aynı tutulmayan, devlet dairelerinde ve kamu kurumlarında çalışmasına izin verilmeyen, herhangi bir işe girerken üçüncü sırada yer alan, bulunduğu belde de, ilde, ilçe de ikinci büyük halk topluluğunu oluşturduğu halde yöneticilerin seçiminde söz sahibi olamayan, büyük bir kitledir.²¹⁹

TABLO-8

	Türkler	Yunanlılar	Yugoslavlilar	İtalyanlar	Toplam
Çok önemli	%62	%33	%34	%34	%46
Önemli	%21	%18	%33	%27	%23
Fazla önemli					
değil	%6	%8	%24	%18	%13
Önemsiz	%4	%8	%6	%10	%7
Bilmiyorum	%7	%32	%3	%11	%11

1412 Yabancıya yöneltilen “Yerel seçme ve seçilme hakkına sahip olmak sizce ne kadar önem taşıyor?” sorusuna Türklerin %62’si çok önemli yanıtı vermiştir.²²⁰

Yabancı Türkiye’de Alamancı, Op.cit., s. 66.

²¹⁹Faruk Şen, “Federal Almanya’da Türklerin Siyasi Katılım Olanakları ve

Siyasette Hoşgörüsü”, Almanya’da Yabancı Türkiye’de Alamancı, Op.cit., s. 25.

²²⁰ibid., s. 26.

TABLO-9

	Sosyal Demokratlar	Yeşiller	Hür Demokratlar	Hıristiyan Demokratlar	Demokratik Sosyalizm	Hiçbiri
Türkler	%49	%11	%10	%6	%1	%10

Türkler oy kullanma hakları olmasa da Almanya'daki siyasal yaşama büyük ilgi duymakta ve taraf tutmaktadırlar.²²¹

Avrupa Topluluğu içinde çalışan Türk vatandaşı işçilere serbest dolaşım hakkının sağlanmasına yönelik 1963 yılında Avrupa Birliği ile imzalanan ve 1964'de yürürlüğe giren Ankara ortaklık anlaşmasının hükümleri²²² gereği Almanya'da yaşayan Türklerinde bu haktan yararlanmaları gerekmektedir.²²³ Bu hak da devlet dairesinde memur olma ve parlamento genel seçimlerinde oy kullanmanın dışında Alman vatandaşlarının sahip olduğu her hakkı kapsamaktadır.

Avrupa Adalet Divanı'na açılan "Sevince" ve "Kuş" davalarının sonuçları da bunu göstermektedir. Maastricht Antlaşmasının yürürlüğe girmesi ile Avrupa Topluluğu üyeleri, İngiltere hariç, tek iş pazarı yaratma yönelimini benimsediklerini ortaya koymuşlardır. Ankara Ortaklık Anlaşmasının çalışma ve buna bağlı olarak oturma izni konusunda tek tek Avrupa ülkelerine yüklediği yükümlülükleri en azından Avrupa ülkelerinde çalışan Türk vatandaşları için uygulamaya koymaları gerekmektedir. 8-9 Aralık 1989 tarihlerinde Avrupa

²²¹ Ibid., s. 27.

²²² Aksöyek, Ataman-Kayahan Uygur, Avrupa'da Serbest Dolaşım Sorunu 7, Cumhuriyet Gazetesi, s. 12.

²²³ Oya Cüre, Interview mit Dr. Harun Gümrükçü, Türkeiexperte des Orient-Institut und Lehrender an der Universität Hamburg "Das Recht auf Feizugigkeit wird uns vorenthalten", Unser Deutschland, Op.cit., s. 44.

Konseyi toplantılarında kabul edilen “Çalışanların Temel Hakları Topluluk Temel Kuralı” ve Avrupa Parlamentosu’nun 1990 yılında almış olduğu karar göçmenler ve ailelerinin yaşam koşullarının üye ülkeler vatandaşına yakınlaştırılması yönünde olmuştur. Olumlu iyi niyet açıklamalarının kaynaklandığı “Avrupa Konseyi Sosyal Temel Kuralı” ve “Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmeleri” Avrupa Birliği toprakları üzerinde yaşayan ve çalışan göçmenlere uygulanmaktan çok uzak bulunmaktadır.²²⁴

Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayan en büyük yabancı grup olan Türklerin vatani Türkiye tüm bu kuruluşlara üye ve Avrupa Birliği ile ortaklık sözleşmesi imzalamış, Batı Avrupa ülkeleriyle politik ve askeri ittifaklar içinde, Batı Avrupa ülkerine göçmen yollayan ülkelerle işbirliği içinde, Avrupa Birliği ülkelerinde göçten kaynaklanan topluma uygulanan ayrımcı davranışa karşı ülke olarak uluslararası alanda daha aktif olmalarıdır.²²⁵

²²⁴ Aksöyek-Uygur, Avrupa’da Serbest Dolaşım Sorunu 7, Op.cit., s. 12.

²²⁵ İbid.

TABLO-10

Yıllara ve Varış Ülkesine Göre İş ve İşçi Bulma Kurumu Tarafından Yurtdışına Gönderilen Türk İşçileri

Evsahibi ülke

	1961-6	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	31 Ocak Haz. 1975
F.A.C.	168,891	7,199	41,409	98,142	96,936	65,684	65,875	103,753	1,228	
237										
Fransa 88	-	-	191	9,036	7,897	10,610	17,544	10,577	19	
Avusturya	4,973	1,043	673	973	10,622	4,620	4,472	7,083	2,501	197
İsviçre 504	215	97	183	1,598	1,342	1,312	1,109	770	90	
Hollanda	6,598	48	875	3,404	4,843	4,853	744	1,994	1,503	22
Avustralya	-	-	107	970	1,186	879	640	886	1,138	189
Belçika	13,917	-	-	-	431	583	113	265	555	39
İngiltere	8	-	-	4	536	1,289	82	116	133	64
Diğerleri	16	442	43	108	4,360	1,295	1,381	3,030	1,826	1,965

Toplam 195,095 8,947 43,204 103,975 129,575 88,442 85,229 135,820 20,211 1,965

Kaynak: Nermin Abadan Unat ve diğ. Migration and Development: A Study of the Effects of International Labour Migration on Boğazlıyan District. Ajan-Türk Pres, Ankara 1976, s. 11.²²⁶

Türkiye'nin, İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığı ile Avrupa Birliği üyesi ülkelere Haziran 1975'e kadar gönderdiği toplam 1.965.000 işçi bulunmaktadır. Bugün bu sayı 2.540.000'e ulaşmıştır ve bunlar artık fabrikalarda çalışan vasıfsız işçiler değildir. Federal Almanya'dan örnek verirse;

²²⁶Kadioğlu, Ayşe. "İnsansal Bağ-Uluslararası İş Göçü", Balkır, Canan, Allan M. William, Çev. Bülent Tanatar, Türkiye ve Avrupa İlişkileri, Avrupa Topluluğuna Tam Üyelik ve Küreselleşen İlişkiler, (1.bs.), İstanbul, Sarmal Yayınevi, 1996, s. 191.

TABLO-11
Federal Almanya

Yıllar	1990	1992	1993	1995
Sayı	33.000	35.000	37.000	40.500
Toplam yatırım hacmi				
(Milyar DM)	5.7	7.2	8.0	8.3
Toplam yıllık ciro				
(Milyar DM)	25.0	28.0	31.0	34.0
İstihdam (1000)	100	125	135	168

Kaynak: Türkiye Araştırma Merkezi.

burada 40.500 Türk işadamlı bulunmaktadır. Toplam yatırım hacmi 8 milyar marktan 8.3 milyar marka, toplam yıllık ciro 34 milyar marka yükselmiş ve 108.000 kişiye istihdam yaratılmıştır.²²⁷

IV. ALMAN HÜKÜMETİNİN ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERE KARŞI TUTUMU

Federal Almanya, 1961'de Berlin duvarının inşa edilmesi ile Demokratik Almanya'dan gelen işçi akınının sona ermesi üzerine, ikili anlaşmalar yoluyla işçi alımını sürdürmüştür.²²⁸ 1961'de Türkiye ile imzaladığı anlaşma, Federal Almanya'da istihdam edilecek Türk işçilerinin toplanıp seçilmesi ile ilgili kuralları içermektedir. Tüm işçi talepleri Alman hükümeti tarafından resmen yada işveren kuruluşu temsilcileri tarafından Türk İş ve İşçi Bulma Kurumu'na yapılıyordu. Bu kurumun ilk elemesinden sonra adaylar Alman doktorlar tarafında tıbbi teste ve işverenler tarafındanda yetenek testine tabi tutuldukları

²²⁷İbid.

²²⁸Kadıoğlu, Op.cit., s. 190.

Alman İrtibat Ofisine gönderiliyorlardı. Kasım 1973'de ki enerji krizinin ardından öngörülen işsizlik sorununa çözüm gerekçesi ile Avrupa Topluluğu ülkeleri dışından işçi akımı, Federal Alman Hükümeti kararı ile, tek yanlı olarak durdurulmuştur. Fakat ailelerin birleştirilmesi politikası ile göç devam etmiştir. 1976'da Türklerin geri dönüşünde artış gözlenmiştir. Bunun nedeni, Alman hükümetinin benimsediği ayrımcı politikalar olmuştur. Yabancıların, toplam nüfusun %12'yi aştığı bölgeler dolu-kabul edilmiş ve ailesini getirtmek isteyen işçi bu bölgede bulunuyorsa, buradan taşınmak zorunda kalmıştır.

Almanya'da en az bir yıl yaşamış olan yabancı işçi ailesini getirebiliyordu, fakat bulunduğu yerde en az üç yıl ikamet etmeyen yabancı işçinin iş değiştirmesi kısıtlanmış ve konut bulmaları da zorlaşmıştır.²²⁹

Federal Almanya'nın 50'li ve 60'lı yıllarda otomasyona gidebilmesi çok zordu. Otomasyon da önemli bir yer tutan elektronik beyin henüz çok yeniydi. II. Dünya Savaşı sonrası yeni dünya şartları nedeni ile dünya pazarına açılmak isteyen Almanya, 70'li yıllarda endüstri de otomasyona geçmiş ve 80'li yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir. Bugün 2-2,5 milyon arasında seyreden işsizlik bu yapısal değişimin sonucudur.²³⁰

1980'lerden itibaren Federal Almanya'da göç sorunları ile ilgili politika, yabancı işçilerin dışlanmalarına ve ülkelerine geri dönmelerinin teşvik edilmesine doğru değişmiştir. 1989'a gelindiğinde göç ve göçmen karşıtı temalar işleyen siyasi partilerin seçim başarılarının arttığı görülmektedir. Birleşmeden sonra Alman hükümeti tarafından Hamburg ve Schleswig-Holstein gibi bazı eyaletlerde, yerel parlamentoya seçme ve seçilme hakkı tanınan yabancıların, bu hakları 31 Ekim 1991 tarihli Anayasa Mahkemesi kararı ile, tek yanlı olarak kaldırılmıştır. 1 Ocak 1991 tarihli yeni Yabancılar yasası ile de, kendileri ve aileleri

²²⁹Ibid., s. 192-194.

²³⁰Turan,Op.cit., s. 61-62.

için sosyal yardım alan yabancıların yurdu dışı edilmeleri kolaylaştırılmıştır. Bu politik kararlar, birleşme sonrası Alman hükümetinin Almanya'da ki yabancıları dışlayıcı politikalar benimsediğinin habercisidirler.²³¹ Göçmenlerin kültürel farklılıklarından kaynaklanan bütünleşme sorunları üzerinde durulmasının, Politikacılara kaçma olanağı tanımaktan başka amaç taşımadığı açıktır.

Günümüze kadar Alman hükümetlerinin politikası hep yabancı karşıtı olmuştur. Yabancıların Almanya'ya entegre olmalarının çok zor olduğu, bu nedenle yabancıların sayısının azaltılmasına gidildiğini savunmaktadırlar. Aslında yabancıları entegre etmek değil, asimile etmeye özen göstermişlerdir.²³² Entegrasyonun yolu, değişik kültürlerin varlığını kabul ederek, o kültürden insanlara bütün yaşama katılma yollarını açmakla mümkündür.

Federal Alman toplumunda gözlenen yabancı düşmanlığı, son dönemlerde Batı Avrupa'nın sanayileşmiş toplumlarının da içine girdikleri ekonomik kriz nedeniyledir. Beklentilerinin ve çıkarlarının doğrultusunda çözüm bulmakta güçlüklerle karşılaşan Batı ülkeleri ve dolayısıyla Almanya, giderek büyüyen işsizlik, artan enflasyon, hızını kaybeden ekonomik büyüme karşısında çaresiz kalmışlardır. Tüm çabalara rağmen alışılan maddi refah düzeyinin gerileme eğilimi göstermesinden kaynaklanan sosyo-psikolojik huzursuzluklar önlenememiştir. Başarısızlık sonucunda sistemin temel yapısını sorgulamak yerine, sözde hedefler ve mazeretler gösterilmiştir. Bu nedenlerden biri de, ülkedeki yabancı işgücüdür.²³³ Özellikle de, davranış ve düşünceleri ile Avrupalı olmayan, bu yüzden kolayca göze batan Türk işçileri "günah keçisi" haline getirilerek, kendi yetersizliklerini gizlemek isteyen politik kadroların hedef yanıtmasında önemli rol oynamışlardır.

²³¹Kadioğlu, Op.cit. ,s ,204-206.

²³²Söylemez, Op.cit., s. 20-21.

²³³Turan, Op.cit., s. 75.

SONUÇ

II. Dünya Savaşından yenilgi ile çıkan Federal Almanya, ekonomisini düzeltmek için gerekli olan insan gücünü bir süre Doğu Avrupa ülkelerinden sürülen Almanlar ve Doğu Almanya'dan gelen Almanlarla karşılamaya çalışmıştır. 1961 yılında Doğu Almanya'yı Batı Almanya'dan ayıran Berlin Duvarı'nın örülmesi ile az gelişmiş ülkelerle yapılan ikili anlaşmalar sonucu işçi getirtmeye başlamıştır. 1970'li yıllarda Avrupa'da ki ekonomik krizle birlikte, Avrupa Topluluğu üye ülkelerinden gelen işçiler dışında işçi alımı durdurulmuştur. Bu tarihe kadar gelmiş olan işçilerin ailelerinin Federal Almanya'ya getirilmesine izin verilmiştir. Bu zamana kadar yabancıların bir süre sonra ülkelerine döneceklerini düşünen Almanlar yabancıların ailelerini getirmeleri ile hayal kırıklığına uğramışlardır. Yabancı düşmanlığı bu tarihlerde ortaya çıkmıştır.

80'li yıllarda üretimde otomasyona geçilmesi nedeni ile artan işsizlik yabancı düşmanlığını körüklemiş ve özellikle Türklere yönelik şiddet ve öldürme olayları başlamıştır.

Sovyetler Birliği'nde ki yumuşama politikası ve 1987'de Amerika ile yapılan silahsızlanma antlaşması Doğu Almanya'da da etkisini göstermiştir. Batı Almanya'yı medya aracılığı ile izleyen ve oradaki yaşam standardına kavuşmak isteyen Doğu Almanlar gösterdikleri tepki ile Berlin Duvarı'nın yıkılmasını ve Federal Almanya ile Demokratik Almanya'nın birleşmesini sağlamışlardır.

Birleşmeden sonra artan işsizlik, konut problemi gibi sorunlar hayal kırıklığına ve öfkeye neden olmuştur. Diğer Doğu Blok'u ülkelerden gelen göçlerle birlikte büyüyen sorunlar, çözüm üretemeyen iktidarların ve oy kazanmak isteyen politikacıların ülkede bulunan yabancıları suçlu olarak göstermeleri ve medyanında bu suçlamalara katılarak halkı kışkırtması,

yabancılarla yönelik şiddeti artırmıştır.

Almanya'da, kriz dönemlerinde ortaya çıkan yabancı düşmanlığı ve yabancılarla şiddet, burjuva kesiminde yayılarak tüm toplumu etkilemiştir.

Bu durum, I. Dünya Savaşı öncesi Yahudilere yönelik olmuştur. II. Dünya Savaşından sonra ülke ekonomisinin ihtiyacını karşılamak amacı ile diğer ülkelerden getirtilen yabancı işçiler, Almanya'nın endüstride otomasyonu başlatması ve enerji krizine girilmesi ile istenmeyen insanlar durumuna gelmişlerdir. 80'li yıllarda otomasyonun ilerlemesi ile daha da şiddetlenen yabancı düşmanlığı, bu tarihlerde Türklere yönelmeye başlamıştır. Bunun nedeni, Türklerin farklı bir dinden ve kültürden gelmeleri ve geldikleri ülkenin Avrupa Birliği'ne üye olmaması gerekçe olarak gösterilebilir.

Yabancı düşmanlığı konusunda kötü bir geçmişe sahip olan Almanlar, 18. yüzyıla kadar Yahudilere düşmanca davranmışlardır. 18. yüzyılda "Aydınlanma" ile birlikte Yahudilere bazı haklar tanınmıştır. Fakat amaç, aşama aşama Yahudileri asimile etmektir. Bu durumu kendi lehlerine çeviren Yahudiler, mesleki ve ekonomik alanda büyük gelişme göstermişlerdir. Bu durumdan hoşlanmayan kesimler, 19. yüzyılda Yahudi alehtar propagandalara başlamışlardır. I. Dünya Savaşı sonrası yaşanan ekonomik kriz bu düşmanlığın şiddetlenmesine neden olmuştur. Yahudilere yönetilen dini suçlamalara, bilimsel temellere dayandırılmaya çalışılan ırkçı suçlamalarda eklenmiştir. 1933 yılında iktidara gelen Naziler, Yahudi soykırımını beş aşamada gerçekleştirmişlerdir. Önce dükkanları yağmalanmış ve malları boykot edilmiştir. 1935'de Nürnberg yasaları ile soykırımın yolu açılmıştır. Bu yasalarla, Yahudilerin oy kullanması yasaklanmış, işyerleri ve meslekleri ellerinden alınmıştır. 1939'da Yahudiler toplanıp, biraraya getirilmişlerdir. 1940'da Alman ve Avusturya Yahudileri, Polonyada hazırlanan toplama kamplarına gönderilerek burada imha

edilmişlerdir. 1941'de başlayan bu olay 1944 yılı sonbaharına kadar sürmüştür.

Yahudilerin dışında, çingeneler, Polonyalılar, Homoseksüeller, akıl hastaları gibi insanların öldürüldüğü Hitler döneminde, toplam 12 milyon insan öldürülmüştür. Bunlardan 6 milyonu Yahudilerdir.

Yahudi düşmanlığına, dini, ekonomik, politik, psikolojik nedenlerle, onlara duyulan önyargıları gerekçe gösterirsek, 74.000 akıl hastası Alman'ın neden öldürüldüklerini bu gerekçelerle açıklayamayız. Burjuva kesimi ile gerçekleştirilen bu katliamlar, savaşta Almanya'nın yenilmesi ile gizlenmeye çalışılmıştır.

Hitler döneminde, Toplama Kampları'nda Yahudiler üzerinde ilaç denemeleri yapan Alman doktorlardan %45'i Nasyonalsosyalist Parti üyesiydi. II. Dünya Savaşı sonrasında az gelişmiş ülkelerden gelen kaçak işçiler üzerinde de ilaç denemeleri yapılmaktadır.

1983-1989 yılları arasında yabancılara yönelik 1131 saldırının yapıldığı Federal Almanya'da, birleşmeden sonra, yabancılara yönelik saldırılarda artışın olduğu gözlenmiştir. 1993 yılının ilk üç ayında 40 öldürme olayı, 442 saldırı ve 114 kundaklama olayı gerçekleştirilmiştir. 400 civarında aydınlatılmamış cinayet davası bulunmaktadır. Almanya'da özellikle Türklere ve Yahudilere yönelik yabancı düşmanlığı, Fransa'da, Kuzey Afrikalılara, İngiltere'de Asyalılara yönelik artış göstermiştir.

Almanya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde artan yabancı düşmanlığına, işsizliğin artması ve yaşam koşullarının bozulması nedeni ile, bu durumdan yabancının sorumlu tutulması gösterilebilir. Federal Almanya'daki Neonazi örgütlerin diğer Avrupa ülkesi örgütlerle ilişki ve işbirliği halinde oldukları

bilinmektedir. Yabancı düşmanlığı ayrımcılık gibi konularda araştırma ve yayın yapan İngiliz Searchlight dergisi, bugün ki ırkçılık hareketlerinin II. Dünya Savaşı esnasındakinden daha büyük boyutlarda olduğunu ve daha tehlikeli sonuçlar getirmekte olduğunu savunmaktadır.

Almanlarla Türklerin tanışmaları bin yıl önce Haçlı Seferleri sırasında olmuştur. Müslüman oldukları için Türkleri Araplarla özdeşleştirme eğiliminde olan Almanlar, bu dönemde yazılan tek yanlı ve taraflı yazılar nedeni ile Türkler hakkında yanlış izlenimler edinmişlerdir. Bu izlenimler sözlüklere dahi girmiştir.

Altmışlı yıllarda Türk işgücü olarak Almanya'ya giden Türkler, kültürel ve etnik kökenlerinin farklı olmasından kaynaklanan ayrımcı, aşağılayıcı davranışlarla karşılaşmışlardır. Bu davranışların nedenleri güncel sorunlar ve gelişmelerden kaynaklandığı gibi, bin yıllık tarihsel birikimin de bunda büyük bir payı vardır.

Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin Federal Almanya'daki Türklere yeterince sahip çıkmaması, onları lobi unsuru ve döviz makinası gibi görmeleri sonucu kendi başlarının çaresine bakmak zorunda bırakılmışlardır. Federal Almanya'nın, 1973 yılında ailelerin birleştirilmesi politikası ile çocuklarını ve eşlerini yanlarına alan bu insanlara çeşitli Türk derneklerinde, Türkiye'den siyasi mülteci olarak Almanya'ya gelen insanlar önderlik etmiştir. Bu nedenle, bu dernekler, buradaki Türklerin sorunlarına çare bulmaktan çok, Türkiye'den taşıdıkları siyasi görüşlerini bu insanlara empoze etmeye çalışmışlardır. Almanya'da II. ve III. kuşak Türklerin yetişmesi ile dernek çalışmalarının niteliği de değişmeye başlamıştır. Almanca diline çok iyi hakim olan ve bu ülkede Türklerin sorunlarını yakından tanıyan dernek yöneticileri Almanya'da yaşayan yabancılara sorunlarına daha bilinçli sahip çıkmaya başlamışlardır.

80'li yıllarda Türklere yönelik şiddetin başlaması, Neonazi örgütlerin Türkleri, evlerini ve işyerlerini yakmakla tehdit etmeleri gibi olaylar, Mölln ve Solingen cinayetlerinden sonra Türk gençleri arasında, çeteler oluşturarak kendi bölgelerini saldırılardan koruma faaliyetleri başlamıştır. Bu durum daha çok alt sosyal statüye sahip aile çocukları arasında gözlenmiştir. Yine bir kesim Türk genci, düşmanca davranışlarla karşı karşıya kalmamak için Türk olduğunu gizlemekte yada tam tersine etnik kökenini ön plana çıkarmaktadır.

Bunların dışında Türk milli ve dini kimliğine sınıksız sarılan ve Türkiye'deki gelenek ve görenekleri kendi yorumu ile katı bir şekilde yaşatmaya çalışan kesimlerde bulunmaktadır.

1985'de Ramazan Avcı'nın öldürülmesi ve daha sonraki olaylarla ideolojik farklılıklarına rağmen tek bir vücut haline gelen Almanya'daki Türk Toplumu, Türklere yönelik şiddet ve ayrımcı davranışları protesto etmeye başlamıştır. Almanya'nın dört bir tarafından birçok Türk örgütü, Almanya'daki Türklerin hakkını yasal bir şekilde savunabilecek, Alman hükümeti karşısında, Almanya'da Türkleri temsil edebilecek "Türk Toplumu"nu kurma çalışmaları yapmaktadır.

60'lı yıllarda Türk hükümeti, eğitmeden ve orada karşılaşacağı sorunlara hazırlamadan gönderdiği Türk işçilerinden Türk ekonomisine katkıda bulunmasını beklemiştir. Giden işçilerin gönderdiği dövizleri değerlendiremediği gibi, bu işçilere Türkiye'de yöneltilen "Alamancı" nitelemesinin de Türkiye'de yerleşmesine neden olmuştur.

Aradan geçen 35 yıldan sonra kimliklerini bulma ve yönlerini tayin etme yol ayrımında bulunan bu insanlar, kendi ülkelerine yabancılaştırmış, içinde yaşadıkları ülkede de kendilerine hep yabancı oldukları hatırlatılmıştır. Bu insanlar, hem kendi ülkelerinde, hem de yaşadıkları ülkede itilip kakılmışlardır.

Almanya'daki Türkler, Almanya'da yaşamalarına rağmen, Alman hükümetinin ve Alman halkının onları değerlendirmesi, Almanya Türkiye ilişkileri ve Türkiye'nin sosyo ekonomik ve siyasi yapısı ile sıkı bir ilişki içindedir. Artık Almanya'da kalıcı bir konumda olan Türkler, Avrupa Birliği'nin Maastricht Antlaşmasını yürürlüğe koymasından sonra, bu tarihe kadar bazı eyaletlerde elde ettikleri yerel seçme ve seçilme haklarını da kaybetmişlerdir.

Bu araştırmadan çıkardığım sonuca göre; 1963 yılında Avrupa Birliği ile imzalanan, 1964 yılında yürürlüğe giren Ankara Ortaklık Antlaşmasının hükümlerinin Almanya'da dolayısıyla Avrupa'da yaşayan Türklere sağladığı haklar konusunda Türk hükümeti daha ısrarcı olmalı ve bu antlaşmayı imzalayan ülkelerin antlaşma koşullarına uymalarını istemelidir. Batı Avrupa ülkeleri ile politik ve askeri ittifaklar içinde olan Türkiye Almanya'da ve dolayısıyla Avrupa'da yaşayan Türkler için daha aktif mücadele etmeli ve orada işveren konumuna gelmiş, yetişmiş insan gücünden yararlanmalıdır.

Federal Almanya'nın, 35 yıldan beri kendisine hizmet eden, ekonomisini onunla birlikte geliştiren, Almanya'yı yeniden inşa eden, vergisini veren, üzerine düşen her türlü görevi yerine getiren Türk insanına, artık sana ihtiyacım kalmadı güle güle demesi mümkün değildir.

Türkiye'yi insan hakları ihlalleri ile suçlayan Almanya, kendisine 35 yıl hizmet etmiş, sağlığını, yaşamını harcamış insanları bağrına basarak, onların Alman toplumuyla uyum içinde, kendi kültürleriyle yaşamasına olanak tanımalı, Alman vatandaşlığı haklarından yararlandırmalıdır.

BİBLİYOGRAFYA

Aksöyek, Ataman ve Kayahan Uygur. Avrupa'da Serbest Dolaşım Sorunu 7. Cumhuriyet Gazetesi.

Akşit, Niyazi. A'dan Z'ye Tarih Ansiklopedisi. Genişletilmiş 2.b. İstanbul: Serhat Dağıtım Yayınevi, 1984.

Alpay, Şahin ve Nilüfer Kayaş. Entellektüel Bakış-Avrupalı İslama İhtiyacımız Var. Milliyet Gazetesi. 29 Ocak 1996.

Almanya'da Yabancı Türkiye'de Alamancı. Ulm: Yayınları:7, 1995.

Aytaç, Gürsel. Çağdaş Alman Edebiyatı. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları:278, 1978.

"Ausländerfeindlichkeit auf dem Gebiet der ehemaligen DDR". ISG. Sozialfrschung.

Balkır, Canan ve M.Williams. Çev.Bülent Tanatar. Türkiye ve Avrupa İlişkileri-Avrupa Topluluğuna Tam Üyelik ve Küreselleşen İlişkiler. İstanbul: SarmalYayınevi, 1996.

Balcı, Ergun. Yahudi Soykırımı Ya da Modern Irkçılık. Politika da Sorunlar. Cumhuriyet Gazetesi. Mart 1994.

Balibar, Etienne ve Immanuel Wallerstein. İrk-Ulus-Sınıf. Belirsiz Kimlikler. Çev.Nazlı Ökten. İstanbul: Metis Yayınları,1993.

Birand, Mehmet Ali. Türkiye'nin Gümrük Birliği Macerası 1959-1996. 9.b.

İstanbul: Milliyet Yayınları, 1996.

Birikim Aylık Sosyalist Kültür Dergisi. 2.bs. 45/46. İstanbul: Ocak-Şubat 1992.

Ceyhun. Ozan, Almanya'da Bir Türk (1.b.), Sis Çanı Yayınları 6, İstanbul, 1995.

Cumhuriyet Gazetesi. 22 Ekim 1993.

Cumhuriyet Gazetesi. 26 Kasım 1993.

Cumhuriyet Gazetesi. 13 Ekim 1994.

Cumhuriyet Gazetesi. 2 Ocak 1995.

Cumhuriyet Gazetesi. 11 Ocak 1995.

Cumhuriyet Gazetesi. 26 Ocak 1995.

Cumhuriyet Gazetesi. 29 Ocak 1995. Sayı: 462 Cumhuriyet Dergisi Parasız Eki.

Cumhuriyet Gazetesi. 1 Aralık 1995.

Cumhuriyet Gazetesi. 21 Mart 1995.

Cumhuriyet Gazetesi. 16 Ocak 1996. Mostar'da Silahların Gölgesinde Bakış.

Cumhuriyet Gazetesi. 24 Ocak 1996. Bosna'da Sıra Adalette.

Cumhuriyet Gazetesi. 26 Ocak 1996.

Cumhuriyet Gazetesi. 29 Ocak 1996.

Cumhuriyet Gazetesi. 23 Şubat 1996,

Çulcu, Murat, Neonazizmin Suçüstü Tutanakları, (1. bs.), Eti Yayınları, İstanbul 1993,

Demirkan, Tarık. Doğu Avrupa Nereye Koşuyor? 1. Cumhuriyet Gazetesi. 15 Temmuz 1995.

Doğan, Ahmet Atilla. Almanya'ya Türk Göçü Ve Türkçe Yayın Yapan Radyo-Televizyonlar. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 1994.

Duverger, Maurice. Politikaya Giriş. Çev. Samim Tiryakioğlu, 2.b. İstanbul: Varlık Yayınları, 1984.

Dünya Tarihi Ansiklopedisi. İstanbul: Milliyet Yayınları, 1991.

Eyüboğlu, İsmet Zeki. Nietsche Eylem Ödevi. Biyografi ve Nietzsche'den Seçmeler. Broy Yayınları:83, 1991.

Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland. 24.11.1992.

Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland. 1.7.1993.

Galle, Marc. Sevilmeyen Ülke Türkiye. Çev. Kaya Türkmen. Ankara: Bilgi Yayınevi. Bilgi Dizisi: 104. 1995.

Galinski, Dieter und Ulrich Herbert und Ulla Lachaner. Nazis und Nachbarn
Schüler erforschen den Alltag im Nationalsozialismus. Hamburg:Rowohlt Verlag,
1982.

Grün, Max von der. Kaygan Toprak. Çev. Hale Kuntay. İstanbul: E Yayınları.
Genel Dizisi:110, 1974.

Hançerlioğlu, Orhan. Toplumbilim Sözlüğü, Büyük Fikir Kitapları Dizisi:74.
İstanbul:Remzi Kitabevi, 1986.

Herrmann, Ruth. Hamburg'daki Küçük İstanbul. Çev. Zeyyat Selimoğlu.
İstanbul:Cem Yayınevi Çocuk Dizisi, 1977.

Hitler, Adolf. Kavgam. Çev. A.Nejad. 9.b. İstanbul: Toker Yayınları, 1992.

Hoffmann, A.Redaksiyon. İşte Almanya. Çev.Belma Demircan.
Frankfurt/Main:Societäts Verlag, 1992.

Journalist Das Deutsche Medienmagazin. Nr.9. September 1993.

Kıyametin Mimarisi. Yön.P.Cohen. Anl.B.Ganz. İki Film Birden Kuşağı TRT 2.
2 Eylül 1995.

Klein, Thomas und Volker Losemanund Gunther Mai. Judentum und
Antisemitismus von der Antike bis zur Gegenwart. Im
Auftrag des Fachbereichs der Philipps-Universität Marburg-Düsseldorf:Droste
Verlag.

Klee, Ernst. Die Nigger Europas. Zur Lage der Gastarbeiter. Eine
Dokumentation. Düsseldorf:Patmos Verlag.

Kula, Onur Bilge. Alman Kùltüründe Tüm İmgesi I. Ankara: Gündoğan Yayınları, 1992.

Kula, Onur Bilge. Alman Kùltüründe Tüm İmgesi II. Ankara: Gündoğan Yayınları, 1993.

Kùhnrl, Reinhard. Der Deutsche Faschismus in Quellen und Dokumenten. Kleine Bibliothek 62. Politik-Wissenschaft-Zukunft, 4.b. Pahl-Rugenstein, 1979.

Kùhnrl, Reinhard. Geschichte und Ideologie. Kristische Analyse bundesdeutscher Geschichtsbücher. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Verlag, 1973.

De Lange, Nicholas. Yahudi Dünyası. Çev. Sevil ve Akin Atauz. Son Yüzyıl İletişim Atlaslı Büyük Uygarlık Ansiklopedisi. IV. Cilt.

Leggewre, Claus und Zafer Şenocak. Deutsche Türken. Das Ende der Geduld. Hamburg:Rowohlt Verlag, 1993.

Meydan Gazetesi. 23 Ekim 1993.

Milliyet Gazetesi. 16 Ekim 1993.

Milliyet Gazetesi. 23 Ekim 1993.

Minnerup, Gunter. Doğu Almanya'nın Donmuş Devrimi. Çev. Osman Akıntay. Doğu Avrupa Dosyası-Dünya Sorunları 7/3. Derleyen: Ragıp Zarakolu. İstanbul: Alan Yayıncılık, 1990.

Nationalzeitung. 20 März 1992.

Nationalzeitung. 28 August 1992.

Nationalzeitung. 27 November 1992.

Nipperdey, Thomas. Deutsche Geschichte 1866-1916. Zweiter Band. Machtstaat vor der Demokratie. München: Verlag C.H. Beck.

Nirumand, Bahman. Fremdenhaß als Konjunkturbremse. Angst vor der Deutschen. Terror gegen Ausländer und Zerfall der Rechtsstaates. Hamburg: Rowohlt Verlag, 1992.

NPQ Türkiye Üç Aylık Toplumsal ve Siyasal Düşünce Dergisi. İstanbul: Cilt 2. Sayı. 6, 1993.

Ornstein, Hans. Der antijudische Komplex. Versuch einer Analyse. Verlag die Gestaltung Zurich.

Öktem, Niyazi. Hoşgörü ve Hukuk. Laiklik-Din-Devlet İlişkileri ve Hoşgörü Yılı. Siena Toplantısı Bildirisi. 8-10 Nisan 1995.

Pazarkaya, Yüksel. Mölln ve Solingen'den Sonra Almanya Üzerine. İstanbul: Sis Çanı Yayınları: 5, 1995.

Reutlinger General Anzeiger. 6 Kasım 1993.

Schmidt, Michael. Heute gehört uns die Straße ... Der Insider aus der Neonazi Szene. 2.Auflage, Düsseldorf. Wien. New York. Moskau:Econ Verlag, 1993.

Scala EG-Spezial. D 7999 F. Zeitschrift aus Deutschland. 1 Januar-Februar 1993.

Schüddekopf, Charles. Der alltägliche Faschismus. Frauen im Drittenreich. Sonderausgabe. Bonn-Berlin: bei Verlag J.H.W. Dietz Nachf. 1982.

Slater, Phil. Frankfurt Okulu Kökeni Ve Önemi. Çev.Ahmet Özden. İnceleme Dizisi:5.Bilim-Felsefe-Sanat Yayınları, 1989.

Söylemez, Kamer. Almanya'nın Mülteciler Politikası ve Irkçı Saldırıları. İstanbul: Araştırma İnceleme Dizisi:1. Z Yayınları, 1994.

Der Spiegel. Nr.17, 1995.

Der Spiegel. Nr.49, 1992.

Der Spiegel. Nr.23, 1993.

Spohn, Margret, Herşey Türk İşi Çev. Leyla Serdaroğlu, (1.bs.), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1996.

Standpunkte Zeit-Schrift gegen Fremdenfeindlichkeit und Gewalt Puplicaton aus der Universität Karlsruhe.

Şenel, Alaaddin. İrk Ve Irkçılık Düşüncesi. 2. b. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 1993.

Şen,Faruk. Almanya'da Yaşlı Yabancıların Sorunları Ve Yaşam Koşulları 1. Cumhuriyet Gazetesi. 6 Ocak 1996.

Şenocak, Zafer. Atlas des tropischen Deutschland. 2. Auflage. Berlin: Babel Verlag, 1993.

Şölçün, Sargut. Tarih Bilinci ve Edebiyat Bilimi. Ankara:Dayanışma Yayınları: 9, 1992.

Tipi, İsmail, Hürriyet Gazetesi, Almanya Masası.

Turan, Kadir. Almanya'da Türk Olmak. İstanbul: Sümer Kitabevi Yayınları, 1992.

Unser Deutschland. Ausländerprobleme Zusammenfassung redaktioneller Beiträge aus der türkischen Zeitung Merhaba. Ulm:Merhaba Verlag, 1994.

Wallraff, Günter. Ganz unten. Köln: Verlag Kiepenhaner-Witsch, 1985.

Die Zeit Wochenzeitung für Politik- Wirtschaft-Handel und Kultur. 4.7.1993.

Ek -1

Kasel’de oturan Semahat Erdem’in anlattıkları:

“Alman Almandır... Dün veya bugün... Arada fark yok. Kıyafete ve o kişinin kendini savunup savunamayacağına bakıyorlar. Eğer karşılarındakinin kendini savunamayacağına kanaat getirilirse yükleniyorlar. Ama eğer bir parça karşılarındaki hakkını savunacak güçte ise kuyruklarını kısıyorlar.

“Geçenlerde büyük bir mağazaya gittim. Başörtülü, hanım hanımcık bir Türk kadın ile tezgahtar Almanın tartışmasına şahit oldum. Kızcağız ucuzluktan bir Frenk gömleği satın almış. Gömlek küçük gelmiş. Değiştirmek istiyordu. Hani, almancası da biraz kıt. Onun bu çekingen ve müdafasız durumunu gören iki üç tezgahtar daha çevresine toplandı. Başladılar alay etmeye. (Türkler ucuz görünce hemen kapışıyor, sonra da bunu değiştirmek istiyorlar. Oysa değiştirmek görevleri. Bir Alman getirdiğinde yerlere yatarak değiştiriyorlar ve bir de teşekkür ediyorlar. 19 yıldır buradayım. İyi Almanca konuşurum. Hemen araya girdim. Önce hık mık ettiler. Benim de üzerime gelmek istediler. (Şefinizi çağırın. Siz benim muhatabım değilsiniz) dedim. Korktular. Şefleri olmadığını söylediler. (O zaman müdürünüzü çağırın) dedim. Başa çıkamayacaklarını anlayınca çaresiz değiştirdiler.”²³⁴

²³⁴ Çulcu, Murat, Op. Cit. s. 31.

İŞ YERİNDE

Sabahat Erdem'in anlattıkları:

“Yıllardır bir muhasebe firmasında çalışıyorum. İşi iyi öğrenmiştim. Üst seviyedeki yöneticiler de bu yüzden beni tutuyor, seviyorlardı. Şefimiz emekli oldu. Yöneticilerle arkadaşlarım benden habersiz bir toplantı yapmışlar. Yöneticiler beni şef yapacaklarını söyleyince ortalık karışmış. Yıllardır birlikte çalıştığım 10 Alman arkadaşım, benim şef yapılmama karşı çıkmışlar. (O bir yabancı. Onu şef yaparsanız burada işler durur. Bir yabancı şef olamaz) demişler. Fakat yöneticiler kararlarında ısrar etmişler. Durumu bana bildirdiler ve şef olarak çalışmaya başladım. Fakat arkadaşlarım pasif direnişe geçtiler. İşe ellerini sürmüyorlardı. Bir kaç birden izine ayrılıyor, bütün işi benim üzerime yıkıyorlardı. Gece üçlere dörtlere kadar çalıştığım oluyordu. (İşte yapamadı) dedirtmemek için herşeye katlanıyor, ses çıkarmıyordum.

“Sonraları benden izin istemeye başladılar. Ben de (Ben size izin veremem, gidin müdürden isteyin) diyordum. Tabii müdür onları yine bana gönderiyordu. (İsteyen gitsin. Ben işi tek başıma da yaparım) diyerek onların yardımına ihtiyacım olmadığını belirtiyordum. Artık iş, iş olmaktan çıkmıştı. Adeta bir sinir harbiydi. Bazan iki üç gün uyumadığımı oluyordu. Sonunda bir yabancının da bunu yapacağına akılları kesmeye başladı. Ama, ben firmadan ayrıldım.”²³⁵

²³⁵ Ibid., s.31.

KOMŞULUK

Kassel’de Zülbiyar Koçak’ın anlattıkları:

“Yabancı düşmanlığı mı?.. Elbette var.. Her yerde hissediyorum bunu... Alış verişte, evde, sokakta, komşulukta...

“40 yaşında bir Alman komşum var. Arada sırada konuşuyoruz. Nereden duymuşsa (Yabancılar 2-3 yıla kadar evlerine gidecek) diyor. (Biz de mi gideceğiz) diye sordum.. (Evet) dedi. (Önce Türkler gidecek)

İnsan yabancılığını en çok alış verişte hissediyor. O tezgahhtarlar yok mu? Bir şey almak için sıraya giriyorsun. Almanlar gelip hep önüne geçiyorlar. Lisanım olsa, sıra benim diyeceğim ama, yok ki. Öylece bekliyorum. Sonunda sıra bana geliyor. Tezgahhtar azarlarmış gibi soruyor. Sığır eti istiyorsun, domuz eti katıyor. (İstemem) desen bağıırıyor, azarlıyor...”²³⁶

²³⁶ İbid., s.32.

KISKANÇLIK

Kassel’de Ahmet Koçak’ın anlattıkları:

“12 yıldır buradayım. 5 çocuğum var. Önceki evimden çok çocuğum olduğu için çıkardılar. Şimdi çok para ödüyorum ama iyi de bir evde oturuyorum. Bir Alman ailenin standartlarında yaşıyoruz. Ama yine de yabancıyız işte... Her yerde yabancıyız... İnsanın kendi memleketi gibi var mı?

“Kıskanç bir millet bunlar. Almanlar, kazandıklarını yiyorlar. 10 bin Mark kazansalar, onu da yiyorlar. Ama biz öyle değiliz. Buraya tasarruf yapmak için geldiğimizi hiçbir zaman unutmuyoruz. Paramızı biriktiriyoruz. Tabii, bir şeye ihtiyacımız olduğunda da iyisini alıyoruz. Mesela araba... Diyelim ki ben 12 yıldır çalışmışım, biriktirmişim. Gidip bir araba alıyorum. Ne bileyim ben. BMW veya Mercedes... Komşum hemen beni kıskanıyor. (Şu yabancıya bak. Geldi buraya adam oldu. Bir de BMW aldı) diyor. Bunu hazmedemiyor. Sonra da bana düşman oluyor. İşte böyle bu yabancı düşmanlığı...”²³⁷

²³⁷Ibid.

BİR RADYO HABERİ

8 Şubat günü Köln radyosundan bir haber:

“Federal Sigortacılar Birliği Denetleme örgütü, yabancıların daha çok trafik kazaları yaptığı gerekçesiyle, yabancıların ödediği primlerin artırılması için hükümete başvurdu. Bir süre önce, önde gelen sigorta şirketlerinin yabancıların daha çok trafik kazası yaptığı iddiasıyla ortaya koyduğu bu talep reddedilmiş ve primler arttırılmamıştı. Bu kez de merkezi Batı Berlinde bulunan Denetleme Örgütü aynı gerekçe ile hükümete başvurdu.

“Denetleme örgütünün önerisinde, yabancıların Almanlardan yüzde 30 oranında daha fazla otomobil sigortası primi ödemesi yer alıyor. Daha önceki önerileri reddeden hükümetin kararının yine red yönünde olması bekleniyor.”

İşte “Ausländer Stop” kampanyasının Türk ve Alman kamuoylarına yansımalarının örnekleri... Bu kadar mı? Elbette ki hayır... Daha da ötede... “Deutschland über alles” dedirtecek kadar..

“Uygar” Almanya’nın “ilkel” yüzü bu!..²³⁸

²³⁸ibid., s. 33.

29 Mart 1981-Hürriyet Gazetesi
(Avrupa Baskısı)

“Bir de akordeoncucu vardı aramızda. Onun Straus valsleri çaldığını anımsıyorum. Rosenkavalier ve Fledermaus’tan çeşitli parçalar Ama kimse dans etmiyordu ve ben bunun nedenini bilmiyordum.

Yahudiydik. Yani damgalı insanlar. Daha o günlerde binlerce Yahudi Almanya’yı terketmiş, işlerine ve evlerine el konmuştu. Sokaklarda dövülme, aşağılanma olayları, gösteriler yeralıyordu. Ama biz kalmıştık. Annem, her zaman Hitler’in bir politikacı olduğunu ve kısa zamanda dünyanın kaç bucak olduğunu anlayacağını söylerdi. Durumun düzeleceğinden emindi. Ailesi yüzyıllardır Almanya’da yaşıyordu ve kendisini sokakta bayrak sallayan kabadayılardan daha çok Alman olarak kabul etmekteydi” Gerald Green’in Holocaust adlı yapıtından. Sayfa: 12)²³⁹

“Ağaçlar arasından çıkan kafileden kızıl saçlı bir kız kaçtı. Yakaladılar. Bağılıyor, ağlıyor, yalvarıyor, sıraya girmemekte direniyordu. Bir SS subayı yanlarına geldi. Kızın, ağaçların arkasına çekilmesini emretti. İki el silah sesi duyuldu. Çıglıklar kesildi.

“Çabuk olun. Haydi çabuk olun.” diye bağırdı gardiyan. ‘Bir duş yapacaksınız sadece’

“Annem kapıda durakladı. Başını rampaya çevirdi:

‘Elveda Josej Seni seviyorum.’

²³⁹Ibid., s.34.

“Kamp kayıtları o günün pek kısır olduğunu belirtiyordu. Yalnızca yed bin kişi gönderilmişti gaz odasına...” (Gerald Green’ni Holócaust adlı yapıtından. Sayfa: 382)²⁴⁰

(1981 yılının Ocak ayında Berlin duvarına yazılan bir yabancı düşmanı slogan):

“Yahudilerin hesabını gördük. Şimdi sıra Türklerde...”

... Ve bir slogan daha...

“Türken raus...”²⁴¹

²⁴⁰ Ibid., s.34-35.

²⁴¹ Ibid., s. 35.

SUÇLU GİBİ

Kassel’de öğretmen Ramiz Tınazoğlu’nun anlattıkları:

“Diğer ülkelerin işçileri (yabancı düşmanlığı) kavramının dışında kalmış bulunuyor. Çünkü onlar Avrupa Ekonomik Topluluğunun üyeleri. İşte bu nedenle de (yabancı düşmanlığı) kelimesiyle (Türk düşmanlığı) kelimeleri özdeşleşmiş durumda.

“Şunu hemen söyleyeyim ki biz dayanıklı milletiz. Yapı olarak böyleyiz. Burada bize (şu işi yap) diyorlar, yapıyoruz. Yetmiyor, (Bu işi de yap) diyorlar. Onu da yapıyoruz. Bu niteliğimiz Alman çalışanlarını rahatsız ediyor. Bize karşı bir tutum içine itiyor.

“Bugün Almanya’da Türk adı, adeta bir suçmuş gibi kabul ediliyor. İnsanlarımız, sorulduğunda (Türküm) derken önce bir düşünmek zorunda kalıyorlar. Çünkü Türk olmak, daha başka tepkileri de hak etmek gibi bir şey.

“Kıyafetimizden rahatsız olduklarını söylüyorlar. Ama bir petrol şeyhi bu ülkeye geliyor ve onu bizden çok daha yabancı gelen kıyafetinden hiç bir Alman rahatsız olmuyor.

“Çocuklarımızın durumunu alalım ele. Bugün Almanya’da Gymnasium’a giden çocukların ancak yüzde 10’unu Türk çocukları teşkil ediyor. Ama Sonderschule’ye, yani geri zekalılar okuluna gidenlerin yüzde 40’ı Türk çocuğu. Neden mi? Bir örnek vereyim.

“Bölgemizde, yapılacak meslek eğitimiyle ilgili bir toplantı düzenlendi. Tam konuyla ilgili konuşacaktım ki, arka sıralardan bir haykırış duydum: “Türkler

dışarı...”

Aldırmadım. Konuşmamı yapıp tamamladım. Ama bağıranı tanıyordum. Toplantıdan sonra yanımıza yaklaşıp meslek eğitimiyle ilgili fikir söylemeye kalktı. ‘Susun’ dedim. ‘Siz zaten yabancıları istemiyorsunuz. Az önce Türkler dışarı, diye bağırdınız. Hala neyi anlatmaya çalışıyorsunuz.’

Yanında eşi de vardı ve bölgemizdeki önde gelen fabrikatörlerdendi. Hemen lafı değiştirdi ve ‘Ben Türkleri şöyle severim. Böyle severim.” diye örtbas etmeye çalıştı. Hep böyle işte... Uzakta oldular mı Türken raus’ derler, yakına gediler mi ‘Sen başkasın’ diye gönül almaya çalışırlar. İki yüzlülük bu. Başka birşey değil. Bu ülkede bu şartlar altında hangi eğitim sorunumuzu halledeceğiz.²⁴²

²⁴² İbid., s. 36.

BİR MECBURİYET HİKAYESİ

Kassel'de Ramiz Tınazoğlu'nun anlattıkları:

“Şurası muhakkak ki Almanya’da eğitim sorunu çözümlenmek istenmiyor. İstemiyorlar... Ucuz iş gücü hazırlamak için istemiyorlar. Bir sınıf düşünün... 22 öğrenciden 18’i Türk... Çoğu sınıflarda Alman öğrenciler, öğrencilerimize hakaret ediyor. (Schwein) diyorlar. (Saatlerimizi çalışıyorsunuz) diyorlar. Öğretmenlerine çıkışıyorlar.

“Bir örnek vermek istiyorum: Hessen Eyaletinde velilerin çocuklarını ilkokula göndermek mecburiyeti var. Ama eğer imza ile feragat ederlerse, bu mecburiyet ortadan kalkıyor. Nasıl bir mecburiyet bu? Niçin bu kadar gevşek tutuluyor?

“Maksatlı değil de ne?...”,²⁴³

²⁴³İbid., s. 37.

BİR ÖĞRETMENİN FERYADI

Kassel’de öğretmen Nurten Sarı’nın anlattıkları:

“Bir Türk çocuğunun Almanya’da, Alman gibi yetişip, toplumun üst kademelerinde görev alması şansı maalesef yok gibi. İtiraf etmek gerekir ki Alman meslekdaşlarımız da bunu pek istemiyorlar. Çocuklarımız Hauptschulelerde demir atıp kalıyorlar Realschule’ye geçme şansları yok denecek kadar az.

Bir öğrenci vardı. Adı Turgut’tu. Zeki mi zeki, akıllı mı akıllı, çalışkan mı çalışkandı. Burada çocukların Realschule’ye gidip gitmeyeceklerine beşinci sınıfta karar verilir.

“Turgut bir gün bana geldi. Realschule’ye gitmeyeceğini söyledi. Nedenini sordum. (Alman öğretmenim benim başaramayacağımı söyledi) dedi. Beynimden vurulmuşa döndüm. Durumu araştırdım. Gerçekten de öğretmeni, Realschule’ye gidemeyeceğini bildirmişti. Buna karşı çıktım. Çocuğu yanıma aldım. Tam üç ay gece gündüz beraber çalıştık. Tekrar öğretmenine gönderdim. Yine Realschule’ye gidemeyeceğimi bildirdi. Bunun üzerine dayanamadım. Okulda bir kurul oluşturulmasını ve Turgut’un heyet tarafından imtihan edilmesini istedim. Nitekim çocuk bütün derslerinden pekiyi alarak Realschule’ye gitme hakkını kazandı.

“Eğer Turgut bir Alman çocuğu olsa idi, öğretmeni ona bunu yapamazdı. Şimdi bu yabancı düşmanlığı değil de nedir? Durum açık. Bazı öğretmenler, Alman eğitimciler yabancı çocuklara karşı art niyetliler ve onların bu ülkede ilerlemelerini istemiyorlar.”

YABANCILAR GİREMEZ

Kassel’de öğretmen Hayri Erten’in anlattıkları:

‘İntegration (uyum) politikasından bahsediyorlar. Bu politikada samimi olduklarına inanmıyorum. Çünkü, yaklaşmak için bir adım bile atmıyorlar. Biz ise adeta koşuyoruz...

“Geceler düzenliyoruz...

‘yemeklerimizi sergiliyoruz...

Folklorumuzu tanıtmaya çalışıyoruz...

Rakımızı, dönerimizi, dolmamızı uzatıyoruz...

Almancayı öğrenmeye çalışıyoruz...

Yasalara uyuyoruz...

Vergimizi veriyoruz....

Tüm yasal yükümlülüklerimizi yerine getiriyoruz.

“Ya Alman dostlarımız? Onlar bizi anlamak için ne yapıyorlar? Onlar bizi tanımaya, sevmeye uğraşıyorlar mı? Hayır.. Hep biz, hep biz, hep biz...

“Geçen akşam arkadaşlarımla bir Alman lokaline gitmek istedik. Görüyorsunuz işte. Kılığın, kıyafetim yerinde. Hatta saçım bile siyah değil. Löwenburg lokaline gitmek istedik. Sokmadılar. (Siz yabancısınız) dediler. Kapıyı yüzümüze kapadılar. Bunu bana yapıyorlar. Ya çocuklarımıza, gençelerimize neler yapmıyorlar. Bu mu uyum politikası. Bu mu integrasyon. Bunun adı açıktır ve tekdir: ‘Türk düşmanlığı...’”²⁴⁴

²⁴⁴ İbid., s. 38.

BİLİMDE

Kassel’de öğretmen Hidayet Duş’un anlattıkları:

“Siz biliyor musunuz ki Alman atlaslarında bizim Karadeniz dağlarının adı hâla Pontus dağlarıdır... Ve siz bilir misiniz ki bazı Alman öğretmenler çocuklara İstanbul’un Konstantinopolis olduğunu öğretir. Bunlar küçük örnekler. Ben daha önemli bir örnek vermek istiyorum.

“Buradaki hastahane de bir Türk doktorumuz çalışırdı. Adı M. idi Efendi ve insancıl bir doktordu. Bir gün doktorlar kurufunda bir görüşme olmuş. Deneme ameliyatı yapılmasını kararlaştırmışlar. Bir böbrek ameliyatı bu. Bir süre beklemişler. Kısa zamanda bir Türk işçisi hastaneye yatmış. Böbreklerinden rahatsız. (ameliyat olması gerekiyor) demişler. Fakat tabii doktor M. meselenin içyüzünü biliyor. Ayrıca işçinin ameliyatlık bir durumu olmadığını da biliyor.

“Gecelerce uyuyamamış. Kıvrırmış durmuş. Sonunda dayanamamış. Ameliyatın yapılacağı günün sabahında koşmuş hastaneye. İşçiye durumu anlatmış ve (bir an önce bu hastaneden uzaklaş) demiş. Vatandaşımız da ameliyat olmadan hastaneden çıkmış. Tabii diğer doktorlar durumu tahmin etmişler. (Sen ispiyonladın. Memleketline durumu anlattın) demişler. Doktor M. bu olaydan sonra ancak üç ay dayanabildi. Yapılan manevi baskılar sonucu oradan ayrıldı. İşte böyle...”²⁴⁵

²⁴⁵Ibid., s. 39.

VE BİR HABER

“Hannover- Bir Alman öğretmen yabancı işçi çocuklarına ders vermek istemediği için okul yönetimi mahkemeye başvurdu. Mahkeme öğretmenin, yabancı çocuklar daha güç öğrendikleri için onlara daha fazla zaman ayırması gerektiğine ve böylece Alman öğrencilere yeterince vakit ayıramayacağını, bu nedenle de yabancı çocuklara ders vermemekte haklı olduğuna karar verdi.” (24 Temmuz 1980 günü mahalli gazetelerde yer alan bir haber.)

İlle de miğferli, pazubentli, belleri tabancalı olacak değiller ya...

Kafa hâla o kafa:

SS'ler aramızda!...²⁴⁶

²⁴⁶ İbid.

30 Mart 1980-Hürriyet Gazetesi
(Avrupa Baskısı)

“Biz burada küçük bir koloniyiz.
 Ve sık sık sabahlara kadar iskambil oynarız.
 Sen Almanya, dünyanın en güzel ülkesi
 Yok çalışmak, var çok işsizlik parası
 Eski bir evde oturuyorum, gayet güzel
 Su, Elektrik, alaturka helalı
 Odacık da bayağı küçük
 Kendini evimde gibi hissediyorum.
 Ev sahibi bırakır beni
 Hatta, tavşan bile beslerim
 Daha bu sabah oldu biri hasta
 Çıkardım gardroptan
 Bütün gün başında bekledim.
 Akşama da mecbur kalıp kestim.
 Hemen arkasından bir dosta sattım.
 Oda bir yabancı işçi...”

(Şakacı bir Almanın Türkleri küçük düşürmek için yazdığı bir şiir. Bu şiir, Hannover'deki bir hastanenin duvarına asıldı.)

“Türklerin üç bayramı vardır: Yaz sonu satışları... Kış sonu satışları... Ve eski eşyaların sokağa atıldığı gün...”(Kenar mahallelerde duvarlara da yazılan bir Alman Şakası)

“Kümmel Türken” (Kimyon Türkler)

“Schwarzkopf” (Karabaş)

“Kanaken” (Latin Amerika’da pis kokan bir hayvan. Eskiden Havaili yerlilere de denirdi)

Bunlar da Almanya’daki Türklere, Almanların takdığı lakaplar.²⁴⁷

²⁴⁷ İbid., s. 41.

HAKLI NASIL HAKSIZ YAPILIR

Friedberg'den Niyazi Şimşek'in anlattıkları:

“Almanya’da yabancı düşmanlığı son üç yılda, daha fazla hissedilmeye başlandı. İlk defa bir mobilya firmasına işçi olarak geldim. Aslında kalifiye işçiyimdir. Ama bu işyerinde aylarca beni en kötü ve en pis işlerde çalıştırdılar. Ustam böyle istedi. Aslında kalifiye işçiye ihtiyaç duyuluyordu. Ama yine de beni o pis işlerde çalıştırdı. Sonunda ustam ile sürtüştük. Ancak böylelikle o pis işlerden kurtuldum. Çünkü o iş yerinden ayrıldım.

“Bunlar küçük şeyler ama insanın ruhunda ve anılarında derin izler bırakıyor.

“Örneğin, evimizin yanında bir bakkal dükkanı var. İlk zamanlarda hep ondan alışveriş yapıyordum. Tezgahta iyi mallar dururdu. Ama o bana, en kötü, atılacak malları satmaya çalışırdı. Çürümüş domatesler, patlıcanlar, biberler... Meyveler.. Ben de en pahalıları satın alırdım, o çürük ve ucuz malları reddederdim. İyi malları aldığım için de bana kötü gözle bakar, beni bakışlarıyla ezdiğini hissederdim.

“Sonunda, bu işin hikmetini ev sahibimden öğrendim. Arbeitsamtda memurdu. Bana ‘Almanya’da üç sınıf mal satılır’ dedi. ‘Birinci sınıf mallar en pahalı ve en iyileri. İkinci sınıf olanlar daha ucuz. Üçüncü sınıf mallar ise en ucuz ve kötüler. Siz yabancılar üçüncü sınıf malları satın almalısınız. Çünkü para biriktiriyorsunuz.’

İşte bu gözle görüyorlardı beni. Çok ağırıma gidiyordu. Sonunda, başımdan bir tecrübe geçti ve o zaman bir yabancı ülkede olduğumu ve ülkede bizleri sevmediklerini anladım.

“Bir gün eşimi doktora götürüyordum. Doktorun muayehanesine kadar arabayla gittim. Orada, yolun sağında bir boş park yeri gördüm. O sırada, önümde bir minibüs peydah oldu. Tam park yerine giriyordum ki o da aynı yere girmek istedi. Geri geri geldi ve arabama vurdu. Kazara değil, bilerek vurdu. Arabadan indim. O da indi ve bana bağırıp çağırmaya başladı. Dil de bilmiyorum. Onun bağirtısına 7-8 Alman daha toplandı. Hepsi birden beni suçlamaya, azarlamaya başladılar. Oysa biliyordum. Ben yüzde yüz haklıydım. Hemen bir dükkana girdim ve polis çağırdım. Ancak polis çağırdığımı anlayınca hepsi dağıldılar. Sadece biri yumuşayarak “Polis çağırmasaydın. Anlaşırdınız” falan dedi. Polis’de geldikten sonra beni suçlu çıkarmaya çalıştı. Allahtan adam o yolda geri geri gelip bana vuduğunu, haklı olduğunu anlatmaya çalışırken ağzından kaçırdı. Kendimi böyle kurtarabildim. Eğer polis çağırmasaydım ve Allah yalanını ayağına dolaştırmasaydı, daha çok uğraşacaktım. Sözün kısası, bunlar Almanyadaki yabancı düşmanlığına verebileceğim en küçük örnekler. Daha neler var neler. Hemen insanın aklına gelmiyor.”²⁴⁸

²⁴⁸İbid., s. 42.

BASININ ROLÜ

Frankfurt Üniversitesi İşletme Ekonomisi öğrencisi Murat Köylü'nün anlattıkları:

“Almanya’daki yabancı düşmanlığı herkes tarafından bilinen bir gerçek. Hatta buna yabancı düşmanlığı değil de, Türk düşmanlığı demek daha yerinde olacaktır. Çünkü bugün ülkede bir numaralı azınlığı Türkler oluşturmakta ve Avrupa Ekonomik Topluluğu dışında olması nedeniyle de Türkler sevilmemekte, istenmemektedir.

Bana kalırsa, Alman halkında zaten var olan, (yabancıya tepki gösterme) duygu öncelikle Alman basını ve poitakacıları tarafından körüklenmektedir. Buna bir örnek vermek istiyorum.

Cumartesi günü satılan Frankfurter Rundschau’da bir haber vardı. Bir vatandaşımız, şimdi hatırlayamıyorum, bir suç iddiasıyla tutuklanmış. Haber baştan sona (bir Türk) sıfatıyla donatılmış. (Türk şunu yaptı, Türk bunu yaptı. Türk yakalandı. Türk tutuklandı.) deniyordu. Uzun haberin en sonunda ise bu Türk’ün ismi geçiyordu. Şimdi Alman okuyucu bu haberi okuduğunda herşeyden önce o suçu işleyene karşı değil, Türklere karşı şartlanıyor. Bana kalırsa bu haberi yazan kişi de Türkleri antipatik ve kriminal insanlar olarak tanıtmak için yazıda, suç işleyenin isminden çok (Türk) sıfatını kullanıyor. Acaba aynı gazete bir Alman ile ilgili haberi de yazarken aynı şekilde (Bir alman, kızın ırzına geçti ve sonra da boğdu) mu diyor. Yoksa adamın ismini mi yazıyor? İşte Türkleri, Alman halkının karşısında bu şekilde kötü insanlar olarak anse ediyor ve Türk düşmanlığını böylece bilerek veya bilmeyerek körüklüyorlar. En açık örneği de Bild gazetesinin ‘Türkler kedi yiyor’ haberi. Birincisi, Almanlar kedileri severler ve haberde bu sevgi, Türkler kullanılarak istismar ediliyor. İkincisi ise kedi yeme kötü bir şeydir. Türkler bu kötülüğü yapmış insanlar

olarak gösteriliyor. Amaç yine açık. Türk düşmanlığı. Peki bu kediye yiyen vatandaşın ismi yok mu? Varsa niçin Ahmet, Mehmet bu işi yaptı denmez de illa genelleştirilerek olay tüm Türklere maledilir.

“Bunlar basının anlamlı ve sistematik yabancı düşmanlığı yaptığıının örnekleridir.”²⁴⁹

²⁴⁹İbid., s. 43.

POLİTİKACILAR

Murat Köylü'nün politikacılar konusunda anlattıkları:

“Dünyanın her yerinde politikacılar, halktan oy toplamak kaygısındadırlar. Tabii Almanya’da da... Bugün Almanya’da, yabancılar konusu partilerarasında bir seçim yatırımı haline gelmiş bulunuyor. Politikacılar, yabancılar konusuyla ilgili olarak söz söylemek ve oy toplamak yolunu izliyorlar. Ancak onların bu tutumu, yabancıları halkın önünde antipatik duruma sokuyor. Bunu 5 Ekim seçimlerinde gördük. Partilerarasında elbette ki bir kıyaslama yapmak ve hangisinin bu işi kendi açısından daha çok istismar ettiğini, hangisinin diğerine göre daha samimi davrandığını görmek mümkün. Örneğin Başbakan Schmidt’in yabancılarla saygı gösterilmesi için yaptığı çağrılar olumlu karşılıyor. Ancak bu nereye kadar böyle devam eder. Elbette ki ekonomik gelişmelerle politik gelişmeler birbirine paralel bir yol izleyecek ve politikacıların yabancılarla karşı tutumunu, ekonomik gelişmeler tayin edecektir.”²⁵⁰

²⁵⁰ İbid., s. 44.

TARTIŞMA

Frankfurtta Gymnasium öğrencisi Ahmet Kökler’in anlattıkları:

“Bugün Almanya’da hala Naziler var. Büyük kısmı yaşlı olan bu Naziler çevrelerinde gençleri topluyor ve görüşlerini onlara aşıyor. Bu arada bizlere Nazizmin ne kadar kötü bir ideoloji olduğunu öğretmek için Hitler devrinden kalan filmleri gösteriyorlar. Bu filmlerin gösterilmesi konusunda ise iki görüş çarpışıyor. Birinci görüş örnek olması amacıyla bu filmlerin gösterilmesini olumlu buluyor. Diğer görüş ise hangi amaçla olursa olsun bu filmlerin gösterilmesini Nazilerin reklamının yapılması olarak kabul ediyor. Bana kalırsa önemli olan, filmlerin gösterilmesindeki amaç. Gösterenlerin amacı iyi ise elbette gösterilmeli. Ama kötü ise buna karşıyım.

“Bizim sınıfımızda Nazi bir genç var. Münih olaylarından sonra sınıfta bunu tartıştık. O Hoffmann grubunu desteklediğini söyledi. Onların Eschborn’da bir Nazi grubu var. Oraya gidiyor ve toplanıyorlar. Aralarında öğretmenler olduğunu da biliyoruz.²⁵¹

²⁵¹İbid.,s. 45.

... VE TARİHTEN BİR YAPRAK

Son günlerde yabancı düşmanı Almanlar, “Yeni bir Kristalnacht”tan sık sık bahsettikleri için, William L. Shirer’in, “Nazi İmparatorluğunun Doğuşu, Yükselişi, Çöküşü” adlı yapıtından alıntı yaparak bu olayın iç yüzünü bir kez daha ortaya koymakta yarar görüyoruz:

“Parti başyargıcı Binbaşı Walther Buch’un verdiği gizli rapordaki bir Alman Yahudi göçmenin, partideki Alman elçiliğinin üçüncü sekreteri Ernst von Rath’ı tabanca ile yaralaması üzerine Dr. Goebbels, 9 Kasım 1938 günü akşamüstü, o gece ‘kendiliğinden gösteriler düzenlenmesi ve uygulanması’ için emirler verdi. Ancak kıyımı asıl örgütleyen SS’de Himmler’den sonra gelen gizli servis ile Gestaponun yöneticisi otuzdört yaşındaki fesatçı Reinhard Heydrich idi. O gece teleksle verdiği emirler, ele geçen Alman belgeleri arasındadır. SS ve polis liderlerine şu emri verdi:

a. Yalnızca Alman hayatı ya da malı için bir tehlike olmayacak tedbirler alınmalıdır.

b. Yahudilerin işyerleri ve evleri tahrip edilebilir, ama yağma edilemez.

c. Polis, yapılacak gösterileri önlemeyecektir.

d. Başta zenginler olmak üzere mevcut hapishanelerin alabileceği kadar çok Yahudi yakalanacaktır. Yakalandıkları zaman hemen uygun düşen toplama kamplarına elden geldiği kadar kısa zamanda konulmalarını sağlamak üzere kamplarla temasa geçilecektir...’

“11 Kasım 1938 günü Heydrich, Georg’e ilk gizli raporunu verdi:

“Yahudilerin dükkanlarının ve evlerinin ne dereceye kadar tahrip edilmiş oldukları henüz sayı ile tesbit edilemez. 815 dükkanın yağma edilmiş, 171 evin de ateşe verilmiş ya da tahrip edilmiş olması yalnızca kundak koyulan yerlerden elde edilen fiili hasarın bir kısmını gösterir. 119 Sinagog ateşe verilmiş ve ayrıca 79 ‘u tahrip olunmuştur. 20 bin Yahudi yakalanmıştır. 36 ölüm olayı bildirilmiştir. Ağır yaralıları 36 kişidir. Öldürülenler ve yakalananlar Yahudidir.”

Almanya’daki yabancı düşmanlarının son günlrede sık sık kullandıkları “Kristalnacht kelimesi, ev ve işyerlerinin kırılan camlarının Almanya’nın sokaklarını doldurması nedeniyle “Kırık Camlar Gecesi” anlamına gelmektedir.²⁵²

²⁵² Ibid., s. 46.

31 Mart 1981-Hürriyet Gazetesi
(Avrupa Baskısı)

“Bu arada aramızda 4,5 milyon yabancı yaşıyor. Bilhassa yabancı işçilerin aile fertlerinin ve çocuklarının sayısı devamlı artmakta. Bu da hemşehrilerimize sürekli kaynaşma çağırılarında bulunmakla ve Federal Başkanın yaptığı gibi küçük hikayecikler anlatmakla çözümlenecek bir sorun değil. Hükümet bu problemleri izah etmeli, çözümlerini göstermeli ve hangi yola gitmek istediğini söylemeli. Bu sahada sadece durumu idare etmek yetmiyor.” (Federal Almanya Muhalefet Partisi CDU’nun yönetim kurulu üyesi Dr. Alfred Dregger’in NPD’nin yayın organı National Zeitung’da “Yabancılar Almanya’da çoğunluk mu olacak - Bu tehlikenin önüne nasıl geçilebilir?” başlığı ile yayınlanan konuşmasından) “Birinci soru: Kalmak isteyen bütün yabancıların toplumumuzla kaynaşmasını istiyor muyuz? Bu mümkün mü? Avrupadaki komşu ülkelerin vatandaşları için muhakkak ki mümkün. Ama, istisnaların dışında, başka kültür çevresinden gelen (örneğin ülkemizde yaşayan 1.3 milyon Türk gibi) yabancılar için de mümkün mü? Ben İslam kültürüne büyük saygı duyarım. Türk halkına karşı da büyük saygı duyarım. Ama, bu başka bir yüksek kültürden gelen bu büyük toplumun cemiyetimize uyması ve kaynaşmasının mümkün olacağı anlamına gelmez.

“İkinci Soru: Eğer bir kaynaşmayı istemiyorsak ve bu mümkün değilse, kaynaşma yerine uyum mu istiyoruz. Bu da ortak vadeli olarak (Örneğin Türkler) Aramızda kültürel otonomiye sahip bir azınlık doğurur. Gerçek olan bir şey varsa bu da, devletimizin karakterinin temelden değişeceği.

“Eğer ikisini de istemiyorsak, gizli veya açık şekilde bunların bizlere eşit olmayan insanlar olarak kullanılmasını mı istiyoruz? Durum buysa, onları vatanlarına göndermek onar için de daha iyidir.”

(CDU'lu parlamenter Alfred Dregger'in 16 Ocak 1981 tarihli National Zeitung'da yayınlanan konuşmasından.)

“Yabancılar genellikle Almanlarla kontakt kuramıyorlar. Gettolara çekiliyorlar. Bu durum çocuklar için, bilhassa Alman çocukları için problem yaratıyor. Çünkü Alman çocukları, Almanca bilmeyen geniş bir yabancı çocukları kitlesiyle karşı karşıya bırakılıyor. İşte bu nedenle de yabancıların geri dönüşü teşvik etmeliyiz.” (Dr. Alfred Dregger'in National Zeitung'da yer alan aynı tarihli konuşmasından.)

BİR GETTO'NUN ANOTOMİSİ

Duisburgdaki yerel gazetede yayınlanan bir kiralık ev ilanı:

“Neudorf, mobilyalı oda. Mutfaklı, elektrikli, kaloriferli. Kiralıktır. Yabancıya değil.”

Duisburg-Meiderich Bergdeki Türk gettosunda faaliyet gösteren Konut Komitesi üyesi Osman Apaydın'ın anlattıkları

“18 yıl önce bu yörenin en büyük işyeri olan Tyssen demir döküm tröstü Türkiye’den getirdiği yeni işçileri. fabrikanın arazisi üzerine kurulmuş olan ve daha o zamanlardan yıkılacağı bilinen bu evlere yerleştirdi. Böylece bir süre sonra, işçilerimiz de ailelerini getirmeye başlayınca burada, kendiliğinden bir getto oluştu ve bunun böyle olmasını da Tyssen yöneticileri istedi. Aslında Türkler ilk kez buraya geldiklerinde şehrin çeşitli merkezlerine dağıtılmış olsalardı, gettolaşma sorunu ortaya çıkmazdı.

“Firma yöneticileri o tarihlerden iki yıl öncesine kadar, yıkılacağını bildiği için, bu evlere ne bir çivi çaktı ve ne de onarım yaptı. Yurttaşlarımız çeşitli vesilelerle evleri yöneten firmaya onarım için başvurdularsa da hiçbir yanıt alamadılar.

“Bunun üzerine iki yıl önce topluca harekete geçildi ve onarım dilekçeleri yazılarak evleri yöneten inşaat firmasına verildi. Zira o günlerde, Tyssen Firması, evlerin bulunduğu bu arazi üzerine yeni bir tesis kuracağını açıklayarak, binaların yıkılacağını bildirdi. Hemen toplantılar düzenlendi. Çok sayıda dilekçeler yazıldı ve basına bilgi verildi. Semt sakinleri evlerin yıkılması halinde, kendilerine yeni evler bulunmasının garanti altına alınmasını istediler. Bunun üzerine yıkım

şimdilik durduruldu. Firma, yıkım yapılması halindeki buradaki ailelere Bruckhausen'de ev verileceğini bildirdi. Bruckhausen de bir getto. Fakat orada yaşayanların yüzde 40'ı Türk, yüzde 60'ı Alman. Eğer orada ev verirlerse, otomatik olarak bu denge bozulacak ve bu kez de orası tam bir Türk gettosu olacak. Zira oradaki Türk sayısı son üç yılda zaten yüzde 10 artış gösterdi.

“Bruckhausen'de toplam nüfus 8 bin 559. Türklerin sayısı 3 bin 346. Buradaki 1500 kişi de oraya giderse, hem Almanlar semti terkedecek ve hem de bu kez Bruckhausen tam bir Türk gettosu olacak. Şimdi bunun önüne geçmek için mücadele ediyoruz. Çünkü gettolaşma en çok yabancı düşmanlığı körüklüyor”.²⁵³

²⁵³ Ibid., s.50.

AYRILAN YOLLAR

Konut komitesi üyesi Osman Apaydın'ın anlattıkları:

“Duisburg’un genel nüfusu 1979 yılında 577 bin 332 olarak saptanmıştır. 1978’de nüfusun 581 bin 91 olduğu gözönünde bulundurulursa bir azalma meydana geldiği dikkati çeker. Bu nüfusun 62 bin 121’i yabancı. Bunların da 41 bin 397’si çocuktur. Yapılan istatistiğe göre Türklerin nüfusu iki yıl içinde yüzde 11.48 artmıştır.

“Meiderich Berg gettosunda 146 aile oturmaktadır. Türkler gelmeye başlayınca Almanlar gettoyu terkettiler ve böylece Meiderich Berg sadece Türklere kaldı. İlk zamanlarda Türk ve Almanlar’ın ilişkileri daha yakın ve sıcaktı. Fakat bugün getto, tamamiyle kendi içine çekildi. Örneğin, fabrikaya giden en kestirme yol gettonun içinden geçmesine rağmen, Almanlar gettonun dışından geçen yolu kullanırlar. Çok önemli bir neden olmadıkça gettoya girmezler. Çocuklar getto içindeki oyun yerlerinde ayrı oynarlar. Sadece gettonun yanındaki oyun bahçesinde birlikte oynamak şansları vardır. Aslında, çocukların iyi Almanca öğrenebilmeleri ve Alman toplumu ile kaynaşabilmeleri için gettodan çıkmalarının şart olduğunu pek çok aile biliyor. Hatta, iyi mobilyalar satın alarak her an gettodan ayrılmaya hazırlanırlar. Ama Duisburg’da ev bulma şansı yok. Aslında her yıl yüzde 4.8 ev talebi var. Şehir bunun ancak yüzde 2,4’üne yanıt verebiliyor. Ev sahipleri ise yabancı işçilere kesinlikle ev vermiyorlar. İşte bu durum, yabancı düşmünlüğünden menfaat uman grupların işine geliyor, mecburen gettolaşan ve başka çıkış yolu bulamayan Türkler’in gettolardaki yaşamını istismar ediyorlar”.²⁵⁴

²⁵⁴ Ibid., s.51.

GETTO İNSANLARIN ACISI

Meiderich Berg gettosundan Aziz Aydemir'in anlattıkları:

“Elbette ki tüm Almanlar yabancı düşmanı değil. Ama son yıllarda düşmünlük derecesinde olmasa da bize karşı duyulan tepki gittikçe yayılıyor ve biz de bunu her gün daha fazla hissediyoruz. Burada bir kaç örnek vermek istiyorum.

“Geçen gün çarşıya gittim. Bir sebzecinin önünde kuyruk vardı. Ben de yandaki dükkandan alış veriş yapacağım. Sebzecideki kuyruğun ön tarafında başörtülü bir Türk kadını bekliyordu. Neredeyse alışveriş sırası ona gelecekti. Arkadaki Alman bir fırsatını bulup onu kenara itti ve önüne geçti. Kadıncağz birşeyler söylemeye kalkınca da (**Siz yabancılar**) diye söze başlayıp yüksek sesle çıktı. Ben de dayanamadım ve araya girdim. Birbirimizle atışmaya başladık. Tabii ki diğer Almanlar da lafa karıştılar ve Türk kadının sırasını kapandan yana çıktılar. Türk kadını alış verişini yapamadı ve oradan ağlamaklı bir halde ayrıldı.

“Bir başka örneği de otobüs durağında yaşadım. Durak oldukça kalabalıktı. Sonunda tramvay geldi. O sırada biri kucağında, iki çocuğu olan bir Türk kadını tramvaya binmek için öne çıktı. Diğer Almanlar da onu itelediler. Kadıncağz sıkışıp kaldı. 5-6 yaşlı Alman kadın bağıra bağıra ‘Bu schwein’leri Türkiye’ye geri göndermenin zamanı geldi’ dediler. Güya kendi aralarında konuşuyormuş gibi yapıyorlardı, ama yüksek sesle söyleyip herkese duyuruyorlardı. Diğer Almanlarda başlarını sallıyordu. Yine bir şeyler söyleyecektim ama konuşamadım. Konuşsam başım derde girecek, sonunda yine ben haksız çıkacaktım.

“Tyssen’de çalışıyorum. Geçenlerde işyerinde merdivenlerden iniyordum. Yaşlı Almanlar bir kenara toplanmış konuşuyorlardı. Biri (Türklerin yüzde 80’i schwein) dedi. Olduğum yerde adeta dondum. Dayanamadım. (Almanların da yüzde 60’ı) dedim. Bozuldular. (Eğer Almaların yüzde 60’ı öyleyse Türklerin yüzde yüzü Schwein’dır) dediler. (Yok) dedim. (O zaman bizimkilerin arasındakiler daha da azalır. Çünkü sizden bize sıra gelmez) deyip yürüdüm.

“Diyeceğim o ki Almanya’da günlerimiz hep bunları duyarak ve tartışarak geçiyor. Gittikçe de artıyor.”²⁵⁵

²⁵⁵ *ibid.*, s.52

“TÜRKLER GİBİ KOKUYOR”

Meiderich Berg gettosundan Hasan Elmas'ın anlattıkları:

“Geçende çarşıya inmiştim. Bir Kaufhaus'un önünden geçiyordum. Köşede bir şekerci, şeker kaynatıyor ve o şekerler de biraz tuhaf kokuyordu. O sırada, şekercinin yanında yaşlı Almanlar toplanmışlardı. Tüm başörtülü Türk kadınları geçerken yüksek sesle bağırıyorlar.(Bu şekerler de Türkler gibi pis kokuyor) dediler. Bir laf etsem kapışacağız. Sussam ağırımaya gidiyor. Ter içinde kaldım ama yine çenemi tuttum. Bazan da böyle aranıyorlar”

... VE BİR GAZETE HABERİ

6 Kasım 1980 günü Stuttgarter Nachrichten gazetesinde yer alan bir haber:

“Ludwigshafen’da 17 yaşındaki Oktay D. isimli bir Türk genci kendisine (Scheiss Ausländer) diye Jürgen B. isimli Alman gencini öldürdü. Stuttgart gençlik mahkemesinde yapılan duruşmada katil Türk olayı şöyle anlattı. Türk arkadaşlarımla birlikte yolda yürüyordum. Karşıdan genç bir Alman grubu geliyordu. Almalar'dan biri, elinde tuttuğu battaniyeyi başına dolayarak Arap taklidi yaptı. (Selamünaleyküm) dedi. Sona da gülüşüler. Kendilerine kızdım. Yaptıklarının ayıp olduğunu söyledim. O arada biri eline geçirdiği zincirle üzerime yürüdü ve (Scheiss Ausländer) dedi. Yanımdaki sustalıyı çektim ve vurdum.”²⁵⁶

²⁵⁶ İbid., s.53

1 NİSAN 1981- HÜRRİYET Gazetesi (Avrupa Baskısı)

“Alman halk bilimi profesörü Schmidt Kaler’e göre 2050 yılında Federal Almanya’daki yabancıları nüfusu, Alman halkına eşit olacaktır. Bu durum çok halklı devletlerde her zaman görülen fakat şimdi hayal bile edemeyeceğimiz kadar çok ve büyük sorunlar doğuracaktır. 1990 yılında okula devam eden öğrencilerin yüzde 70’inin yabancı olacağı hesap edilen Frankfurt’ta, Belediye Başkanı CDU’lu Wallman bu şehre yabancıların taşınmasını yasaklamaya çalışıyor. Şimdiden bu şehrin sakinlerinin üçte biri yabancı. Buna karşın Sosyal Demokratlar, Almanlar’la yabancıların bu ülkede birbirinden soyutlanamayacağını söylüyor ve Belediye Başkanını, yabancı düşmanlığından yararlanarak Mart ayındaki yerel seçimlerde oy toplamaya çalışmakla suçluyor. Tanrı tarafından terkedilmiş din adamları da yabancılarla ilgili sorunun taşınma yasağı ile çözümlenemeyeceğini ileri sürüyorlar.”(Aşırı sağdaki Milli Alman partisi (NDP)’nin resmi yayın organı National Zeitung’da geçenlerde yapılan Hessen yerel seçimlerinden önce yer alan “Yakında Almanya’da yabancılar çoğunlukta mı olacak?” başlıklı yazıdan)

“Aşırı sağcı NPD Kuzey Ren Westfalya’da bir referandum için hazırlık yaparak yabancı işçi ve ailelerinin ülkelerine geri dönmelerini teşvik kanununu çıkarmaya çalışıyor. Böylece NPD Federal seçimlerde başlattığı (Ausländer Raus) kampanyasını sürdürüyor. Fakat yabancı işçilere karşı tutum içine girenler sadece yeni Naziler değil. Pek çok Alman vatandaşından da aynı sesler duyuluyor. Ekonomik durum ne kadar kötüleşirse, yabancı düşmanlığı da o kadar artıyor.”(IG Kimya, Kağıt ve Seramik Sendikasının yayın organı Sendika Postası gazetesinde yer alan “Yabancısız Almanya” başlıklı yazıdan.)

“Madde 3- Eğer Federal Almanya’nın bazı yerleşme merkezlerinde nüfusun

dörtte biri ve yeni doğan çocukların yarısı yabancı ise, bu durum Almanya'nın Alman karakterini ve Federal Almanlar'ın Avusturyalı ve Orta Avrupa'lı Almanlar'a olan halk birliğini tehdit eder. Bu nedenle kanun yapıcı yerli ve yabancıların çıkarları doğrultusunda hem eyaletlerde, hem de Federal düzeyde yabancıların oranları, belli yüzdelerle yükseldiği takdirde taşınma yasağı koymalıdır. Eğer uzak kültür çevrelerinden gelen insanlar, ya Alman şehirleri içinde bir yabancı vücut gibi gettolarda yaşamak yahut da zorunlu Almanlaşma durumundaysalar bu gelişme uzun vadeli tahammül edilmez gerginliklere yol açar.

“ Madde 5- Yabancı işçiler arasında İkinci Dünya Savaşında Alman halkından yana oldukları için takibata uğrayanlar Batı Almanya ve Batı Berlin'de tercihli muamele görmelidirler.”(Almanya Alman kalmalıdır. sloganı ile kurulan “Yabancıların sınırlandırılması için çalışma grubu” tarafından hazırlanan ve Almanlar'ı üye olmaya çağıran aşırı sağcılar tarafından dağıtılan bildiride yer alan 10 maddelik protokolden 3.ve 5. maddeler.)

Duisburg'daki Meiderich Gettosundan Bekir Atlas'ın anlattıkları:

“Almanya'da gittikçe artan yabancı düşmanlığına paralel olarak endişelerimiz de artıyor. Evet... Almanya bir hukuk devletidir. Ama buna rağmen bu ülkede (hukuk) adına yapılan uygulamalarla sıkıntı çekmedik mi?

Örneğin 1975'li, 76'lı yıllarda biz yabancıların bir yerden diğerine taşınmasını engelleyen (taşınma yasağı) uygulamasında karşılaştığımız sıkıntılarda kimlerden yardım görebildik ve sesimizi kimlere duyurabildik.

“1981 yılında ek protokolle Türkiye'nin Ortak Pazar'a gireceği ve böylece bizlere de Avrupa'da serbest dolaşma hakkı verileceği vaadediliyordu. Hayır...

Verilmedi... Verilmediği gibi bir de üstelik sadece Türkiye ve Türkler'e karşı vize uygulaması getirildi. Hiç kimse kalkıp da bu uygulamanın (hukuka) aykırı olduğunu söylemedi. Aksine, hukuk kuralları içinde davranıldığı her vesileyle ortaya konulmaya çalışıldı.

“Demek ki geçmişteki tecrübelerimize göre bize karşı her (kısıtlayıcı) tedbir, hukuka uygun bir şekilde getirildi ve getirilecek. Peki kim bu tedbirlere karşı çıkacak ve uğradığımız haksızlığı kime anlatacağız. Geriye baktığımız zaman anlatamadığımızı ve uluslararası kuruluşların bize sahip çıkmadığını görüyoruz. Yarın durum ne olacak?”

“(Taşınma yasağı) eğer insanlık dışı bir uygulama ise ve kimse buna ses çıkaramadıysa, demek ki yarın da bu ülkede konut satın almamız yasaklanabilecek ve kimse ses çıkarmayacak demektir. Aynı şekilde belki bir gün (bazı şartları) Almanya'da yerine getirmeyenler geri gönderilecek ve bu şartlar da kademeli olarak hepimizi kapsamına alacak şekilde genişletilecektir. Tabii, geçmişte olduğu gibi yine kimse ses çıkarmayacak ve seyirci kalacaktır.”²⁵⁷

Duisburg'daki Meidrich Berg Gettosunda işçi Metin Akbaş'ın anlattıkları:

“Yıllardır Tyssen'de çalışıyorum. Buraya geldiğimde benim çalıştığım bölümde 5 kişi görevliydi. Şimdi bu sayı ikiye indi. Ben ve arkadaşım beş yıl önce 5 kişinin yaptığı işi yapıyoruz. Yabancıyız. Aslında iş, yapamayacağımız kadar ağır. Başımızda ise bir Alman usta var. Ustamız eğer buradan ayrılırsak başka bir iş bulmakta büyük güçlük çekeceğimizi biliyor. Defalarca kendisine işimizin çok ağır olduğunu ve bu kadar işi kaldıramayacağımızı söylediğimiz halde aynı cevabı aldık: “İşinize gelmezse Türkiye'ye gidin.”

²⁵⁷İbid., s. 57.

“Şimdilerde bu cümlelerin başına bir de (Pis yabancılar), (Pis Türkler) ilave oldu.

“İşi bırakmasına bırakırız. Ama ondan sonra ne olur? Önce ailece oturduğumuz firma evlerinden atılırız. Burada ikinci bir ev bulmamız olanaksız. Sonra Arbeitsamt’a yazılır fakat iş bulamayız. Zira şu anda 1 milyon 300 bin işsiz var ve öncelikle de Avrupa Ekonomik Topluluğu’na bağlı ülkelerden gelen işçilerde.

“İkinci bir yol var. Mahkemeye başvurmak. Ama bu da firmaya istifa mektubunu vermekle eş anlamlı.

“Bütün bunlara rağmen Almanya’nın bir (Hukuk devleti olmadığına) inanmıyorum. Ve inanıyorum ki Almanya’daki (Hukuk dışı) propaganda ve uygulamalar (Hukuk yoluyla) Alman yöneticiler tarafından önlenecektir.”²⁵⁸

Duisburg’daki Meidrich Berg Gettosundan Hasan Elmas’ın anlattıkları:

“Ben, suçu önce kendisinde arayanlardıım. Bu ülkenin insanları ile uyum sağlayamadığımız pek çok taraf var. Kültürümüz farklı. Dilimiz, müziğimiz, dinimiz, kıyafetimiz, dünya görüşümüz. Evet bunlar farklı ve pek çoğumuz bu nedenle toplumun dışında kalıyoruz. Buna aramızdaki politik çekişmelerin tartışmadan çatışmaya dönüşmesini ve eroin gibi uyuşturucu kaçakçılığının bizleri kötü duruma düşürdüğünü de eklememiz gerekir. Bütün bunları görüyor ve yabancı düşmanlığının artmasında önemli bir rol oynadığını düşünüyorum.

“Fakat... Tüm bu gerekçeler, bizim bu ülkede horlanmamız, ezilmemiz ve hepimizin birden hakaret görmesi için yeterli sebepler mi. Hele haklarımızın

²⁵⁸ibid.

kısıtlanmasını gerektiren nedenler mi?

“Ne var ki her akli başında ve insanları seven kişinin “Hayır” demesi gereken bu sorulara Almanya’daki bazı çevreler ve bürokratlar “Evet” diyorlar. Yabancı düşmanlığı yapmakla kalmıyor, yabancıların (hakkını) yemeğe çalışıyorlar.

(Yabancıları geri gönderelim) diyen yalnız NPD’liler değil. CDU’lu, CSU’lu politikacılar da var. Hatta halkın da bir kısmı var. Bir an çin böyle bir ‘hayali’ gerçekleştirdiklerini var sayalım. Bindirdiler bizleri vagonlara ve geldiğimiz gibi geri gönderdiler diyelim. Bizim burada pek çok hakkımız var. Örneğin ihtiyarlık sigortası primleri var. Yanlış hatırlamıyorsam geçende açıklanan bir rakama göre bizlerin ihtiyarlık sigortası primleri 30 milyar Mark tutuyor. Alman ihtiyarlık sigortası bunun yarısını bile bize ödeme gücüne sahip mi? Hayır... Eğer bunu yaparlarsa yaşlıların emekli maaşlarını ödeyemezler. Peki nasıl olacak bu iş?

“Haa ... Nasıl olacağı basit. ‘İhtiyarlık sigortası primleri Almanya’da kalır ve ödenmez’ diye kanun çıkarırlar ve paralarımıza el koyarlar. ‘65 yaşına gelin sizi emekli yaparız’ derler. Bu iş ancak böyle olur ve ‘Yabancıları geri göndereceğiz’ diyebilirler.”²⁵⁹

²⁵⁹Ibid., s. 59.

DOLAYLI BASKIN

Duibsburg'daki Meiderich Berg Gettosundan Recep Yıldırım'ın anlattıkları:

“Ülkedeki yabancıları değil, ülkedeki Türkler'i geri gönderme planlarının artık gündeme geldiği bir gerçek. Ancak ben bizleri vagonlara doldurup, trenler kaldırarak geri gönderecekleri kanaatinde değilim. Zaten bu olanaksız ve 1.5 milyon insanı bu şekilde geri göndermeye imkan yok.

“Federal Almanya'da bulunduğum süre içinde birşeyi öğrendim. O da kanunların uygulayıcının yaptığı yoruma göre günlük yaşama yansıdığı gerçeği...

“Yasalar ne emrederse etsin. Bürokratlar kararı veriyor ve uyguluyorlar. Yarın ‘Yabancıları geri gönderme’ düşüncesinin fiiliyata geçirilmesi günü geldiğinde bu iş yine bürokrasi tarafından koterilacak. Nasıl ki 1973 krizinde işten çıkarılan Türkler'le Arbeitsamtlarla, yabancılar polisi arasında ping pong topu gibi oynandı ise, bu uygulama yine böyle olacak. Bize kimse geri git demeyecek. Ama geri dönüşümüzü zorunlu hale getirecek şekilde dolaylı baskı yapılacak. Çalışma müsaadelerimiz iptal edilecek. Oturma müsaadelerimiz çalışma müsaadesine sahip olmadığımız için uzatılmayacak. Bürokrasi bizlere karşı sağırlaşacak ve bildiğini okuyacak. Böylece, bizlere bu ülkede kalmamız gerektiği ihsas edilecek ve biz de haklarımızdan feragat etme pahasına geri dönmek zorunda kalacağız. Bugüne kadar ki uygulamalar bana bunu anlattı. Adamlar isterlerse, ilticacı adı altında yabancı işçi getiriyorlar. İstedikleri zaman hudut kapılarını ardına kadar açıp turist işçi dolduruyorlar ve istedikleri zaman geri gönderiyorlar. Nitekim daha vize uygulaması yürürlüğe konulmadan, onlar gayri hukuki şekilde vize uygulamasına başlayıp, turistlerin pasaportlarına (Zurück) damgası basmadılar

mı? İşte bu bürokrasinin istediğini, istediği şekilde yapmaktaki başarısı, 1.3 milyon işsiz rakamı iddialara göre 2 milyona doğru hızla ilerliyormuş. 2.5 milyona ulaştığımız gün, benim bu sözlerimdeki haklılığı göreceğiz. Ben bunun endişesi içindeyim.”

KÜÇÜK FUNDA'NIN ALMAN ARKADAŞI

Frankfurt'ta oturan 6 yaşındaki Funda Aytekin'in başından geçen olay:

“Kızım henüz 6 yaşında. İlkokula gidiyor. Okulda, onu herkes seviyor. Bütün öğretmenleri adeta el üzerinde tutuyorlar. Birgün ağlayarak bana geldi. Neden ağladığını sordum.

“Okulda İnge isimli bir arkadaşım var’, dedi. ‘Annesi ona Türkler’le arkadaşlık yapmayacaksın. Türkler pistir, kötüdür, yabancıdır, onlara yaklaşmayacaksın. demiş. O da benimle artık arkadaşlık yapmak istemiyor’ deyip dertlendi.

“Ben düşündüm. ‘Yarın İnge’ye git, söyle annesini alıp bize bir kahve içmeye gelsinler. Hem de tanışmış, pis olmadığımızı göstermiş oluruz.’ dedim. Sevindi. Ertesi gün gidip söylemiş. Ama daha ertesi gün geldiğinde yüzü yine asıktı. Ben sormadan kendisi anlattı.

“Baba, dedi. ‘Senin söylediklerinin hepsini İnge’ye anlattım. O da gidip aynısını annesine anlatmış. Annesi onu dövmüş. “Neiin... Neiiinn... Benim pis Türkler’in evinde işim yok, senin de yok...’ demiş. Onun için artık benimle hiç arkadaşlık yapmayacak...”

2 Nisan 1981-Hürriyet Gazetesi
(Avrupa Baskısı)

“Adreas M. olay günü Hüseyin Çayır ve Murat Şener ile birlikte elma toplamaya gitmişlerdi. Andreas M. kimsesiz çocuklar yurdunda kalıyordu ve daha önce de kriminal bir tip olduğunu kanıtlayan davranışlarda bulunmuştu.

Bir aralık herki çocuğa da:

-Diz çökün, diye emretti.

“İki Türk çocuğu önünde diz çöktü. Elinde tuttuğu sopayı önce Murat’ın başına vurdu. Murat yerde debeleniyor, kaçmaya çalışıyordu. Andreas yerden aldığı taşla kafasına vurmaya devam etti. Daha sonra Hüseyin’e de aynı şeyi yaptı. Çocukları bu şekilde öldürdükten sonra kaçtı.

“Andreas M. hastadır. Bu nedenle kendisi ıslahaneye kapatıldı. Doktor raporları onun hasta olduğunu kanıtlamaktadır.” (18 Kasım 1980 günü, Bonn Kriminal polisinin aptığı resmi açıklama)

“Frank, her zaman bize karşı üstünlük kurmak istiyor, durmadan bize emirler veriyor ve emirlerini yerine getirmemizi istiyordu. Benden 3 yaş büyüktü. 12 yaşındaydı.

“Olay günü bir İtalyan arkadaşım, Frank ve ben evimizin önündeki bahçede oynuyorduk. Bana (Git bir yerden benzin bul ve getir) dedi. Ben de böyle emretmesine kızdım ve (Babanın uşağı mıyım. Git kendin bul) dedim. Kızdı bağırıp çağırmaya başladı. (Gelin, apartmanın bodrumuna gidelim. Size orada birşey göstereceğim) dedi. Peşine düşüp, bodruma gittik. Orada bir bidon buldu ve içindeki benzini üzerime döktü. Sonra da bir kibrit yakarak elinde tuttuğu kağıt

parçasını tutuşturdu. Üzerime fırlatıp açtı. Benzin bir anda alev aldı. Yanmaya başladım. Çıgıllarıma komşular yetişti. Ama ayağım kemiğe kadar yandı. Şansım varmış. Çok korktum. Sesim kısıldı.” (12 Şubat 1982 günü, ölümden güçlkle kurtulan 9 yaşındaki İnan Kulaksız’ın hastanede anlattıkları).²⁶⁰

²⁶⁰ İbid., s. 62.

SAYGISIZLAR

Walldorf'da yaşayan Brigitte Jemeryk'in anlattıkları:

“Yabancılarla hiçbir şekilde anlaşabileceğimizi tahmin etmiyorum. Herşeyden önce kültürel bakımdan çok farklı yetişmiş milletleriz.

Almanya'ya gelen yabancılar, nedense bugüne kadar kendilerini yetştirmediler ve yetiştirmek de istemediler. Şunu da belirteyim ki burada doğan gençler bizimle daha çok kontakt kurabiliyorlar. Tabii bu uyumsuzlukta başlıca neden de din ayrılığıdır. Ama benim için bu ayrılık o kadar büyük bir önem taşıyor.

Bence buraya gelen yabancılarda kabahat yok. Asıl kabahat onları bir elekten geçirmeden buraya gönderenlerdedir. Nitekim çevremdeki kimselerde gördüğüm kadarıyla bizimle uyuşan Türklerin sayısı yüzde ikiyi geçmemektedir.

Diğer yabancıları bir parça daha fazla seviyorum. Ama Türkleri tanıdığım kadarıyla sevmiyorum. Sevemem de...

Bana göre eğer yabancılar burada kalmak istiyorlarsa, sadece bizimle uyuşabilen gençleri kalmalı. Büyükler derhal dönsünler. Zira onlar saygısız. Çok da gürültücü...”²⁶¹

²⁶¹İbid., s. 63.

“YABANCI, YABANCILIĞINI BİLMELİ”

Frankfurt’ta oturan Bernd Dietrich, eşi Bayan Dietrich ve Bay Curicental’ın anlattıkları

“Sadece, burada kendini yetiştirmek veya ülkesinden kültürlü bir şekilde buraya gelmiş olanların dışında, yabancılar bizimle temas kuramıyor, uyum sağlayamıyorlar. Bizlerle uyum sağlayamayanlar ve bunu yapmak istemeyenler hiç vakit kaybetmeden kendi ülkelerine dönmelidirler. Gençler olsun, yetişkinler olsun... Okulda, iş yerinde ve zorunlu olmalarının dışında kendi çevrelerini aşmıyor, kontakt kuramıyorlar. Aramızdaki bütün temas (İyi sabahlar, iyi akşamlar, tekrar görüşelim, güle güle)den başka bir şey değil. Yeni yetişen gençler ise, lisanınızı bilmelerine rağmen bize yaklaşmıyorlar.

“Her milletin düşünceleri birbirinden farklı olmasına rağmen, bize göre insan insandır. Türkler kendilerini yetiştirmekten ısrarla kaçıyorlar. Oysa yetiştirmiş olsalar, kalabilirler. Tabii o da belli bir süre... Onların da misafirliklerini bilmeleri ve zaman geldiğinde evlerine dönmeleri gerekir.

“Değişik kültürlerden gelmemiz nedeniyle tam bir uyum hiçbir zaman sağlanamaz. Zira yabancı, yabancıdır.”²⁶²

²⁶²İbid.

“ONLARI BİZ ÇAĞIRDIK”

Mörfelden’de oturan Bay Mayer ve Line Diltz’in anlattıkları:

“Almanya’da yabancı düşmanlığının günden güne arttığı bir gerçek. Bunu biz de farkediyor ve yabancıları istemeyen vatandaşlarımızı kınıyoruz. Zira onları 1960’larda buraya biz çağırdık. Bize göre insan insandır.

“Vatandaşlarımız daha çok, iş bulamadıkları zaman ve ekonomik kriz zamanında yabancı düşmanlığı yapıyorlar. Oysa bu krizlerde yabancıların hiçbir günahı yok ki. İş bulabilen yabancı, ülkemizde kalabilmeli, oturabilmelidir.

“Elbetteki yabancılar ülkemize geldikleri vakit dil bilmiyor ve öğrenmekte de güçlük çekiyorlardı. Ama şimdi gençler okullara gidiyor ve lisanımızı daha çabuk öğrendikleri için de toplumumuzla kaynaşabiliyorlar. Bu aşamada din farkı da uyum sağlamasında fazla etkin olmuyor. Bu nedenlerle yabancı düşmanlığı yersiz ve insanlık anlayışına aykırı oluyor.”²⁶³

²⁶³ibid., s. 64.

“TÜRKLER PARAYI DÜŞÜNÜYOR”

Frankfurtta oturan Cornelia Koch'un anlattıkları:

“Herşeyden önce Türkleri tipleri değişik. Siyah saçları, kara bıyıkları ve giyimleriyle toplumumuzun içinde hemen belli oluyor ve sırtıyorlar. Ayrıca dünya görüşleri de bizden çok farklı. Onlar Almanya’da kalmak için, burada bizlerden bir parça olmak için gelmemişler ki. Sadece para biriktirmeyi düşünüyorlar. Ne toplumumuzla uyuyorlar ne de geri gidiyorlar. Kararsız bir toplum olarak içimizde yaşıyorlar. Vatandaşlarımız da bundan rahatsızlık duyuyorlar. Burada kalmak istemeyenler gerçekten de hemen dönmeli. Ama kalmak isteyenlerin de bir parça bizim gidişimize ayak uduşmaları gerekir.”²⁶⁴

²⁶⁴ibid.

YÜZYILLIK BİR HİKAYE

Schweinheim'de yaşayan işçi Arif İnce'nin anlattıkları:

“Almanlar ve özellikle de hükümetteki SPD hep, integrasyondan, Alman toplumuyla uyuşmamızdan bahsediyorlar. Elbetteki istediklerinde haklılar ve bizim de bir an önce, onların yaşayışına uymamız gerekir. Ama bunu sağlamak için Almanlar ne yapıyorlar? Diyelim ki biz hiçbir şey yapmıyoruz ve kendimizi çekiyoruz. Ya onlar ne yapıyorlar?

“Bize daha baştan yabancı olduğumuzu belirten sıfatlar yakıştırıyorlar. (Yabancılar) diyorlar. (Misafir işçiler) diyorlar. Yaptıkları politikaya (Yabancılar politikası) diyorlar. Kanunları var. (yabancılar Kanunu). Polisleri var. (Yabancılar polisi)

“Yani sabah kalkıyoruz, akşama kadar yabancılığımızı dinleyip şartlanıyoruz. Şimdi diyelim ki biz Türkçeyi ve Türklüğü unuttuk.

“Tamamen kendimizi Alman olara kabul ediyoruz.

“Sarımsak yemiyoruz, sucuk, pastırma, yani onların rahatsız olduklarını söyledikleri yiyecekleri yemiyoruz.

“Diyelim ki, kıyafetimzi de değiştirdik. Eşlerimiz, pantolonun üzerine etek giymiyor. erkeklerimiz de kravat takıyor ve belirgin renkler kullanmıyor.

“Farzdelim ki dinimizi de değiştirdik.

“Sözün kısası, tam bir Alman olduk. Alman bizi Alman olarak kabul edecek mi? Edecekse, niçin Polonyadan gelen kendi ırktaşlarına (Polak) diye isim

takıyor: Alman kendinden başka herkese yabancı gözüyle bakıyor da ondan.

“Bunun, onların tarihide örnekleri yok mu?

“Örneğin Judenler...

“Adamlar, yüzyıllardır burada yaşamışlar. Okumuşlar. İçlerinden Alman tarihine geçen kahramanlar, ilim, bilim adamları ve sanatkarlar yetişmiş. Yüzyıllarca kendilerini Alman olarak görmüşler. Sonunda bir adam çıkmış. Onların yüzyıllık geçmişini araştırmış ve (Bu iyi entegre olmuş, bu olmamış) diye bir ayırım bile yapmadan nice profesörleri, doktorları, kadınları, çocukları ülkeden kovmuş. Gitmeyenleri de bildiğimiz gibi yapmış.

“Diyeceğim o ki, biz burada (integre olursak) her şey bitecek ortalık sülman olacak mı? Hayır. Öyle bile olsak yine adımız (yabancı) olarak kalacak. Yarın çocuklarımız için; bunun dedesi Türktü, bunun annesi Türktü, diyecekler. Yabancı diyecekler ve bugün bizler için söylenenleri yarın da onlar için söyleyecekler.”²⁶⁵

²⁶⁵ Ibid., s. 66.

HOFFMAN'LAR GELİYOR

“NPD’ye yakın olmak istemiyorlar. Genç Naziler için NPD fazla gevşek ve üyeleri onların gözünde sadece Holywood milletvekilleri. Altlarına yapan korkaklar. Yeni Naziler için geçerli başka hedefler...

“Bunlar (Milli Devrim) istiyorlar. Irkların karışmasını gerçek bir soykırım olarak görüyorlar.

“Anayasayı Koruma Örgütünün edindiği bilgilere göre NPD’li eski sağcılar aksine, yeni Nazilerin sayısında ve özellikle de 15 ile 20 yaş arasındaki gençlerde büyük artış var. Yeni Nazilerin sosyolojik yapısı da aşırı solculardan daha başka. Aşırı solcular genellikle yüksek tahsile devam ederken, Yeni Nazilerin hemen hepsi okulda ve meslekte başarısız.

“Onlar da soldaki teröristler gibi organize oluyorlar. Bunlarda resmi bir üyelik, aidat veya kimlik kartı yok. Birbirlerinden bağımsız hücreler şeklinde çalışıyorlar.

“Çıkardıkları bültenlerde amaçlarını açıkça ortaya koyuyorlar. NSDAP’nin yeniden kurulması, bir Nasyonel Sosyalist devletin yaratılması ve büyük Alman İmparatorluğunun yeniden doğması. Tabii yine ırkçı temeller üzerine...” (Haftalık Stern Dergisinde aşırı sağcı Hoffman çetesiyle ilgili olarak hazırlanan ve 27 Aralık 1979 tarihli sayısında yer alan “Halk kasaplarının yakasına” başlıklı yazıdan).²⁶⁶

²⁶⁶Ibid., s. 67.

Ek-2

İnceleme:

Türklerden Alman Dilinde Kalan Sözcükler

Band

Viyana'da bir mehter takımı esir alınınca, erkek ve kadın Viyanalılar bu müzik grubuna pek de hoş olmayan Banda veya Bande dediler (Bu sözcük aynı zamanda haydut sürüsü anlamına gelir Ç.N.); bu sözcükten 20. yy.'da "Band" sözcüğü türedi, örneğin Caz bandı, Bigband.. (Küçük orkestra anlamında - Ç.N.) (Bkz. Pahlen 80: 172)²⁶⁷

Einen Türken bauen (Bir Türk Kurmak)

1895'te Kaiser Wilhelm kanalının açılışında, hükümdar denizlerde seyreden bütün ulusların donanmaları için bir açılış yemeği verdi. Türk gemisi geçerken, bandonun müzisyenleri, Türk ulusal marşının notalarının kendilerinde olmadığını fark ettiler ve hemen bir Alman halk şarkısı olan "Guter Mod, du gehst so stille"yi (Güzel ay ne kadar sakinsin) çaldılar. Bundan dolayı "einen Türken bauen" (Bir Türk kurmak) o anda belki de doğaçlamayla oluşan bir şeyi sanki uzun zamandır üzerinde çalışılmış bir şeymiş gibi göstermek anlamına geliyor.²⁶⁸

Hurra

Savaş sırasındaki saldırılarda Türk askerleri birbirlerine "Vur ha!" diyerek cesaret verirdi. Türkçede bunun anlamı açık ve "Vur, Haydi!" (Ç.N.) anlamına geliyor. Türkçe bilmeyen Almanlar bu sözcüğü "Hurra" olarak algıladılar ve bugün bile zaferlerden sonra veya sevinç işareti olarak bu sözcük kullanılıyor. (Bkz. Güzel 85:30, 1. Dipnot)²⁶⁹

²⁶⁷Spohn, Margret, Op. cit. s. 146.

²⁶⁸Ibid., s.146.

Hekmek

Almanya'daki Türk savaş esirleri "ekmek" istiyorlardı. Alman gardiyanlar bundan "hekmek yapmayın" (macht kein Hekmek!) (Gürültü çıkarmayın-Ç.N.) sözünü türettiler (Bu kesin değil, bir söylenti).²⁷⁰

Gugelhupf

Türk sarığı biçiminde bir şekerli çörek.

(1396'da kanıtlanmış) (Bkz. Grimm 52:1857)²⁷¹

Kümmeltürke (Çörekotu Türkü)

Halle bölgesinde okuyan üniversite öğrencileri için kullanılır. Orada çok çörek otu ekilirdi ve öğrencilere, ağızlarına biraz tat versin diye yolluk olarak verilirdi.

(1810'da kanıtlanmış) (Bkz. aynı eser)²⁷²

Türk veya Sultan

Çok tehlikeli ve saldırgan saray köpeklerine verilen adlar.

(1802'de kanıtlanmış) (Bkz. aynı eser: 1802)²⁷³

türken (Türkleme)

"Hayali bir düşmana karşı yapılan eskrim alıştırmaları; Askeri teftişlerde, geçit resimlerinde kullanılmak üzere hep tekrarlanması istenen alıştırma hareketleri"

²⁶⁹ Ibid., s. 147.

²⁷⁰ Ibid., s. 147.

²⁷¹ Ibid., s. 147.

²⁷² Ibid., s. 147.

²⁷³ Ibid., s. 147.

Yani birisini aldatmak anlamına geliyor. (1900'da kanıtlanmış (Bkz. aynı eser: 1853)²⁷⁴

Türkenblut (Türk kanı)

Koyu kırmızı renkte bir şarap,

“kışlada bilinmeyen nedenlerle buna Türk kanı deniyordu.”

(1716'da kanıtlanmış) (Bkz. aynı eser: 1716)²⁷⁵

Türkenbund (Türk demeti)

Türk sarığı biçiminde bir zambak türü.

(1817'de kanıtlanmış) (Bkz. aynı eser: 1857)²⁷⁶

türkenmassig (Türk usulü)

Sert koşullarda savaş vermek.

(1684'te kanıtlanmış) (Bkz. aynı eser: 1860)²⁷⁷

Türkenstecher (Türk canisi)

Başkalarını cinayet ve katil ile tehdit eden kimse

(1663'te kanıtlanmış) (Bkz. aynı eser: 1861)²⁷⁸

Bu liste tabii ki tam değil, ama kavramların çoğunun askeri alandan geldiğini gösteriyor.²⁷⁹

²⁷⁴İbid., s. 148.

²⁷⁵İbid., s. 148.

²⁷⁶İbid., s. 148.

²⁷⁷İbid., s. 148.

²⁷⁸İbid., s. 148.

²⁷⁹Sponn, Margret, Op. Cit. s. 146-148.

Ek-3

I

Başrahip Cölestin'in vaazı

“Bilindiği ve bizim yaptığımız gibi üç kere çanla duaya çağırılması 15. yy.’dan kalmadır; o zamanlar bütün Hristiyan alemi Türk gücünün düşmanca saldırılarından çok korkuyordu. O zamanlar Müslümanlarla çok tehlikeli bir savaşa girişmiştik ve insanlar onları kimsenin kurtaramayacağını düşündüklerinden zafer için tek umut, duaya sığınmak ve buna duyulan güvendi. Bu nedenle 1456 yılında, bu adı taşıyan üçüncü Papa olan Calixtus her gün öğle vaktinde bütün kiliselerde çan çalarak bir işaret verilmesini ve bütün Hristiyanların diz çökerek Hz. Meryem’in Hristiyan ordusuna kutsal yardımını esirgememesini istemelerini emretti. Bundan kısa bir zaman sonra Belgrad’da ve Macaristan’da Türklerin onarılmaz bir yenilgiye uğratılmasıyla sonuçlanan parlak ve kesin bir zafer kazanılınca, biraz bu olağanüstü başarı için duyulan şükrandan, biraz da dindar duygulardan dolayı o çan seslerini yalnızca öğle vaktide, sabah ve akşam da İngiliz selamını tanımak için çalmaya karar verdiler.”

(Bkz. Schreiber, 38:31)²⁸⁰

II

Inebahtı Savaşı dolayısıyla şarkı ve dua

“Ey Hristiyanlar, şu büyük acınıza bakın
Efendimiz Tanrı bizi nasıl da cezalandırıyor.
Artık bizi pişmanlığa çağırıyor
Kendimizi biraz yola sokmak için.
Komşularımızın acılarını paylaşmalıyız
Ama buna zamanımız yok.

²⁸⁰ibid., s. 159.

Bize kim ne anlatırsa anlatsın
 Bir kulağımızdan giriyor
 diğlerinden çıkıyor.
 Biz Hristiyanlar artık ne kadar aldırılmaz oldukki
 Birbirimize bir köpek ve domuz gibi bile saygı göstermiyoruz.
 Kaç kişi susuzluk içinde
 Kaç bin kişiyi Türk kesti
 Aynı zamanda büyük paralar da aldı.
 Gene de kaygısız
 Yarın Türklerin gerçekten geleceğı bilinse
 Gene de keyfimiz bozulmuyor.
 Günümüzü gün ediyor
 Kumar oynuyor
 İçki içiyor ve yiyoruz
 Komşumuzu hep unutuyoruz.
 Bu arada küfür edip bağırıp çağırıyoruz.
 Fahişeliğın fiyatı ise üç lira.
 İşte böylesine aldırmayız
 Ve buna rağmen iyi Hristiyan olmak istiyoruz.”

(Schreiber 38: 33 vd)²⁸¹

Ey ulu merhametli Tanrım / bedenimizin ve ruhumuzun çektiğı acılardan/
 bütün kalbimizle sana yakınıyoruz / çünkü /inanaçsızlıktan / çok ağır günahlar
 işledik/ bütün diğeri acılara ve kötülüklere ilaç olması ve onları iyileştirmesi için
 bize büyüklüğünden gönderdiğin kutsama sözünü /nankörlükle ve bilerek
 saymadık/ küçük gördük ve onu kötüledik/ bu nedenle de senin öfkeni ve cezanı
 çoktan hakettik/ sen de bunu şu sıralarda bize gösteriyorsun. Ama sen
 günahkarın ölmesini değil, düzelmesini ve iyi insan olmasını istediğın için /sen
 oğlunu/ efendimiz. Hz. İsa'ya aramızda dua ettirdin / bizi çanlarımızın ve

²⁸¹ Ibid., s. 160.

günahlarımızın ortasında bırakmadın; bu Hz. İsa bizim tek kutsal kurtarıcımız olarak bize yardım etsin ve senin öfkeni bizim üstümüzden alsın, bizi günahlarımızdan arındırsın (...)"

(aynı eser)²⁸²

III

Türklerin uydurulmuş duası

"Ey herşeyin ve bütün varlıkların Tanrısı sen ey peygamberi Muhammed! Her ne kadar ölü Tanrılarına inanan ve bu nedenle de birbirlerini köpekleri gibi ısırın Hristiyanlardan korkumuz yoksa ve senin iradenle, daha önceki mucizelerinle güç ve kuvvet bakımından onlardan çok üstünse de, gene de senin yenilmez kolunu bize uzatmanı ve düşmanlarımızı çabucak öldürmeni ve onların silahlarını kırmayı diliyoruz. Ey Tanrım, o aptal halkın kuduz köpekler gibi olmasını sağla ki hemen yere düşüp ölsünler, onları bizim uzun zamandır dilediğimiz gibi bize teslim et ki senin ebedi ülkeni genişletelim, bize emanet ettiğin tacını daha değerli yapalım, Mekke'deki kabrini senin hoşuna gidecek bir kurban olarak, Hristiyan kafaları dikerek süsleyelim. Ey Tanrım, bizi rüzgar gibi onların ülkesine götür ve onların bizim önümüzde küçük zerrecikler gibi olmasını sağla, kavrulmaları için onların arasına ateş at, lav olmaları için yüzlerine toz estir, öfkenle onları ye, dişleriyle onların bacaklarını parçala, kanlarını iç ve ülkende onların etinin tadına bak. Çünkü onlar senin sünnetini küçük görüyorlar, puta tapıyorlar ve vaftiz olmak için su döküyorlar. Kendilerinin de tanımadığı Tanrıları var onların ve Allah'ın, anası olmayan bir oğlu olduğunu ileri sürüyorlar. Bu nedenle hemen onların çöküşünü sağla ve dünyada onların saçmalığına daha fazla sabır gösterme ki onlar artık seninle alay edemesinler."

(Cosack, 187: 195 vd.)²⁸³

²⁸²ibid., s. 160.

²⁸³ibid., s. 161.

VI

Papa'nın elçisinin öğütleri

“Şimdi direniş göstermemiz ve Fransa Kralı'nın üstün gücüne karşı kendimizi savunmamız gerektiği için her çareye başvuracağız ve iyi hazırlanacağız. Bunları yaptığımız ve çok para harcamamız gerektiği için yukarda sözünü ettiğimiz Sultan Beyazıd'a, karşılıklı dostluğumuza güvenerek bize böyle zor bir durumda yardımcı olması için başvurmak zorundayız. Sana düşen (Papa'nın elçisine) onu uyarmak ve bizim adımıza onu acilen bize, mümkün olduğu kadar çabuk bu yılın hazırlıkları için 40.000 Venedik altını göndermesi için ikna etmek; anlaşma süresi önümüzdeki Kasım ayının son gününde bitecek ve biz borcumuzu o zamana kadar ödeyeceğiz. Böyle olursa Majesteleri bize büyük iyilik yapmış olacak ama şu anda ona yük olmak da istemiyoruz. Biz ona direniş gücümüz ve gayretimiz hakkında bilgi vereceğiz; bütün bunlar sözü edilen Fransa Kralı'nın bize karşı ve Sultan'ın kardeşi lehine bir zafer kazanmaması. Ne var ki bu Fransa Kralı denizde ve karada bizden çok daha üstün; Venedikliler de bize yardım etmiyor ve düşmanlarımızla sıkı ilişkiler içinde; bundan çıkardığımız sonuç ise onların bize düşmanca duygular besledikleri, bu da bizim için çok zararlı olurdu. Dolayısıyla bu Türk'ün aracılığıyla onları kendi safımıza çekmekten başka çare bulamadık; sen (Sultan'a) bunu anlatacaksın. Fransızlar zafer kazanırsa durumun Sultan için de çok tehlikeli olacağını, çünkü hem kardeşi Cem'in kaçırılabilceğini, hem de Fransızların büyük güçlerle savaşlarını Majestelerini, hem de Fransızların büyük güçlerle savaşlarını Majestelerine karşı da sürdüreceklerini bildirirsin. Ayrıca İspanyolların, İngilizleri, Maximilian'ın, Macaristan'ın, Polonya'nın ve Bohemya'nın Fransızlara yardım edebileceği açıktır; bu ülkelerin hükümdarlarının hepsi çok güçlü prenslerdir. Bu bilgiyi Sultan'a karşılık gerçek ve çok sağlam dostluğumuza değer verdiğimiz için ve onun zarar görmemesi için iletiyoruz. Sultan'ın derhal Venedik senyörüne bir elçi gönderip, Fransa Kralı'nın onun kardeşi Cem Sultan'ı yakalamak, Napoli krallığına olduğu kadar denizde ve karada Sultan'a karşı da savaşmak için

Roma'ya gelmeye hazırlandığını bildirmesini sağlamak ve ondan bunu beklemek istiyoruz.” (...)

(Pfeffermann, 46:101 vd.)²⁸⁴

V

Canavarların Savaşı

Yarı at yarı insan olan iki canavar, yani iki Türk sipahisi kanlı bir savaş sürdürürken, gökte kuyruğu bölünmüş bir göktaşı görülür; bu Doğu'nun ve Batı'nın hükümdarının Alman simgesidir; bir de Hristiyan ordusunu simgeleyen bir kuş sürüsü belirir, onlar bu yarı at yarı insan olan canavarı yok ederler. Savaş bittikten sonra Sultan'ın önüne onun ayaklarını yalayan bir ejderha çıkar ama sonra ejderhanın burnundan kobralar çıkar (Barbaros ve onun gemileri). Bu kobralar diğer yılanları bir mağaradan kaçırlar, bu da Tunus kralına karşı kazanılan zaferi simgeler. Son yılanlar Hristiyan savaşçıları simgeleyen ve vaftizin sembolü bir kaynaktan çıkan arslanlar tarafından yenilir. Her ne kadar Sultan yarı at yarı insan canavara yardım etmek isterse de, Alman hükümdarını simgeleyen bir kartal tarafından yakalanır, Hristiyan inancının sembolü olan bir kayığa konur ve orada vaftiz edilir. Hükümdarla Sultan kıyıya varınca, yedi beyaz giysili kadın, yani yedi erdem İncil'i simgeleyen beyaz bir at getirirler. Sultan ata biner ve at üstünde ayrılır, rahipler ve kadınlar ise ayin okur ve çiçekler atarlar.

(Rouillard, 38:40 vd)²⁸⁵

VI

LUTHER'in İncil alıntısı

“(...) İncil'e göre kıyamet gününde Hristiyanlığı mahvedecek ve yok edecek iki zalim tiran vardı. Bunlardan birisi zihinleri hileyle ve yalan yanlış dualarla, gerçek Hristiyanlığa ve İncil'e karşı kayıtsızlıkla bunu yapacaktır... Bu

²⁸⁴İbid., s. 162.

²⁸⁵İbid., s. 163.

Papalığına kurulmuş Papadır... Diğeri ise kılıçla ve bedenlere en zalim biçimde zarar verecektir - bu da Türktür. (....). “Luther aşağıdaki İncil noktalarını kanıt olarak gösteriyor: Daniel 11, 36 g ve 2. Thess. 2,3; Deniel 7,25 ve Mattei 24,21

(Bkz. Luther’dn alıntı Pfister’e göre. 56:362)²⁸⁶

²⁸⁶Ibid., s. 163.

Ek-4

1) Bir sapın ucundaki bok nedir?

- Tahta bacaklı bir Türk.

2) Bir Alman, Bir Türk ve bir Fransız bir odanın önünde bekliyorlar. Önce Alman içeriye giriyor ve sıçan diye bağırarak dışarı çıkıyor. Fransız da aynısını yapıyor. Son olarak Türk içeri giriyor. O anda sıçan aman bir Türk diye bağırarak dışarı çıkıyor.

3) Mavi olan ve Havel nehrinde yüzen nedir?

- Çöp torbasında olan bir Türk.

4) Bir çöp bidonunun üzerinde oturan nedir?

- Ev işgalcisi bir Türk.

5) Sıçanlar şimdi neden tekerlikli ayakkabı taşıyor?

- Türklerden daha hızlı çöplüğe varmak için.

6) Bir şişman, bir de zayıf iki Türk yüksek binadan atlayıp intihar etmek istiyorlar.

- Hangisi daha önce yere düşer?

- Bu önemli değil, önemli olan ikisinin atlamasıdır.

7) Türk seksi nedir?

- Etek yukarı antreman pantolonu aşağı.

8) Türkler de artık bıçak taşıyabilirler.

- Herşeyden önce sırtlarından.

9) Neden Türklerin evlerinin çatılarında ağır kum torbaları bulunuyor?

- Evin içindeki pis koku çatıyı havaya uçurmasın diye.

10) Bir Türk'ün bir evi soymaya çalıştığı nereden anlaşılır?

- Mutfaktaki çöp kovaları yenilip boşaltılmasından ve köpeğe tecavüz edilmesinden.

11) Panzerin içindeki bir Türk oradan nasıl çıkartılır?

- Kapak açılır, üzerine sıcak su dökülür ve böylece o beş dakika sonra şişerek kendiliğinden çıkar.

12) Bir sprey kutusuna kaç Türk yerleşir?

- 8x4

13) Bir Türk, bir çöp bidonunda ne arar?

- Babasının artığını.

14) Bir Alman balık avlamaya gidiyor fakat hiç yakalamıyor. O anda yanında sadece ellen balık avlayan bir Türk soruyor?

- Sadece ellen balık nasıl yakalıyorsun?

Türk: Elini kadının sacakları arasına sür. İyi kokuyor. Onun için balık geliyor.

Alman çekip eve gidiyor. O anda merdiveni temizleyen temizlikçi kadına rastlıyor ve elini bacaklarının arasına sürer. Kadın adama dönerek; domuz Türk yine balık avlamaya gideceksin ha!

15) Bir Türk koşu atı neresinden tanınır?

Baş örtüsünden.

16) Bir Türk bir dükkana giderek diş kürdanı ister. Onun peşinden 10 Türk daha gelir ve aynı şeyi isterler. Son olarak biri gelir ve içmek için bir karni ister.

Satıcı: karnisi ne yapacaksın?

Türk: Bu arkaya biri kusmuş, büyük kırıntılar hep gitmiş, sadece sıvısı kalmış.

17) Kim daha hızlı uçar? Türk mü? Yahudi mi?

Toz boktan daha hızlı uçar.

18) Bir Türk uçağı neyinden tanınır?

- Bagajından.

19) Kreuzberg'deki sıçanlar neden 6 bacaklıdır?

- Çöp bidonlarına Türklerden daha önce ulaşmak için.

20) Bir evin 8. katında temizlik yapan bir kadının (Alman) ayağı kayarak evin önünde bulunan bir çöp bidonuna düşer. O anda oradan geçmekte olan bir Türk bunu görür ve der ki; daha kullanılabilir.

21) Bir kartal uçtuğu zaman kanatlarının uzunluğu normal olarak 3

metredir. Ama Türkiye'nin üzerinde uçtuğu zaman kanatlarının uzunluğu sadece bir buçuk metredir.

Neden?

- Çünkü bir kanadıyla burnunu tutmak zorundadır.

22) Türk intiharlarını tanıyor musun?

- Kollarını yukarıya kaldır ve koltuk atlarını kokla.

23) Havel nehrinin üzerinde bir çöp torbası ve içinde bir Türk.

- Ne denilir buna?

- İsraf. Çünkü bir çöp torbası iki Türke yeterlidir.

24) Oyuncak satan bir dükkana giren bir adam kurulan fare olup olmadığını sorar. Fareyi alır, kurar ve caddeye bırakılır. Fare kanalizasyon bacasına düşer. Bir tane daha alır ve yine aynısı olur. Fakat şimdi her taraftan esas fare ve sıçanlar koşarak onlar da kanalizasyon bacasından aşağıya atlarlar ve suda boğulurlar. Bunun üzerine adam yine dükkana gider ve sorar: Sizde kurulabilen bir Türk var mı?

25) Korkunç olan nedir?

- Eğer Türklerle dolu olan bir gemi batarsa.

- Felaket olan nedir?

- Eğer hepsi buna rağmen yaşıyorsa.

26) Otuz Türkü taşıyan bir otobüs yolda kaza yapar. Şöförden başka hepsi ölür. Bu Almandır. Polis karakoluna getirilen şöför sürekli 30 Türk, 30 Türk diye bağırır. Polis bunu yatıştırmaya çalışır ve der ki sizin suçunuz yok ki.

Şöför: Ama aslında otobüste 40 Türk için yer vardı.

27) Yüksek bir binada iki Türk ailesi aynı katta oturmaktadır. birbirleriyle gürültü yüzünden kavga ederler. Biri tutar diğer ailenin bir çocuğunu pencereden aşağıya atar. Diğer de aynısını yapar.

Şimdi durum nasıl? , 1/1

Hayır, 2 ye sıfır Almanya için.

28) İnsan olmadan önce ağaçlara tırmanan yaratığa ne denilirdi?

- Türk.

29) Biliyor musun neden çöp bidonlarının şimdi kırmızı ve sarıya boyandığını.

- Türklerin de bir defacık olsun Mc-Donalds da yemek yiyebilecekleri duygusu olsun diye.

30) Erekte olmamış bir penis ile bir Türk arasındaki fark nedir?

- Birisini içeri koyamazsın, diğerini dışarı atamazsın.

31) Çoban köpeği domuza gider ve sorar;

- Kıçını yalayabilir miyim.

Domuz: Evet

Fakat köpek üçüncü sefer gelince domuz sorar:

-Yahu ne oluyor böyle?

Köpek: Biliyor musun demin bir Türkü ısırıldım da tadını bir türlü ağzımdan atamıyorum.

33) Berlin duvarı ile bir Türk kadınının arasındaki fark nedir?

-Türk kadınının üzerinden kimse geçemez. (Kokudan)

34) Bir Türk genci çoban köpeğiyle gezmeye giderken bir Alman rastlar. Alman der ki: O domuzla nereye gidiyorsun? Türk genci: Bu bir domuz değil ki, bu soylu bir çoban köpeğidir. Alman: Kapat ağzını sana sormadım ki!

35) Neden Türk tabutlarında delikler vardır?

-Kurtların dışarı kusabilmesi için.

36) Vatandaşlık dairesinin önünde iki Türk duruyor. Biri içeri alınıyor ve bir süre sonra dışarı çıkıyor. Dışarıda bekleyen çıkana soruyor: Nasıl oldu? Çıkan: S... tir Türk.

37) Kaç Türk 1984 Los Angeles Olimpiyatları'na katılacak?

50 bin. Bunun 20 bini olimpiyat ateşi için, 30 bini de atletizm pisti için.

38) Nedir kırmızı olan ve köşede oturan?

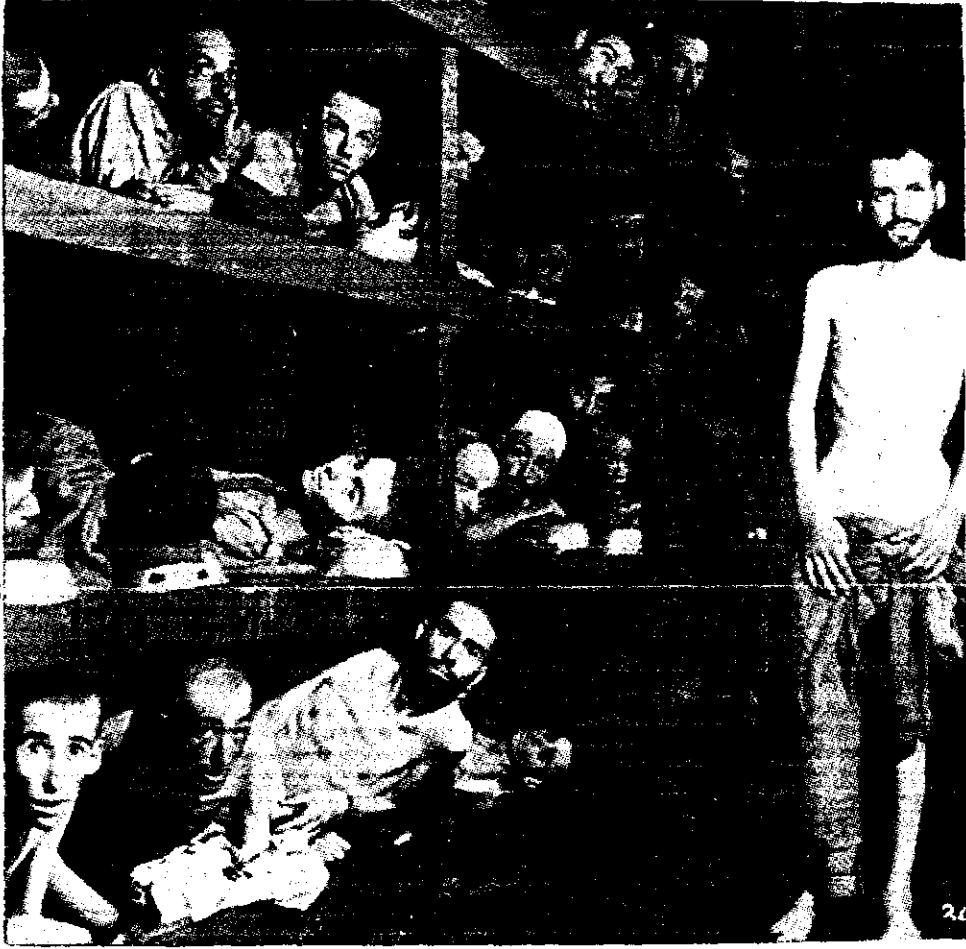
-Alman traş makinesiyle oynayan bir Türk çocuğu.

39) Kıyma makinesinden geçirilen domuz etinden çıkan nedir?

-Schweine mett. (domuz kıyması) Aynısı bir Türke yapılırsa? -Achmett.

40) Türklerle Yahudiler arasındaki fark nedir? Yahudilerin geçmişi Türklerin geleceği.²⁸⁷

²⁸⁷Söylemez, Kamer, Op. cit. s. 170-174.

Auschwitz toplama kampı 2. Dünya Savaşı sırasında Yahudilerin acı dolu günlerini geçirdiği yerlerden en önemlisiydi. Bu kamp Avrupa'nın dört bir yanından toplanan talihsiz insanların yaşamlarının son durağı²⁸⁸

²⁸⁸Cumhuriyet, 11 Ocak 1995, s. 1.

Auschwitz'de kimbilir kaç kez yinelenmiş olan, "ölüme gidiş" sahnelerinden biri. Ölümyolculuğunun bu fotoğrafı, 1944 yılında SS'ler tarafından çekilmiş.²⁸⁹

Göğüslerine sarı yıldız takılan Yahudiler trenlere bindirilerek toplama kamplarına naklediliyordu. Burada kurbanlar topluca gaz odalarında öldürüldükten sonra cesetleri fırınlara konularak yakılıyordu. Naziler çoğunluğu Yahudi olan kurbanların bir kısmından sabun, diğer bir kısmının küllerinden ise gübre yapıyorlardı. Genç ve sağlıklı cilde sahip kurbanların ise derileri soyularak abajur yapımında kullanılıyordu.²⁹⁰

²⁸⁹Cumhuriyet, 2 Ocak 1995, s. 10.

²⁹⁰Cumhuriyet, 26 Ocak 1995, s. 10.

Neo-Nazi hareketi Doğu Alman gençliği arasında çok sayıda yandaş buluyor. Doğu Almanya'da yaşanan ekonomik sorunlar gençlerin harekete sempati ile bakmasına neden oluyor.²⁹¹

²⁹¹Cumhuriyet, 22 Ekim 1993, s. 7.

Aşırı sağ akımlar ve giderek güçlenen yabancı düşmanlığı, Alman toplumunda ve ülkede yaşayan Türklerde

Neonazilere polis desteği

Hitler
Almanya'sının
bayraklarını
taşıyarak
yürüyen
neonazilerin
Hamburg'daki
gösterilerinde
polisler
yanlarından
yürüyerek
daziaktarı koru-
maya aldı.
Alman polisi
solcu grupların
gösterilerinde
ise,
yürüyüşçüleri,
şiddete başvur-
masalar bile
zor kullanarak
dağıtmayı
yeğliyor

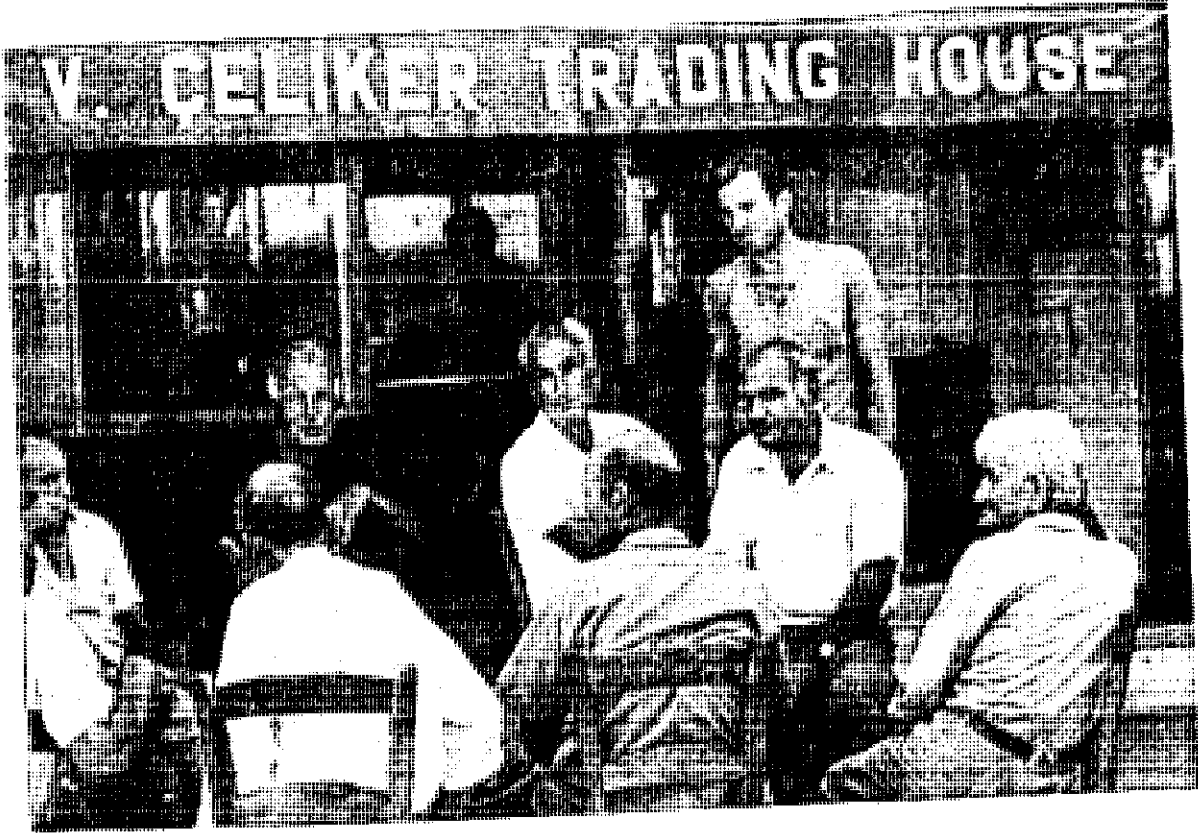
Almanya'daki Türklerle ve diğer yabancılara karşı saldırıları düzenleyen ırkçı Alman gruplara en büyük desteğin polis ve askerlerden geldiği ileri sürüldü.²⁹³

²⁹²Cumhuriyet, 13 Ekim 1994, s. 10.

²⁹³Milliyet, 16 Ekim 1993, s. 18.

Almanya'da yaşayan Türkler, diğer yabancılara göre daha sıkı ve derin ilişkiler içindeler.²⁹⁴

Almanya'da emeklilik yaşını aşmış olanların çoğunluğu, son yıllarını bu ülkede geçirmek eğiliminde.²⁹⁵

²⁹⁴Faruk Şen, "Almanya'da Yaşlı Yabancıların Sorunları ve Yaşam Koşulları (1)", Cumhuriyet, 6 Ocak 1996, s. 10.

²⁹⁵ibid.

III. ALMANYA'DA TÜRLERE YÖNELİK SALDIRILARA ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRLERİN TEPKİSİ

22/23 Kasım 1992'de Möln'de üç Türk'ün yakılarak öldürüldüğü ve dokuz kişinin yaralandığı ev²⁹⁶

²⁹⁶Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland, 24-11-1992, s. 2.

30 Mayıs 1993 Solingen'de beş Türk'ün yakılarak öldürüldüğü ve birçok kişinin yaralandığı ev.²⁹⁷

²⁹⁷Die Zeit Wochenzeitung für Politik Wirtschaft-Handel und Kultur, 4.7.1993.

Cinayetten sonra Almanya'da yaşayan Türk insanın tepkisi.²⁹⁸

²⁹⁸ Ibid.

*Solingen'de Türkelin yakılarak öldürüldüğü evin önündeki Türk göstericiler.*²⁹⁹

²⁹⁹Die Zeit, Op.cit.,

